

SITUATION

S T H L M

#202

JUNI 2014
ÅRGÅNG 19

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

EXKLUSIVT:

KENT

*"Den romantiska
bilden av
Stockholm har
gått över nu.
Definitivt"*

NINA RAMSBY SVEN LINDQVIST STINA HJELM MARKUS KRUNEGÅRD CHARLIE BENNET

GRÖNAN LIVE 2014

ARCADE FIRE ★ ZZ TOP

TOM JONES ★ PIXIES ★ LALEH

DANIEL ADAMS-RAY ★ TIMBUKTU ★ STIFTELSEN

FLOGGING MOLLY ★ KING DIAMOND ★ GHOST

TURBONEGRO ★ DANKO JONES ★ MESHUGGAH ★ BUNNY WAILER

DEN SVENSKA BJÖRNSTAMMEN ★ LOOPTROOP ROCKERS ★ TAKIDA

REBECCA & FIONA ★ BO KASPERS ORKESTER ★ SANNA NIELSEN

SVEN-BERTIL TAUBE ★ MELISSA HORN ★ KACEY MUSGRAVES

JOHN DE SOHN ★ ELECTRIC BANANA BAND ★ MARKUS KRUNEGÅRD

MARTIN STENMARCK ★ TOVE LO ★ ALCAZAR ★ SYSTER SOL ★ PANETOS

ACE WILDER ★ THE KRISTET UTSEENDE ★ DE VET DU ★ MIRIAM BRYANT

MEDINA ★ SEAN BANAN ★ UNO SVENNINGSSON ★ THOMAS DI LEVA

NISSE HELLBERG ★ MAIA HIRASAWA ★ JACK VREESWIJK ★ UNGUIDED

NIELLO ★ IMPERIAL STATE ELECTRIC ★ VIKTOR & THE BLOOD

JAKOB HELLMAN ★ THOMAS STENSTRÖM ★ TOMMY NILSSON

NIKLAS STRÖMSTEDT & ERIC BAZILIAN'S MANBAND ★ GNUCCI

★ #GRÖNANLIVE   ★

MED RESERVATION FÖR ÄNDRINGAR

ANNA-KARIN NILSSON

18 SÅ FORT MAN NÄRMADDE SIG STOCKHOLM SÅ KÄNDE JAG DET DÅR LUGNET I KROPPEN, PANIKEN LÄMNADES KVAR I ESKILSTUNA

Kents Joakim

Berg minns hur det kändes att åka till Stockholm innan han flyttade hit 1993

MARGO FEMENIA

14 REKORDKOSSAN 548:AN GER RUNT 50 LITER OM DAGEN

Mjölkbonden Sara Danvind i Huddinge

MARGO FEMENIA

30 FÖR MIG ÄR INTE JOBBET HELA LIVET

Jessica

Hallbäck har två jobb – dj och formgivare

26 Giffiga Vinterviken

Mälariidyllen i Aspudden är ett av Stockholms tio mest förorenade områden

38 Bryt ihop

På Ekerö tränar man sidotryck så talket dammar. Och står ut med andedräkten

36 Sikta mot Starcraft

E-sporten är på väg att bli stor. Om bara morsan slutar upp att dra ur datorsladden

58 Svepet

Charlie Bennet, Erina Stene, Markus Krunegård, Stina Hjelm, Hammarbywood – närproducerad film, cykeln i tiden, Brilljant, Zelda, Dåtid Sthlm, recensioner med mera

7 Nina Ramsby

Debuterar som poet. Innan soloplattan

8 Gafta fram och tillbaka

Gräsklippare och grannsamverkan på Rågängen i Botkyrka

10 Maria Hagström

De fattigaste har de snyggaste benen

11 Situation Waldersten

12 Sven Lindqvist

Inte lika arg på reklamen som 1957, men nästan

42 Stolt

Vet bara kanske

44 Min plats i stan

Kennet Dahlström växte upp vid Mosebacke

46 Mina drömmar

Mikael Engström vill åka offpist

48 Med egna ord

Försäljarnas sidor

57 Korsord

64 Brilljant

Riggmästare Cecilia Johansson

65 Dåtid Sthlm

Juni 2010

66 Läsaren

Maud Leindahl, St: Eriksplan

Bönder, armbrytning, farlig reklam. Och Kentfest

Mycket som sker i juni. Nationaldag med allt vad det innebär – eller inte innebär, det bakomliggande syftet med firandet alltjämt aningen oklart – och sedan skolavslutningar och midsommar.

Och 15 juni är det Kentfest på Gärdet. Som enda månadstidning fick Situation Sthlm en intervju med Kent. Jag har intervjuat dem två gånger tidigare, men detta var första gången då Joakim Berg var med – han har varit upptagen med annat tidigare.

Vi var med under sista dagen av den korta klubbturnén de gjorde, avslutningsspelningen på Mejeriet i Lund. Och för den som köpt biljett till Kentfest kan meddelas att bandet är

precis så taggade och bra som man har anledning att hoppas – de lär inte göra någon besviken då de kliver upp på scenen och avslutar sin egen fest någonstans kring klockan nio där på söndagskvällen.

EN SAK VI talade om under intervjun, men som ströks i redigeringen, var om de själva – om det inte råkade vara så att de spelade i bandet – skulle ha gått på Kentfest. Martin Sköld svarade att han absolut skulle gjort det – om han varit 20 år yngre. Sami Sirviö svarade detsamma. Och Joakim Berg vill gärna se de övriga artisterna. Markus Mustonen gillar att det finns både relaxavdelning och flera barer på området så att det inte

blir köer. Och även han skulle absolut gå. Men som sagt, nu är det deras fest.

Få andra elitidrottare i Sverige riskerar att föräldrarna stövlar in på rummet och drar ur sladden och släcker datorn mitt i ett SM-kval. Men för svenska e-sportare på yppersta elitnivå kan det faktiskt gå till så.

Och knappt en led buss från Huddinge station finns en mjölkbonde som får ett larm i mobilen om mjölkningmaskinen råkar få stopp.

På Ekerö slår man handflatorna mot varandra så kritdammet yr och tränar sidotryck. Armbrytning handlar inte enbart om råstyrka, det är mycket teknik också. Och motståndarens andedräkt.

Ett jobb räcker inte för alla, en del

vill ha två. Situation Sthlm har träffat tre som jobbar dubbelt.

I Vinterviken ligger miljögifterna precis under markytan. Det vet man. Men när det ska saneras och vem som ska stå för kostnaden för saneringen vet man inte lika tydligt.

Och frågar man Sven Lindqvist så är reklamen fortfarande livsfarlig. Hans bok från 1957 om den livsfarliga reklamen säljer fortfarande. Precis som reklamen.

Ulf Stolt
chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationister "Det är ett tungt ansvar"

Diana Lagnebjörk

GÖR: Samordnare på Situation Sthlm

"**JAG HAR TIDIGARE** jobbat på infektionskliniken på Karolinska sjukhuset. Avdelningen för missbrukare där jag jobbade

hade arton platser, ofta var det fullbelagt. I tonåren utbildade jag mig till kamratstödare på Hassela. Upplevelsen och erfarenheten av det gjorde mig intresserad av socialt arbete, att arbeta med människor, och i dag är jag utbildad undersköterska, mentalskötare och behandlingspedagog.

Jag såg på arbetsförmedlingen att Situation Sthlm sökte personal. Innan jag började här visste jag inte mer än att det var en tidning som såldes av hemlösa människor som jag köpt någon gång ibland. Jag kände inte till så mycket om den sociala verksamheten."

Johan Bivner

GÖR: Situation Sthlms värd på Krukmakargatan

"**JAG JOBBADE PÅ** Ikea tidigare i nästan 25 år. Jag har varit både chef på logistikavdelningen och bemanningsplanerare på

personalavdelningen, vi gjorde scheman åt hela varuhuset. Vi la in uppgifter i datorn efter kvitton från var och när det handlats.

Det jag visste om Situation Sthlm innan jag började arbeta här var att det är en tidning som hemlösa säljer på gatorna i stan.

Jag arbetar som Situation Sthlms värd på Krukmakargatan. Jag lär känna försäljarna, de boende i området och affärsidkarna. Syftet med mitt jobb är att se till att alla försäljare av tidningen också är goda ambassadörer för Situation Sthlm i kontakten med grannar och företagen i området."

Jan Lindström

GÖR: Consigliere, reporter

"**REPORTER HAR JAG** varit hela mitt vuxna liv. Consigliere betyder rådgivare och är inspirerat av filmen *Gudfadern*. Men jag har en tredje uppgift på Situation Sthlms

redaktion. En gång i månaden ska jag blunda och plocka ut tre vinnare ur korsordshögen. Det är ett tungt ansvar, men när måste bära det. Till det jobbet hör också en titel: slumppengenerator. Jag har helt enkelt tre befattningar på denna tidskrift. När gång i framtiden vacklar jag kanske under den bördan. Men till dess ska jag bära den med en viss liten stolthet."

ALLA MÄNNISKOR ÄR OLIKA. Så enkelt är det. Vi har lärt oss det under de 19 år Situation Sthlm sålts på gatorna i Stockholm. Vissa har säljet i sig, andra lär sig snabbt, några måste jobba lite hårdare. När vissa väljer att skrika ut sin frustration och ilska väljer andra att skriva av sig i tidningen. Några gör både och.

Situation Sthlm erbjuder hjälp till självhjälp

genom meningsfull sysselsättning med tidningsförsäljningen utifrån varje individs villkor. Utöver möjligheten att tjäna egna pengar erbjuder vi också juridisk hjälp och stöd i kontakten med bland annat myndigheter.

När du köper Situation Sthlm ger du säljaren inte bara reda pengar utan mycket, mycket mera. Tack.

Situation Sthlm ges ut av Situation Sthlm AB. Tidningen är fackligt, partipolitiskt och religiöst obunden och kommer ut sista onsdagen i månaden 12 gånger om året.

Situation Sthlm AB ägs i lika delar av chefredaktör Ulf Stolt, Rainbow Sweden samt Ideella föreningen Situation Sthlm.

Aktiebolaget delar inte ut vinst till aktieägarna, allt eventuellt överskott återinvesteras i verksamheten.

STYRELSEN
SITUATION STHLM:
Ulf Stolt

Hans Larsson (ordförande)

Peter Söderlund

Den sociala verksamheten

är en ideell förening. Försäljarna är hemlösa eller före detta hemlösa. Alla försäljare skriver under ett avtal, får en id-bricka med foto och en försäljningsplats.

Den sociala verksamheten består bland annat av distribution av tidningen, försäljarcafé, skrivarverkstad, försäljarblogg, datarum och juridisk rådgivning.

Värdegrund Situation Sthlm:

- är en gatutidning
- skapar debatt och opinion om hemlöshet och utsatthet
- erbjuder hemlösa människor sysselsättning
- verkar för yttrandefrihet

Målgrupp:

Situation Sthlm är en lågtröskelverksamhet som riktar sig till hemlösa, f.d. hemlösa och socialt utsatta människor. Många ur målgruppen har missbruksproblem och/eller är drabbade av psykisk ohälsa.

Syftet med tidningsförsäljningen, utöver den inkomst den genererar, är att skapa en struktur i tillvaron, stimulera till minskat missbruk och genom verksamheten få hjälp och stöd.

Verksamheten erbjuder också timanställning, arbetsträning, OSA-placering, skrivarverkstad, datorstöd, motiverande samtal, juridisk rådgivning och diverse aktiviteter.

Personer som inte omfattas av det sociala stöd som samhället erbjuder eller inte har några etablerade kontakter inom tex. socialtjänst, kriminalvård eller psykiatri skrivs inte in som försäljare av Situation Sthlm.

Syftet med Situation Sthlms verksamhet är rehabilitering med arbete som metod. Vår målgrupp

består av de personer vars stöd från Situation Sthlm kompletteras av samhällets insatser.

REDAKTION
Chefredaktör
& ansvarig utgivare
Ulf Stolt
ulf@situationsthlm.se
08-545 953 90

Reporter
Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Consigliere
Jan Lindström

Art Director
Jesper Weithz

Webbredaktör
David Bogerius

Redaktionsråd
David Bogerius, Gerd Eriksson,
Alexandra Sundqvist

Korrektur
Hans Hård

Medverkande skribenter
Henrik Emilsson, Maria Lindén

Medverkande
fotografer & illustratörer
Marc Femenia, Anna-Karin Nilsson,
Joel Nilsson, Magnus Sandberg,
Jesper Waldersten, Sara Moritz

För osignerat material svarar redaktionen.
Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida
www.situationsthlm.se

E-post
red@situationsthlm.se

Tryck
V-Tab 2013

Räckvidd
136 000 läsare
(Orvesto konsument 2013:1)

Upplaga
32 800 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION
VD
Pia Stolt
pia@situationsthlm.se
08-545 953 87

Ekonomi
Lilian Dahlqvist
lilian@situationsthlm.se
08-545 953 86

Adress
Krukmakargatan 34A
118 51 Stockholm

Tel
08-545 953 91

Fax
08-668 79 09

Organisationsnummer
55 66 49-1071

Plusgiro/Bankgiro
pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET
Verksamhetsansvarig
Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-545 953 88

Samordnare
Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthlm.se
08-545 953 81

Mariah Jansvik
mariah@situationsthlm.se
08-545 953 81

Diana Lagnebjörk
diana@situationsthlm.se
08-545 953 81

Telefonnummer distribution
08-545 953 81

Öppettider
Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro
pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Insamlingskonto
90 19 19-1

Organisationsnummer
80 24 11-14 97

ANNONSERING
& PRENUMERATION

Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-545 953 94

Privatprenumeration
12 nummer kostar 660 kronor

E-post
situationsthlm@pressdata.se

441 Tryckbak 428

I huvudet på läsarna "Jag kanske får starta min egen lilla gerilla"

Särskilt intressant nummer

Vinjetten "Dåtid Sthlm" från mars-numret var särskilt intressant för mig och min bror. Där står att min pappa, byggnadsingenjören Åke Janson, fått lov av Kungliga majestätet att byta till släktnamnet Rickheden.

Var fick du informationen ifrån och hur kommer det sig att du tog med en sådan uppgift i tidningen? Kul för oss var det i alla fall och jag köpte naturligtvis två nummer av marstidningen.

HELENA RICKHEDEN

SVAR: Jag brukar göra så att jag plöjer igenom ett antal tidningar från den månaden på KB och helt enkelt bara tar med sådant som är kul och intressant och som fångar mitt öga och intresse just där och då. Det jag tyckte var intressant med den uppgiften var att någon med ett sonnamn väljer att byta det, att tänka på just en sådan sak, under ett pågående världskrig. Det tillförde någonting till bilden av livet i Stockholm då. Kul att ni såg det.

ULF STOLT, CHEFRED. & ANSV. UTG. SITUATION STHLM

Jan Gradvall förvånar

Läser intervjun med Jan Gradvall och blir en aning förvånad. Han menar att Linköping är historielöst, Birger Jarl, sen ingenting. Han har uppenbarligen glömt Linköpings blodbad år 1600, Folke Filbyter och att staden är en gammal regementsstad, T 1, A 1, Malmslätt och I 4 – där jag gjorde lumpen.

Nog fick vi lära om stadens histo-

ria. Däremot inget om Birger Jarl... Att han inte nämner detta säger en hel del om honom... men han kanske föredrar nyponbuskar?

TORBJÖRN

Beroende av tidningen

Har blivit beroende av denna tidning, och vet inte hur jag skall ta mej ur beroendet. För det finns inte en tidning som är så läsvärd och informativ. På varje sida finns något att fundera över, något att lära, intressanta människoöden, platser och skrymslen som jag inte visste fanns. När jag köper tidningen och ser försäljaren lysa upp, säga "hej" och "ha en bra dag" då blir jag lycklig.

HELENA

Felaktigt ordval

Tack för en fin krönika om Emmerich Roth i Situation Sthlm nr 200. Hop-
pas många läser den.

Jag vill dock göra dig uppmärksam på att det inte finns någon judisk kyrka i Prag, ej heller en judisk kyrkogård. Inte i något annat land heller. Det som finns är synagogor och begravningsplatser. Ifall du skulle komma in på ämnet någon annan gång.

HELLIS SYLWAN

SVAR: Tack för mejl. Kul att du gillade texten. Och du har helt rätt, jag har slarvigt använt orden kyrkogård och kyrka och inte de korrekta benämningarna synagoga och begravningsplats. Tack för informationen.

ULF STOLT, CHEFRED. & ANSV. UTG. SITUATION STHLM

Mitt eget Guerilla Office

Det var kul att läsa reportaget om Guerilla Office i förra numret. Jag brukar själv ta med mig datorn och gå och sätta mig på ett fik eller så och skriva lite eller bara besvara mail eller göra nåt enkelt arbete. Tyvärr händer det ibland att jag blir antingen bortkörd med motiveringen att "det här är ett fik, inte en arbetsplats". Eller att de som har stället kräver att

jag ska köpa nytt kaffe efter en stund då jag sitter och håller ett bord. Fast det kan vara nästan tomt på stället där jag är.

Jag tycker att bibliotek är bäst att sitta på. Eller i en del gallerior i stan där det finns WiFi som man kan koppla upp sig mot. Tyvärr är inte alla i Stockholm lika trevliga som de verkar vara mot Guerilla Office i reportaget. Jag kanske får starta min egen lilla gerilla.

NINNI

Gamla Uppsala museum

Fri entré för barn

Skriv till I huvudet på läsarna

Situation Sthlm, Krukmakargatan 34 A, 11851 Stockholm. Fax: 08-668 79 09. Mejl: red@situationsthlm.se. Skriv namn och postadress (om du har någon). Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

HUVUDSTAN

Så långt näsan räcker

UTETEATER Den 4 juni är det premiär för årets Parkteater.

I år bjuder den på klassikern *Cyrano*. Ett triangelndrama om vänskap, kärlek, komplex och att våga vara sann mot sig själv.

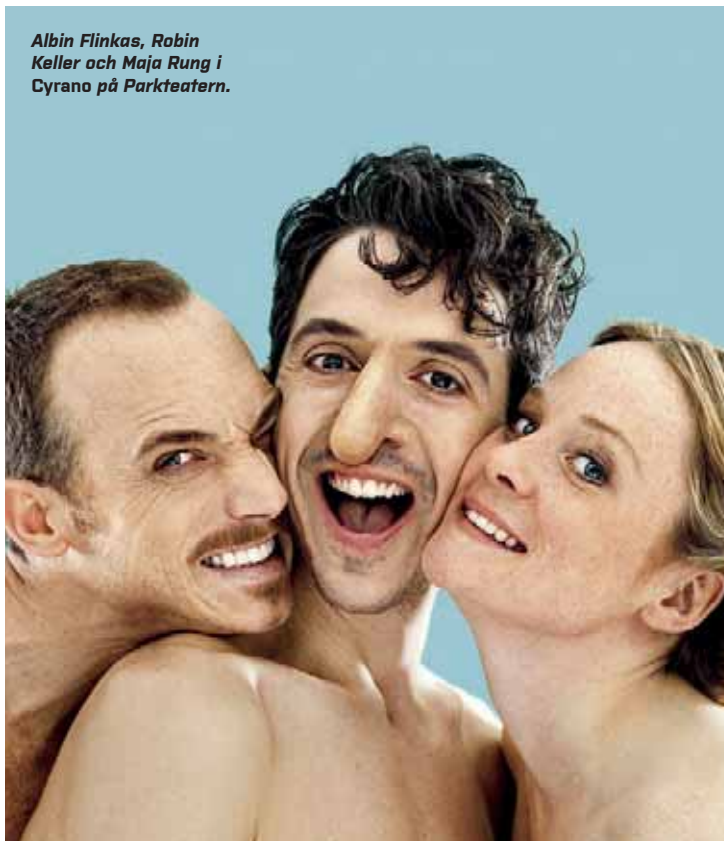
Cyrano de Bergerac är bra på att hantera både ord och värja, men har en väldigt stor näsa som ständigt är i vägen när han ska uttrycka sin kärlek till Roxane. Hon i sin tur är förälskad i den vackre soldaten Christian som tvivlar på att hon kan älska hans torftiga inre. De två männen bestämmer sig för att ge henne det bästa av dem båda och inleder ett spel som bara en kan vinna.

Vill du se hur det går är det bara att packa picknickkorgen och bege dig till någon av de nio spelplatserna i Stockholms parker under juni månad. Premiären är i Vitabergsparken och avslutningen på Nytorps gårde i Kärrtorp.

Naturligtvis är det helt gratis.

GERD ERIKSSON

Albin Flinkas, Robin Keller och Maja Rung i *Cyrano på Parkteatern*.

PETRA HELLBERG

Mot våld i hemmet

HUSFRID Idén kommer från Stockholmsparet Nina Rung och Peter Svensson. Syftet är att motverka våld i nära relationer genom ökat civilkurage i flerfamiljshus.

Nina Rung arbetar som utredare på Söderortspolisens familjevårdsenhet i Stockholm och Peter Svensson med våldsprevention. De har tagit fram en enkel policy för bostadsrättsföreningar och hyresgästföreningar som alla är välkomna att ladda ner från hemsidan.

Polycyn är tänkt att användas när man upplever oro för våld eller hot om våld hos en granne. Första steget är att gå dit och störa, att ringa eller knacka på och höra efter hur det är. Det andra steget är att man tar stöd och hjälp av en granne eller styrelsemedlem. Det tredje steget är att ringa polisen.

Om situationen upplevs som akut ringer man polisen i första steget.

MARIA LINDÉN

Läs mer på www.huskurage.se

Nattkompis vid Trädgården

SÄLLSKAP Varje fredag och lördag kan den som har varit på nöjesstället Trädgården få sällskap en bit på vägen hem av en nattkompis. Det är projektet Nattskiftet som utbildat volontärer som rör sig i området mellan 22 och 04 under helgerna i sommar.

– Vi följer folk till bussen, taxin, tunnelbanan eller en bit på vägen tills de känner sig trygga, säger Lisen Andreasson Florman som är projektledare för Nattskiftet.

Nattkompisarna i gula eller silverfärgade jackor rör sig i närområdet runt Trädgården och det går lätt att söka upp dem.

– Om Nattskiftet finns i området och gör att folk känner sig mer trygga så tror jag att fler vågar agera och stå upp för sina medmänniskor när det händer nåt.

Nattskiftet hoppas att fler krogar, klubbar och festivaler hakar på.

GERD ERIKSSON

"Lägg märke till att rumtiden inte existerar i rummet och tiden – det är tvärtom så att rummet och tiden existerar i rumtiden. Jag hävdar att vår yttre fysikaliska verklighet är en matematisk struktur, som definitionsmässigt är en abstrakt, oföränderlig entitet som existerar utanför rummet och tiden."

Max Tegmark i sin bok *Vårt matematiska universum*. Verkligheten är en matematisk struktur, hävdar han. Samt att det finns ett oändligt antal parallella universum. Och därmed oändligt många du.

Hotet från jättelokan

OGRÄS Jättelokan importerades en gång i tiden som en prydnadsväxt. Nu är den en ovälkommen gäst som trafikkontoret gör allt för att utrota. Den är farlig eftersom växtsaften ger brännårsliknande skador som tar lång tid att läka.

– Det är den enda växt som vi får bekämpa med gift. Våra entreprenörer ser ut som rymd-

farare när de besprutar den, säger Britt-Marie Alvem, landskapsarkitekt på trafikkontoret.

Jättelokan är en invasiv art, vilket innebär att den hamnat där den inte hör hemma och blivit stryktålig. Förutom att vara skadlig för människor tränger den undan

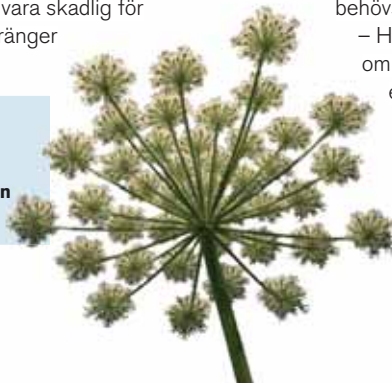
annan växtlighet. Den finns i alla stadsdelar, men extra många finns på Högdalstippen liksom längs delar av pendeltågspåren. Även om trafikkontoret har en kontrollant som kartlägger var jättelokan finns behövs allmänhetens hjälp.

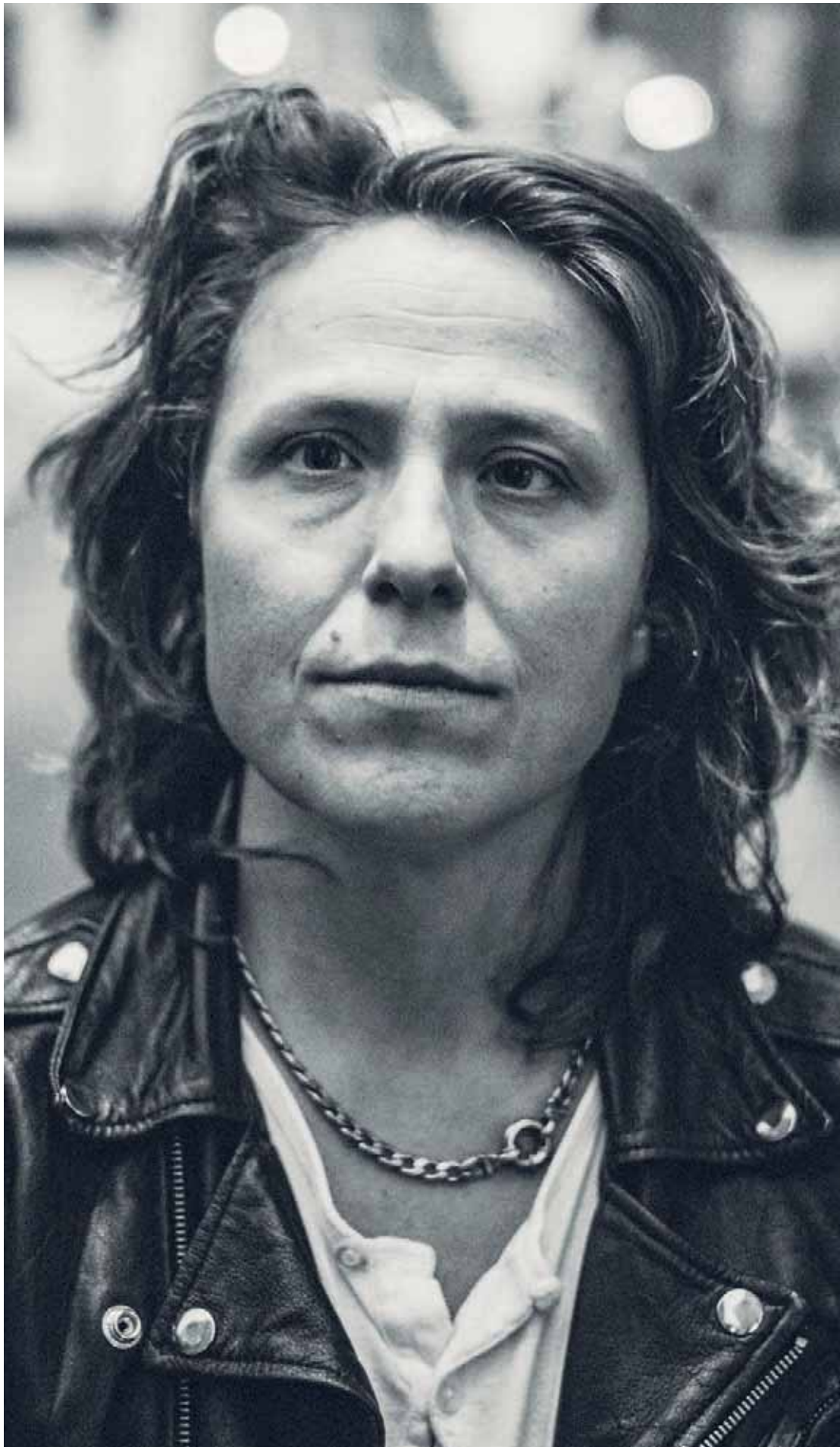
– Hör av dig till felanmälan om du ser en jätteloka på en plats där du inte sett den förut. Hjälps alla åt kanske vi på sikt kan lyckas utrota den, säger Britt-Marie Alvem.

GERD ERIKSSON

FELANMÄLAN

App: stockholm.se/tycktillapp
Webb: stockholm.se/felanmalan
Telefon: 08-651 00 00

POESI NINA RAMSBY DEBUTERAR
SOM POET

"Det kreativa flödet kunde vara över nu"

"NÄR SALT HÖLL på var det PJ Harvey, Courtney Love och Nina. Det är lätt att glömma bort." Sagt av den välrenommerade pianisten och musikern Martin Hederos och den Nina han syftar på är Nina Ramsby. Hennes tid som alternativrockare från Tyresö i internationellt uppmärksammat Salt utgör dock bara en liten, liten del av hennes ständigt uppdaterade cv.

– Det skulle ha kunnat vara så att det kreativa flödet var över nu, men det är i ständig rörelse i bild, text, visuell konst och musik, säger Nina Ramsby.

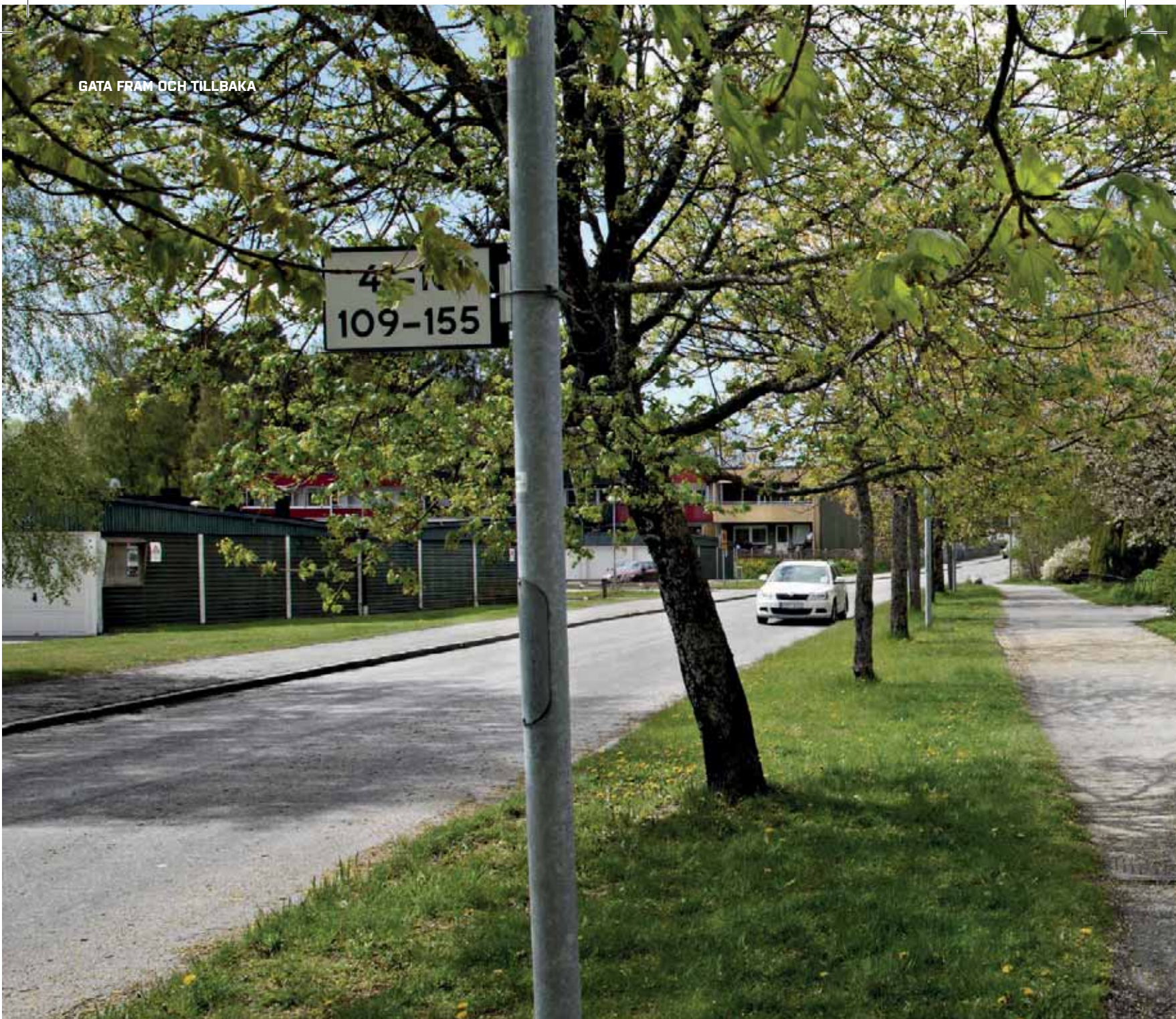
Med *i det. berättelser ur min röst* har hon alldeles nyligen debuterat som poet. Diktsamlingen kom till efter att hon träffat en poet och på en direkt fråga svarat att hon skrev dikter – fast det inte riktigt var sant. Dagen efter skrev hon dikten "i det", hennes första på 20 år.

– Sen skrev jag säkert tre fyra timmar om dagen under ett års tid, utan att behöva tvinga mig till det. Det var så min morgonrutin såg ut under en depression. En massa saker kom ut ur det där och det är kanske ett sätt för mig att fungera också, att kunna bearbeta och vara kreativ trots att jag ibland mår riktigt dåligt.

Efter fotoutställningen "Nina Ramsby: jag tar kort" under maj månad på Galleri Axel ser det ut som att sommaren till viss del kommer att ägnas åt hennes första soloskiva.

– Jag känner mig inte stressad utan blir glad när folk har långtat efter nåt som de har visualiserat i sitt sinne. Det kanske är bättre än det som kommer ut, eller så är skivan helt enkelt enastående, haha. Jag har en ganska klar bild av den och det finns redan låtar som är inspelade precis som de ska vara. Men man vet ju aldrig riktigt med mig, jag kanske blir musikalartist och sång- och dansman i stället.

DAVID BOGERIUS

Rågången, Botkyrka 12.55–13.46

500 meter från Alby torg knattrar en gräsklippare framför tvåvåningshusen med jämna nummer. Men planen för de nio tomter man tänkt bygga till har överklagats ännu en gång. TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

PÅ ELSKÅP 421-12 i hörnet vid Kvarnhagsvägen sitter en inplastad, av fukt lätt angripen, efterlysning uppsatt. Den rör katten Izak, chipmärkt, som rymde någon gång i september oktober 2013. Hittelön 1 000 kronor. Bredvid den en reklamlapp för underhållsfria och måttanpassade treglasfönster i aluminium och pvc.

Från där jag står ser jag fjorton parabolerna på taken i huslängan med udda nummer. I rabatten på en gavel tulpaner och scilla, en lekstuga. I de nyvakna trädgårdarna ut mot vägen det vanliga – studsmattor, ett fotbollsmål och utegrillar av olika varianter.

Över den nästan tomma parke-

ringen vid Rågens samfällighetsförening kommer en liten gul postbil styrande. Precis när den svänger ut på Rågängen möter den en vit bil från Botkyrka hemtjänst, de båda chaufförerna hälsar på varandra.

På den öppna planen mellan husen med jämna nummer går en man – blåställ, hörselkåpor, skyddsglasögon – med en motorgräsklippare på årets första gräsklippning. Gungställningen väntar tom. Tre kvinnor kommer ut från ett av husen, de står en stund och samtalar, sedan går de över gatan, en av dem stannar till och läser på ett anslag på en stolpe – en mäklarfirma som söker objekt – innan de sätter sig i bilen.

På en tomt står två stora utegrillar med hög skorsten bredvid varandra.

Från gångvägen genom skogsdungen borta vid vändplanen kommer en ung pojke gående med en fotboll under armen. Med jämna mellanrum studsar han bollen i marken. Hans väska hänger lågt, nästan nere vid knävecket, och han liksom sparkar i den för varje steg han tar.

Och det är precis där han kommer gående som det finns planer att röja marken och ge plats för två nya tomter i området. Tanken är att också skapa två nya tomter i skogsdungen precis till höger när man kommer in på Rågängen samt fyra tomter till vänster i kurvan bredvid samfällighetsföreningen.

Men nu är projektet överklagat av andra gång av några boende i området.

Enligt projektledare Åsa Hansson lär det dröja minst ett år innan bygget kan komma i gång.

DET LIGGER BLANDAT renoveringsmaterial – svårt att direkt urskilja om det tagits ur husen eller står i begrepp att bäras in – på några av tomterna ut mot gatan: blandat lösvirke, soptunnor, ett badkar upp och ner. Inga hantverkare syns vid husen.

En svart XC90 med övningskörningsskylt på och en ung kvinna i ljusblå slöja bakom ratten trevar sig ut från parkeringen.

Det sitter skyltar om grannsamverkan på varje synlig gavel på alla garagelängor i området. På en anslagstavla informeras om att PRO-kören i Salem och Botkyrka samt Jazz'n'Others håller vårkonsert i Botkyrka kyrka. Där finns också ett erbjudande om att ta över ett Boxerbommang som är bundet till 31 maj 2015. Samt lappar från företag som erbjuder städning och beskärning av buskar och träd. Alla lappar med telefonnummer om trädbeskärning är dragna, på lappen om städning finns tre nummerlappar kvar.

Från genomfartstrafiken på Hågelbyleden på andra sidan skogsdungen hörs ingenting. 📍

MARIA HAGSTRÖM MAN BRUKAR SÄGA ATT KVINNOR SOM BOR HÖGST UPP KANSKE ÄR FAVELANS FATTIGASTE, MEN DE HAR DE SNYGGASTE BENEN

SOS" står det på stora skyltar på några husväggar längst upp i favelan som klättrar uppför berget.

Skyltarna är vända ut mot staden, som ett desperat rop över Rio de Janeiro. Vägen dit leder uppför branta trappor i oändlighet som trängs mellan bostäder och små barer.

Ett slags linbana har de fått. Tack. Synd bara att den är ur funktion väl ofta. En man säger, lite på skämt, lite på allvar, att de borde spränga den. Då skulle staden tvingas sätta in en ny.

Det pratas också om maktlösheten. De senaste åren har polisen tagit kontroll över flera favelor för att få

bukt på narkotikahandeln och för att "rensa upp och lugna ner" i Rio inför fotbolls-VM. Droghandlare har ersatts av poliser som har handen stadigt placerad på batongen.

DET HAR BLIVIT lugnare där nu, men det innebär inte frihet för favelaborna. Det hör till vanligheterna med obefogade kontroller av dem, ibland våldsamma.

För en fattig människa är väl en knarkare, hon är väl kriminell?

Hon är ju också ganska korkad och vet inte sitt bästa. Här ser myndigheterna till att husen målas i starka färger. Det blir bäst så, färger skapar ju ett glatt sinne, och det ser

också bättre ut när fotbollsfansen vänder blickarna mot bergen och får syn på fattigdomen.

Låt den i alla fall vara färgglad.

Men när man målade glömde man att först fråga dem som bor i husen. Man glömde också att fråga dem som bor högst upp om de vill flytta och att lyssna när de protesterar. I stället stängs deras elektricitet av då och då, de ska tvingas till flytt.

Därför "SOS" på husväggarna.

OCH NÄR JAG står i favelan kommer den där tanken: Vad bra vi har det. Men eftersom jag inte är fattig, och därmed inte dum i huvudet, kom jag också att tänka på att även om ett

land heter Sverige innebär det inte att fattiga människor är befriade från kontroll, maktmissbruk, misstankar och misstro.

Här glömmet man också att fråga den det berör. Här finns också de som vill "rensa upp" och "snygga till" för det sticker ju illa i många ögon. Här sätts också likhetstecken mellan fattigdom och kriminalitet.

Tiggeri, säger folk som om de visste vad de pratade om, det handlar om ligor och organiserad brottslighet.

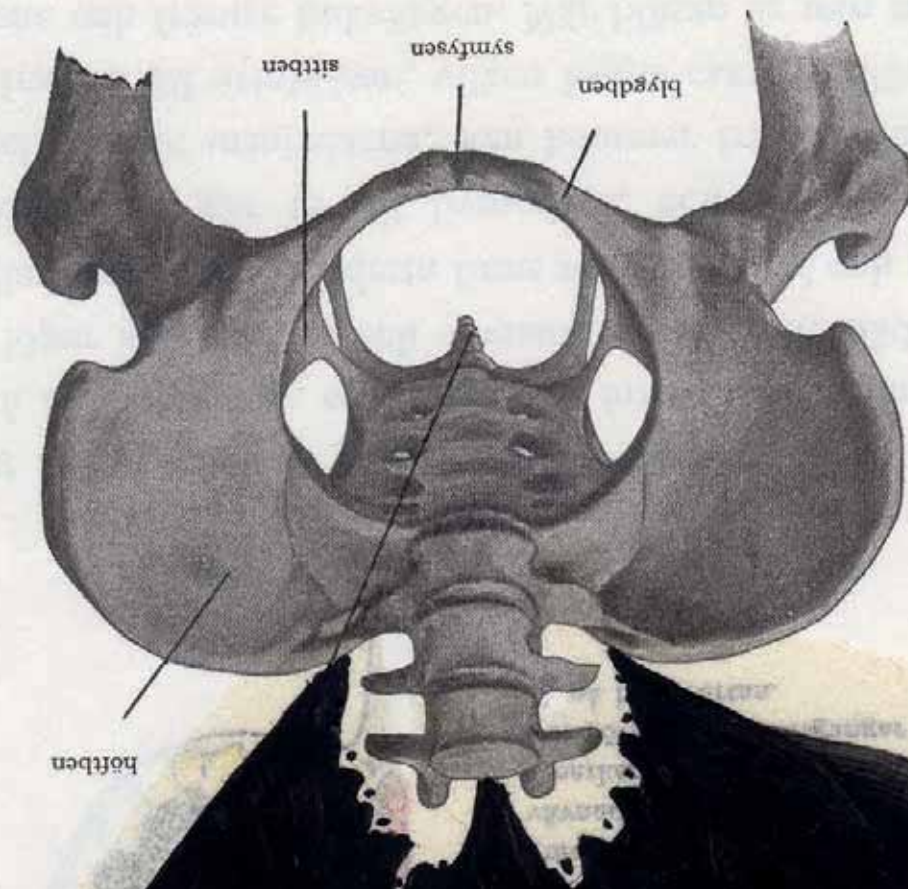
Och här finns politiker som vill att tiggeri ska förbjudas, fast brottet som har begåtts är att be om lite hjälp. SOS, på lite olika sätt. ☺

Välkommen till Tennstopet, en svensk klassiker.

Hörnet Dalagatan, Odengatan. Tfn 08 - 322518 , www.tennstopet.se

Fig. 13. Bäckben från man. (Efter Bumm.)

I dag är inte Sven Lindqvist lika förbannad som han var 1957 när han skrev boken *Reklamen är livsfarlig*. I dag är han 82 år, med en klar blick över hustaken på Södermalm. Och boken han skrev för 57 år sedan trycks om hela tiden. Fortfarande – och alltid – lika aktuell. TEXT JAN LINDSTRÖM FOTO MAGNUS SANDBERG

REKLAMERARE

an blev förbannad och skrev boken *Reklamen är livsfarlig* "i ett huj."

Det var 1957 och Sven Lindqvist var nygift, hade fått lägenhet och behövde köpa saker till den. Han såg i annonserna att ett hem ska ha en soffa. Måste ha en soffa. Då började han tänka så här: – Kom jag till världen för att köpa en soffa? Var det meningen med livet? Skulle jag sätta mig i en soffa vid 25 års ålder och invänta slutet?

Nej, det skulle han inte. Han har skrivit böcker från Kina, Indien och Sydamerika. Och hemifrån. Rasande och kärleksfulla böcker.

Det är 57 år sedan soffkravet retade honom till att studera reklamens och marknadsföringens påverkan och författaren har blivit 82. Boken, snarast en pamflett, säljer fortfarande och har kultstatus bland unga kulturkritiker till vänster om mitten.

På förlaget Pocky som är den senaste utgivaren av boken säger förläggaren Richard Herold att den är "i princip slut".

När vi ringer Sven Lindqvist och ber om en intervju säger han ja, men "jag är gammal och sjuk". Han har parkinson och har börjat stelna i kroppen. Han berättar att det inte är direkt kul när det tar en halvtimme att sätta på sig byxor och skor.

Men när han öppnar dörren till lägenheten i huset nära Maria Magdalena kyrka ger han inte intryck av ålder och sjukdom. Han ser kompakt ut och klarögd, hans leende är roat.

Från vardagsrummet ser man ut över en hel massa tak, en pariskänsla, och han säger:

– Det är ju inget landskap direkt, men det är ett takskap.

För 57 år sedan hade svenska städer börjat förändras.

– Man gjorde om hela städer till scener för varudramatik. Lösningen på alla livets problem skulle vara: köp, köp, köp. Det där gjorde mig förbannad.

Boktiteln kallar han en ordlek. Dels kan reklamen verkligen vara livsfarlig som så mycket annat: köra bil eller röka och kröka. Dels är den också farlig för själva levandet, det goda livet. Det var mest det han menade.

BOKEN BÖRJAR MED en förfärlig rapport om en 59-årig man som bara måste ha en bil eftersom gatan är full av blänkande bilar. Mannen har svårt att ta körkort. Han blir sjuk av längtan och förtvivlan. När boken kom ut 1957 väckte den enorm uppmärksamhet och fick våldsamt kritik från många mäktiga som kände sig utpekade och förtalade. Aftonbladet ringde Sven Lindqvist och ville ha namnet på den sorgliga 59-åringen.

– Men jag kunde inte lämna ut det, säger Sven Lindqvist, eftersom det var farsan.

Han borde ha sagt, förstärker han i efterhand, att han inte tänkte lämna ut några källor. Men han sa istället att en författare har väl rätt att hitta på.

Han kom följaktligen att framstå som en påhittare, en lögnare i tidningarna.

I boken skriver Sven Lindqvist:

"Reklamen är i det kapitalistiska samhället vad den politiska propagandan är i det kommunistiska. Samma förakt för offren parad med samma uttryckliga inriktning på offrets bästa." Och: "De som härskar över människornas drömmar är de verkliga härskarna."

Att konsumera sig till lycka är vad det

handlar om. En ny bil eller soffa (alltid nytt) ger köparen vållust, medan skatten skapar olustkänsla.

"Om det vore möjligt att samla allt vad vi får för skatten i ett skyltönster, skriver Sven Lindqvist i boken, "dekorera det och neonbelysa det och ägna tusentals miljoner åt att förknippa det med vårt känsloliv".

Då skulle vi älska att betala skatt.

Ibland tystnar Sven Lindqvist en stund, fastnar liksom mitt i en mening, tittar rakt fram. Så återkommer han med klara, inte sällan vackra, formuleringar.

NÅGONSTANS I INTERVJUN, när det handlar om ålder, berättar han att han gick med ett av sina barnbarn över Maria Magdalena kyrkogård. Barnet sa: "Du ska ju snart dö. Vart kommer du då?" Han svarade med en motfråga: "Var var du innan du föddes? Det är dit jag ska när jag dör."

Inte till Drottninggatans nya version av urbant vimmel, en gata av gastande skyltar och prålade butiksfönster. Eller Västerlånggatan, den mest kommersdränkta stackars gatan i Stockholm.

Plötsligt säger Sven Lindqvist:

– Nu kommer jag att skrämra er.

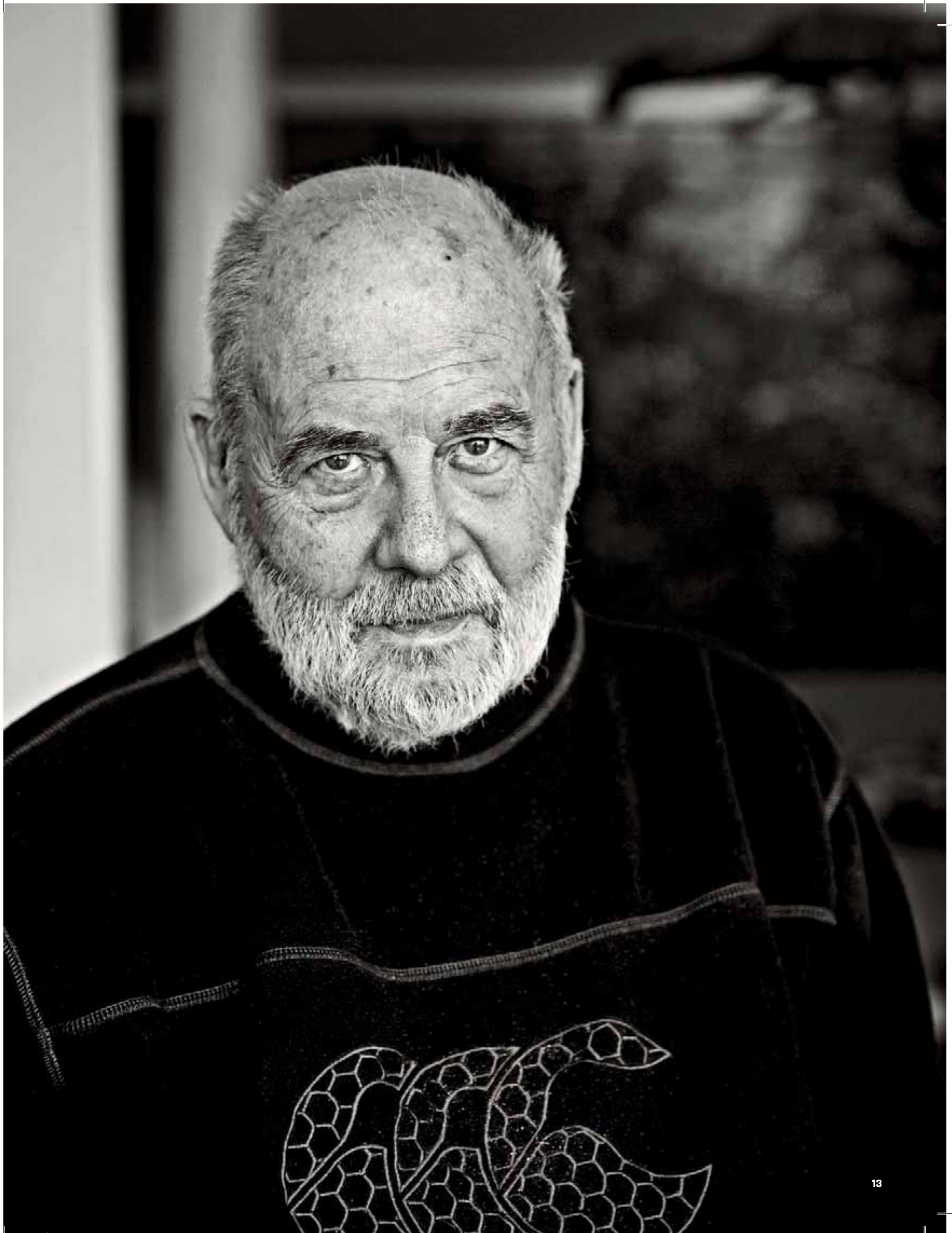
Han sitter helt tyst igen. Så försöker han resa sig. Ber om hjälp. Jag går fram och drar i honom. Barskt säger han: Nej! Fotografen Magnus ersätter mig. Sven Lindqvist ber honom bara hålla i armen, han reser sig själv.

– Det är lite obalans ibland, säger han.

Han följer oss till dörren. Nu är han kompakt igen, klarögd och roat leende. Det är inte svårt att se hur han var för 57 år sedan. ☺

En längre version finns på situationsthlm.se

SVEN OSKAR LINDQVIST FÖDD: 28 mars 1932 i Stockholm. GÖR: Författare, professor, filosofie doktor och docent i litteraturhistoria. I en intervju i tidningen Vi 2007 säger Svenska Akademiens dåvarande ständige sekreterare Horace Engdahl om Sven Lindqvist: "En av de viktigaste författarna i modern svensk litteratur. Att bara komma på en bok som *Nu dog du* är en litterär innovation av stora mått". **AKTUELL:** Alltid.

Sara Danvind och Lasse Gillberg behöver inte gå upp fem varje morgon längre när de har mjölkroboten.

.....
Bor man i en storstad är det lätt att tro att det där med landet och jordbruk är långt bort. Men faktum är att det finns en hel del bondgårdar i Stockholm. Vi har träffat två av bönderna som ser till att vi får mjölk på bordet. **TEXT GERD ERIKSSON FOTO MARC FEMENIA**

STADSBÖNDER

.....

Bara 15 kilometer från Sergels torg ligger Björksättra gård där mjölkbönderna Sara Danvind och Lasse Gillberg bor och arbetar. Deras kossor levererar runt 3000 liter Kravmjölk varje dag, året om.

– Mjölkbilen hämtar här varannan natt när vi ligger och sover. Chauffören sköter tömningen av tanken själv och mjölken körs till mejeriet i Kallhäll, säger Sara Danvind.

På gården finns det 55 mjölkkor och ett sextiototal kalvar och kvigor. Korna heter inte Rosa och Klara nu för tiden utan 551 och 552. De får nummer efter ordningen de föds i. Och Sara har koll på alla och vet deras egenheter. Korna på gården mjölkar i genomsnitt 30 liter per dag.

– Men så har vi rekordkossan 548:an som ger runt 50 liter om dagen. Att hon ger så mycket mjölk beror på att hon kan äta tillräckligt mycket, säger Sara Danvind.

Inne i ladugården står tre kor i kö för att bli mjölkade. Mjölknigen sköts av en helautomatiserad robot och korna vet att det finns extra gott foder i bäset vid mjölkmaskinen. Därför går de dit självmant. 551:an kliver in i bäset och små, små biltvättliknande borstar fälls ner och snurrar runt

se hur mycket mjölk hon ger, hur mycket hon äter och vad hon väger.

– Vi skaffade mjölkroboten för fyra år sen, skillnaden är som natt och dag. Det är så mycket enklare nu. Största vinsten är arbetstiden den spar in åt oss, säger Lasse Gillberg.

VI SKAFFADE MJÖLKROBOTEN FÖR FYRA ÅR SEN, SKILLNADEN ÄR SOM NATT OCH DAG. Lasse Gillberg

spenarna. Dels för att göra dem rena, dels för att mjölken ska rinna till.

Sedan söker en röd laserstråle på juvret för att robotarmen ska hitta de fyra spenarna och sätta fast sugkopparna. Medan 551:an mjölkas smaskar hon i sig av det goda fodret. På en display utanför kan man

Blir det stopp i maskineriet larmar roboten till deras mobiler. De får meddelande om vad som är fel och behöver åtgärdas. Häromnatten gick larmet vid tretiden och det var bara för Sara Danvind att kliva i stövlarna och bege sig till ladugården för att byta ett filter i mjölkmaskinen. ▶

– Är vi på bio och det kommer ett akut larm är det bara att avbryta och åka hem. Men vi har ett bra samarbete med två grannar som också är bönder och har en likadan robot.

Plötsligt blir det bråk i ledet in till mjölkmaskinen. Det är en ko med högre rang som tycker att hon ska gå före de andra i kön. Korna med lägre rang får snällt flytta på sig. Rangordningen handlar om medfödd pondus.

VARKEN SARA DANVINDS eller Lasse Gillbergs familj var bönder. Han är uppvuxen i Farsta, hon i Sollefteå och deras stora intresse till en början var hästar. Båda valde jordbrukslinjen på gymnasiet – av två olika anledningar. Han för att vara lite motvalls och inte välja treårig ekonomisk linje som alla andra. Hon för att hon hade hamnat helt fel i sitt förstaval.

– Jag började på naturvetenskaplig linje och trodde att det skulle ha med natur att göra. Det var katastrof.

Båda är nu utbildad lantmästare och tidigare drev de ett litet jordbruk i Härnösand samtidigt som de jobbade som rådgivare åt andra. En dag såg Lasse Gillberg en annons i tidningen där det stod: "Vill du bli mjölkbonde i Huddinge?"

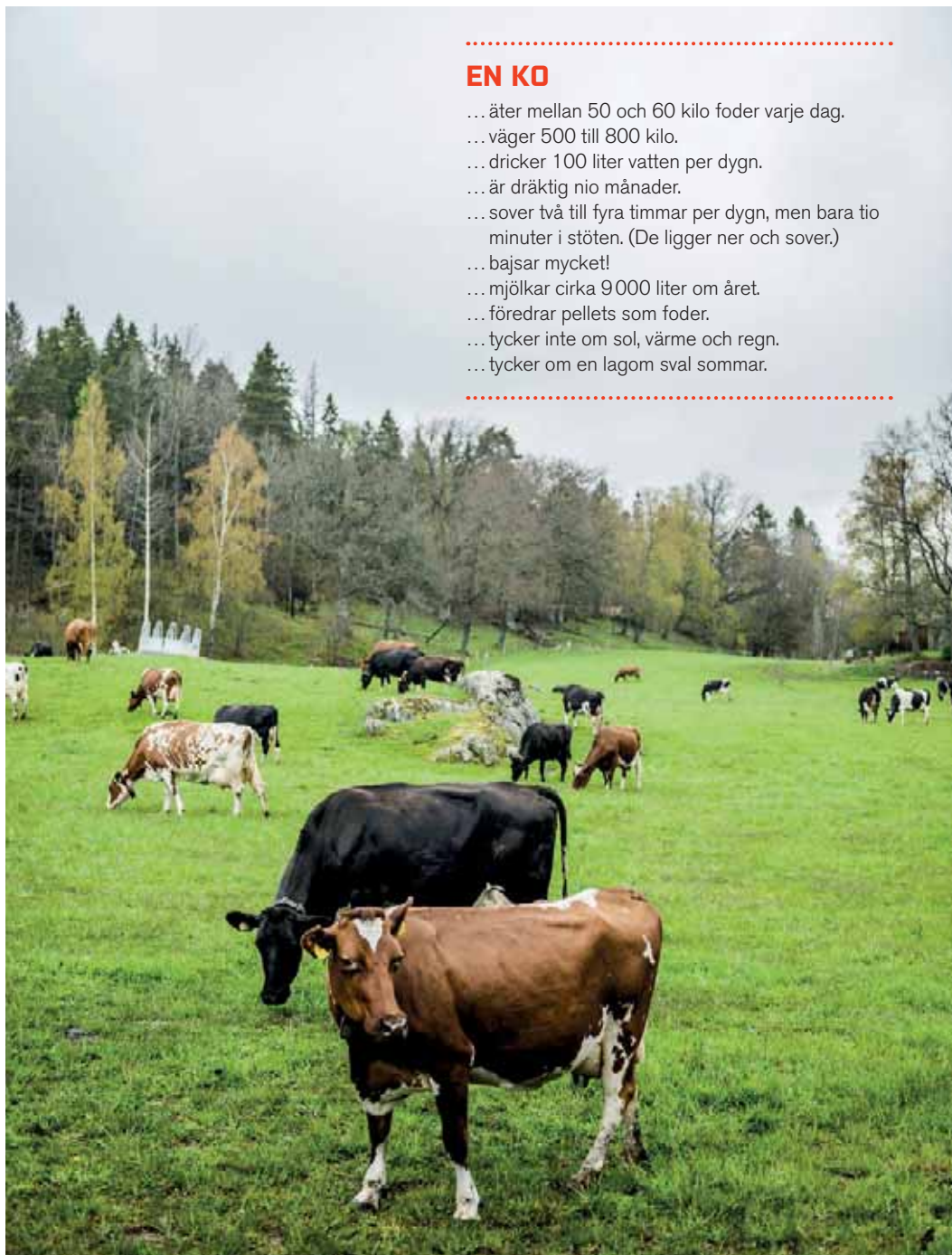
Sara Danvind tvekade, hon trodde att det skulle bli höghus inpå knuten. Och Lasse Gillberg visste inte om han ville flytta tillbaka till stan han en gång lämnat. Men de bestämde sig för att pröva och är nu inne på sjunde året.

De kan faktiskt se höghusen på Ullerudsbacken i Farsta om de klättrar upp på ett berg vid gården. Likaså kan de se det orange skenet på kvällen från belysningen i Farsta långt borta. Annars är det rena rama landet trots att gården ligger ett stenkast från pendeltågsstationen i Huddinge.

– Men det finns faktiskt två mjölkgårdar som ligger närmre T-centralen än vår, säger Lasse Gillberg.

Både Sara Danvind och Lasse Gillberg tycker att det finns en frihet i att vara bonde även om det innebär arbete veckans alla dagar och jour dygnet runt. Senast de var lediga var en helg i december och förra sommaren hade de semester fyra dagar i sträck. Ska de åka i väg måste de ha någon som bor på gården och tar hand om djuren.

Att producera Kravmjölk innebär att korna måste vara ute minst halva dygnet

EN KO

- ... äter mellan 50 och 60 kilo foder varje dag.
- ... väger 500 till 800 kilo.
- ... dricker 100 liter vatten per dygn.
- ... är dräktig nio månader.
- ... sover två till fyra timmar per dygn, men bara tio minuter i stöten. (De ligger ner och sover.)
- ... bajsar mycket!
- ... mjölkar cirka 9 000 liter om året.
- ... föredrar pellets som foder.
- ... tycker inte om sol, värme och regn.
- ... tycker om en lagom sval sommar.

ÄR VI PÅ BIO OCH DET KOMMER ETT AKUT LARM ÄR DET BARA ATT AVBRYTA OCH ÅKA HEM. Sara Danvind

tre månader om året. Liksom att de ska vara ute en del i både maj och september. Kravbonden får inte använda några gifter mot ogräs eller svampangrepp i sina grödor eftersom det är kornas foder.

Är det svårare att vara Kravbonde?

– Nja, det är kanske lite större risk. Om det är en torr sommar, som förra somma-

ren, får vi inte ut det foder vi behöver från våra åkrar utan måste köpa från annat håll. Och det är inte helt lätt att få tag i Kravfoder. Vi har fått köpa lastbilslass ända från Ljusdal, säger Lasse Gillberg.

All mjölk från gården går till Arlas mejeri i Kallhäll. Ett mejeri som också tar emot mjölk från Närke, Uppland och Östergöt-

eftersom det är som att ha döden i närheten hela tiden, enligt Lasse Gillberg. I stället är det Sara Danvind som sköter inseminationen med tjursperma från Kanada.

– Vi har hittat en leverantör som satsar på att få fram hållbara raser, det vill vi gynna, säger Sara Danvind.

Flera av korna har samlats vid utgången i ladugården. De vet att det snart är dags att gå ut. Väl ute i hagen gör några av dem krumsprång medan andra står och spjårnar huvudena mot varandra.

Helgen innan var det kosläpp – det vill säga första gången korna fick komma ut för säsongen. Kosläppet är ett populärt nöje för stockholmarna. Det var 4000 besökare på plats för att se korna ta glädjeskutt i hagen.

Men att ha djuren ute i olika hagar är alltid ett litet orosmoment för en bonde. Några gånger varje sommar kommer telefonsamtalen om att en ko är på rymmen. Då gäller det att snabbt ta sig dit och försöka få in kon i hagen igen.

– Då är de lite wild and crazy, det är som om de vet att de är på rymmen, säger Lasse Gillberg.

Varje år tar Björksättra gård också emot 3000 skolbarn i sin miniorverksamhet. Barnen får lära sig hur en bondgård fungerar och får träffa kossorna, hästarna och fåren. För de allra flesta är det första gången på en bondgård och de har många frågor.

– De kan handla om hur vi dödar djuren, vad bajset väger, vad korna heter, vad de väger och hur kalvarna kommer ut, säger Sara Danvind.

Är det nån skillnad på att vara bonde i en storstad jämfört med på landet?

– Egentligen inte. Men vi skulle ju aldrig kunna få 4000 besökare på ett kosläpp eller 3000 skolbarn varje år om vi inte låg i Stockholm, säger Lasse Gillberg.

Arlas försäljning av Kravmjölk har ökat. I april i år sålde de 30 procent mer än i april för två år sedan. Vill man se vilket mejeri mjölken kommer ifrån ska man titta på siffrorna efter datumet.

Står det 1029 är det mejeriet i Kallhäll. Då kan det vara mjölk från Sara Danvinds och Lasse Gillbergs kor på Björksättra gård du dricker. ☺

land för att kunna förse Stockholms invånare med mjölk, fil, grädde och gräddfil.

Ekoprodukterna görs alltid först på morgonen och mjölken från olika Kravbönder blandas, därför går det inte att se på mjölkpaketet exakt vilken gård den kommer ifrån.

ÄLDSTA KON PÅ Björksättra gård är 369:an. Hon är 12 år. Och även för en mjölkko tar livet slut en dag.

Då kommer slaktbilen.

Sara Danvind och Lasse Gillberg kan tycka att det är sorgligt när en ko går till

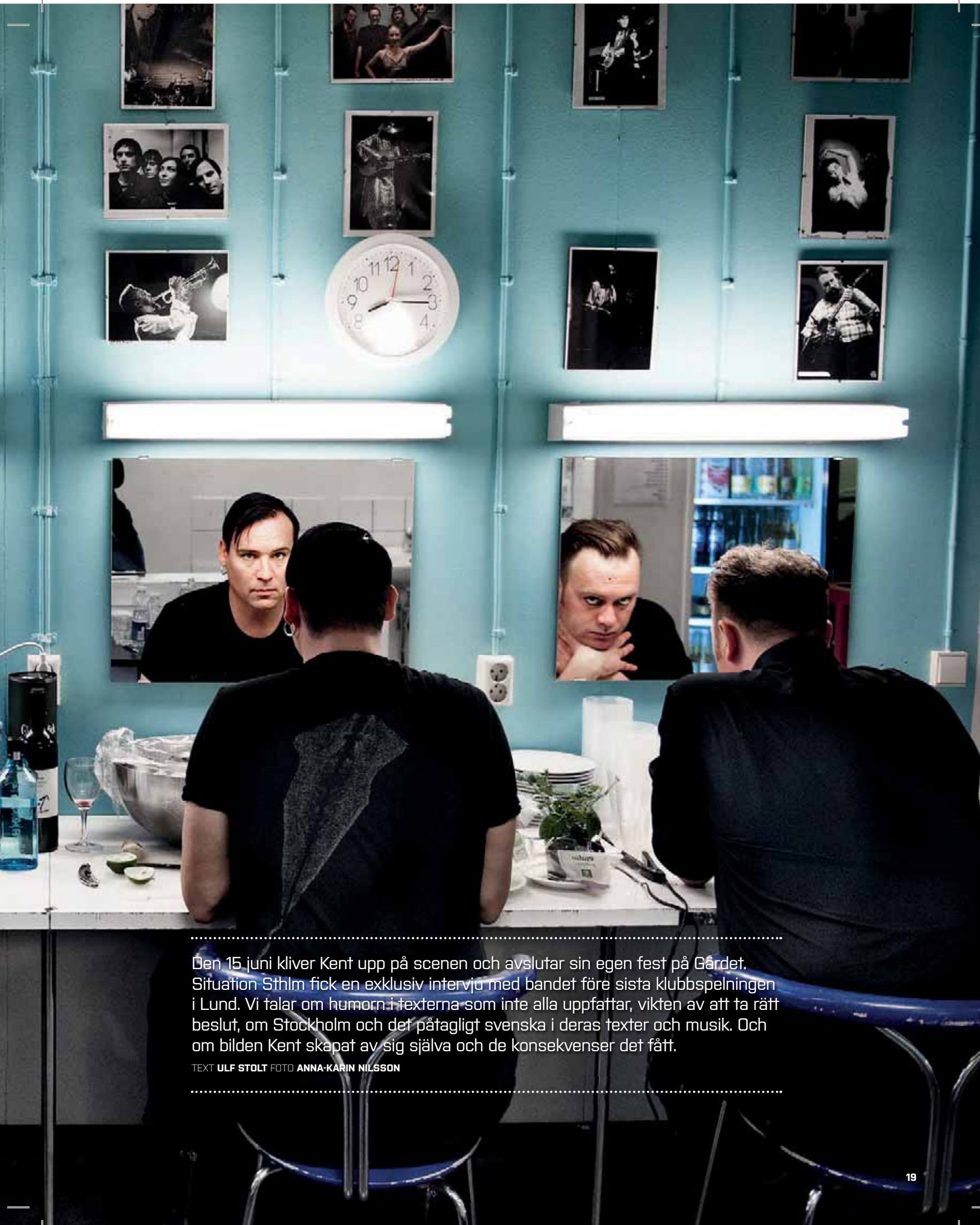
slakt. De är kompisar med sina kor, men inte bästa kompisar. Blir det för familjärt brister nämligen djuren i respekt och det kan bli farligt i hanteringen av de tunga djuren. Den sista måltiden som serveras innan slakt är inget extra. Precis som en ko vill ha det.

– En ko är ett vanedjur och vill att det ska vara som det brukar. De är lyckligast om allt följer deras vanliga rutiner. Vår målsättning är att ta väl hand om djuren så länge de är i livet, säger Sara Danvind.

Korna på gården är av raserna holstein och ayrshire/SRB. Det finns ingen tjur

VÄRLDEN KENT BYGGT

Den 15 juni kliver Kent upp på scenen och avslutar sin egen fest på Gården. Situation Sthlm fick en exklusiv intervju med bandet före sista klubbspelningen i Lund. Vi talar om humorn i texterna som inte alla uppfattar, vikten av att ta rätt beslut, om Stockholm och det påtagligt svenska i deras texter och musik. Och om bilden Kent skapat av sig själva och de konsekvenser det fått.

TEXT **ULF STOLT** FOTO **ANNA-KARIN NILSSON**

14 maj, hotell Radisson Blu, Malmö, sen eftermiddag. Joakim Berg sitter med ryggen mot den tända eldstaden vid ett bord i hörnet av hotellrestaurangen, höger armbåge på bordsskivan och hakan i handen. Snett mitt emot honom basissten Martin Sköld och trummisen Markus Mustonen, i stolen bredvid gitarristen Sami Sirviö. Turnéledaren Totte – en gammal kompis från Eskilstuna som egentligen jobbar som snickare, men vartannat år ungefär turnerar med Kent i egenskap av turnéledare – ställde just fram en flaska flytande honung och ett fat med tepåsar och citronskivor framför Joakim Berg.

Det finns nämligen en specifik tesort, ett taiwanesiskt te som ägaren till restaurang Kin Long – enligt Joakim Berg "Sveriges bästa kinakrog" – importerar själv. Så varje gång bandet passerar Malmö försöker de köpa några påsar av honom. För att det är så gott. Och för att det bara går att få tag på det teet i Malmö från just den krogen.

Vårt samtal har pågått drygt en halvtimme. Om trettio minuter går bandets transport till Mejeriet i Lund för soundcheck och sedan den sista av de fem klubbspelningar Kent gör i samband med släppet av elfte plattan *Tigerdrottningen*, spelningar som kan ses som en uppvärmning inför Kentfest och sommarens övriga festivalspelningar.

JOAKIM BERG (JB): Det är skönt att göra så här, testa lite låtar och se vad som funkar, hur det funkar.

SAMI SIRVIÖ (SS): Det är framför allt de nya låtarna man vill prova hur de funkar rent tekniskt.

MARTIN SKÖLD (MS): När vi sen kommer till de stora gigen så kommer låtlistan att vara längre och vi kommer att behöva spela flera låtar från de andra skivorna. Då är det skönt att veta vilka som funkar från den nya skivan när man spelat dem inför publik.

Är det nya materialet svårare, rent tekniskt, att framföra live än äldre material?

JB: Nej, det är snarare enklare. Det är inte så mycket tjafs i kompositionerna, det är melodi och ackord, sen ligger ju alla detaljer i produktionen. Låtarna är skrivna för att verkligen sitta ihop. Vi har dock några låtar som är skrälllåtar att spela live, de går igenom flera olika partier.

MS: Det finns några på *Röd*-skivan som är ganska svåra. "Vals för satan" är jävligt svår.

JB: Ja, den är svår. Och den fick vi aldrig till fast vi spelade den fyra fem gånger.

Förutom den avslutade klubbturnén gör Kent sju spelningar i sommar – fyra i Norge, en i Danmark och två i Sverige. En av de två spelningarna i Sverige är Kentfest 15 juni på Gärdet i Stockholm.

SS: Skandinavien är ju vår marknad och det är inte så stort. Det är väldigt lätt att konkurrera bort sig själv om man spelar för mycket.

MARKUS MUSTONEN (MM): Alla blir ju mätta till slut, både vi och publiken.

JB: Spelar man sen tre stora festivaler så är det många som ser en där. De flesta går ju och ser en artist en gång, det är väldigt få som ser en artist fem gånger. Skandinavien är ju ett väldigt litet språkområde.

Precis innan Joakim Bergs te complé kom på bordet talade vi om det naiva – det var Sami Sirviö som använde just det ordet – med att stå i en replokal i Eskilstuna och drömma om och tro på att den musik man gör är så bra att det ska räcka till ett skivkontrakt och hålla för en karriär. Om både det grandiosa tvivel och det övermått av självförtroende som krävs för att ge näring åt den drömmen.

JB: Det självförtroendet kan jag önska att jag hade nu. När man är där vi är nu och har gjort sjukt många plattor, många spelningar, en massa grejer, och lyckats ha en jämn karriär rent kommersiellt, så inser man hur svårt det är att ta sig hit. Vi brejkade ju stort med tredje skivan *Isola*, där blev folk som bara köper en skiva om året medvetna om vilka vi var. Att komma dit är så sjukt jävla svårt. Man fattar inte vilken tur som krävs. Vi gjorde hela tiden rätt val.

ETT AV FLERA viktiga och riktiga val de gjorde gemensamt var att flytta från Eskilstuna till Stockholm. Joakim Berg och Martin Sköld flyttade först, sent på våren 1993, Sami Sirviö och Markus Mustonen kom efter ett drygt halvår senare.

JB: Jag bodde på sju olika ställen på ett år.

MM: Det var andrahands- och tredjehandslösningar. Kollektivt, allt möjligt. Jag hade tio adresser innan jag köpte min första lägenhet. Men då gick det ju att få tag på en lägenhet till vettigt pris i andra hand, det var inga ockerhyror. Man hade hyran och telefonen som kostade varje månad.

JB: För mig var det så att jag kunde likasom inte vänta på att bara få dra från Eskilstuna. Min pappa är från Stockholm så jag

hade varit väldigt mycket i Stockholm, hela släkten på hans sida är därifrån. Jag minns att så fort man närmade sig Stockholm så kände jag det där lugnet sprida sig i kroppen, paniken lämnades kvar i Eskilstuna.

De jobbade så lite som möjligt och var helt fokuserade på musiken. Sami Sirviö pluggade musikproduktion på Kulturama ett år, Martin Sköld körde budbil för Stockholm Records – "masterband mellan olika studior, satt med en karta bredvid mig i bilen för jag hittade inte, men jag lärde mig snabbt att hitta i Stockholm" – och Markus Mustonen jobbade extra på ett servicehus. Joakim Berg också. De gick runt till klubbar och krogar i stan och delade ut demokassetter och försökte fixa spelningar.

JB: Det här var ju före internet, folk glömer bort hur det var då. Det fanns inget enkelt sätt, man fick ringa runt till arrangörer, skitsvärt att hitta numer till ställen.

VI GJORDE SOM ALLA ANDRA, GICK TILL SKIVBOLAGET OCH SNODDE SKIVOR – ELLER... MAN FICK DEM – OCH SEN GICK VI TILL SKÅNEGATAN OCH SÅLDE DEM

Martin Sköld

MS: Det är inte så länge sen som Bo Sundström i Bo Kaspers Orkester postade en bild på Facebook på den där kassetten vi var och lämnade på nån krog på Tegnérgatan, där han då jobbade som nåt slags bokare, det var innan Bo Kaspers. Den var skitsnygg. Vi hade lagt in nåt löv och ritat nåt.

JB: Blev inte ni utkastade nånstans?

MM: Jo, från Skitiga duken i Gamla stan.

MS: Vi blev utkastade när vi skulle lämna kassetten.

SS: Var det på grund av kassetten eller?

MS: Nej, det tror jag inte. Leveransmännen var nog aningen överförfriskade.

MM: Vi gjorde ett pitstop på vägen hem. De tyckte bara att vi var allmänt jobbiga, tror jag.

SS: Men hann ni lämna kassetten? Jag tänkte om ni satt där och drack och bar er åt?

Sami Sirviö minns den tiden som att de

”bara repade jämt, hela tiden”. Kent hade en replokal på Tegnérgatan då, senare höll de till några år i Kapsylen på Tjärhovsgatan tillsammans med bland andra Weeping Willows, Whale och Ingo & Floyd. Och det blev tillräckligt med spelningar för att de skulle kunna hålla sig flytande.

MS: Vi gjorde som alla andra, gick till skivbolaget och snodde skivor – eller... man fick dem – och sen gick vi till Skånegatan och sålde dem till snubben som hade en massa olika radioapparater, man fick 60 spänn per platta, så gick man runt på det ett tag. Plus lite a-kassa.

VARJE MÄNNISKA – och även varje nation – lever med två bilder av sig själv: dels bilden av hur man verkligen är, dels bilden av hur man önskar att man vore. Och det är någontans i ingenmanslandet mellan de båda upplevda verkligheterna som det framstår

som om Kent valt att tonsätta sin berättelse. En därför väldigt svensk berättelse.

JB: Det kan man säga. Men det kanske inte alltid är så uttänkt. Det finns ju en gränzon där väldigt få band är och rör sig. När vi började så var det inte många band som skrev på svenska, det var out of fashion då. Då fanns bara de här Kerouacpoeterna som kom ur Springsteen och Dylan, den här Lundellgrejen, berättande och väldigt manlig. Vi gjorde ju nåt helt annat, väldigt skilt från det. Redan då – när vi var unga grabbeligrabbar – hatade vi det här bredbenta rockandet. Det köttiga.

MS: Pungrockandet. Foo Fighters-rockandet.

Joakim Berg berättar att när han började skriva var han väldigt trött på ”de här haven och horisonterna... de bilderna kändes så museala”. Han hade en idé om att alltid förvandla sig till skurken i dramat, i stället för att vara den som det var så jävla synd om som blivit lämnad hela tiden. För att ”det blir roligare att skriva om den som lämnar, det blir en intressantare grej när man gör det”.

JB: Sen har det alltid funnits med ett beskrivande av det här svenska, jantelagen och ensamheten och det här att vi i Sverige är så jävla dåliga på att kommunicera. När jag kom ut och började resa lite så märkte jag ju att Sverige – och kanske Norge och Finland – är unika länder i världen vad gäller att inte prata med människor man inte känner. Kommer man till USA så talar människor med varandra på bussar och på gatan och i tunnelbanan, det gör dagen lite lättare, lite bättre, om man snackar med folk om vad som helst. Men det finns inte i Sverige. Just den grejen sitter djupt rotad i folksjälen. Man kan ju tänka sig hur Sverige såg ut på 1800-talet – en liten lampa som lös i en evig skog mitt i vintern. Det måste ha varit så jävla ensamt. Folk umgicks nog bara med sina familjer, och kanske grannfamiljen som det tog en dag att ta sig till med häst och vagn. Det är så deppigt när man tänker på det.

MM: Man behöver ju bara se till sina egna grannar, hur man umgåtts med dem. Folk åker hiss ihop och kollar ner i golvet fast de bott fem år i samma trappuppgång. Var jag än bott har det varit så, när jag försökt säga nåt så ser man på folk att de tycker att man är lite konstig.

MS: Det där är nog lite typiskt Stockholm också. När jag flyttade och nu har trädgård ▶

så blir det en annan grej, man ses där vid häcken och det blir lite "tjena, kan jag låna din häcksax". Man har ändå sitt space. I lägenheter vill man inte ha med varandra att göra.

SS: I villor är det enda gemensamma man har trädgården, då har man det att prata om.

MM: Väder och trädgård.

JB: Vädret är ju inte så konstigt att vi pratar om, det är ju så jävla dåligt väder här hela tiden.

Men de tycker alla att just den detaljen, rörande vardagskommunikation så där främlingar emellan, innebar en klart positiv förändring när de flyttade från Eskilstuna till Stockholm.

JB: Som i alla storstäder bor man och lever på mindre yta så man rör sig mer ute. New York är ju bisarrt på det sättet, där är lägenheterna så små att man knappt kan laga mat i dem, man måste vara ute hela tiden. Det är ju lite så i Stockholm också. När vi flyttade hit var det ju ett helt annat umgängessätt – man sågs och gick ut och kåkade middag. I Eskilstuna skulle man vara glad om man kunde få en pizza efter klockan sju.

MM: Plankstek var ju höjden av lycka.

JB: Det har ju hänt mycket i Sverige matmässigt också, det är ju en del av en internationalisering. Jag minns när färsk basilika började säljas på Konsum. Färska kryddor. Alla bara: "What? Vad ska man ha det till?" Vi snackar nittiotal nu.

ÅR 2004 KÖPTE Kent, tillsammans med producenten och teknikern Stefan Boman, Park Studio i Älvsjö. De rustade upp studion och köpte in ny inspelningsutrustning. Den första platta som spelades in i det som i dag emellanåt går under namnet Psykbunkern var *Du & jag döden* från 2005.

Nya plattan *Tigerdrottningen* är inspelad i Conway Studios i Los Angeles. Sedan mixade de och gjorde en del pålägg och fix hemma i Park Studio. Men det var inte på grund av tekniska krav de åkte till Los Angeles.

MM: En dag i LA är tidsmässigt som tre dagar hemma, så man får tre gånger så mycket gjort när man kan köra koncentrerat i långa pass.

SS: Det som är skönt när man har möjlighet att spela in i riktigt bra studior med bra akustik är att det går att få ett bra trumljud, ambiensen tar hand om det. Sen gick vi till-

DET FINNS EGENTLIGEN HUMOR I GANSKA MYCKET SOM VI GÖR – MEN DÄR FÖREGÅR VÅRT RYKTE OSS

Joakim Berg

baka till det i vår studio och ändrade. Men vi körde igenom allt som band först för att få en livekänsla för låtarna. Men gitarrer, bas och sång och sånt kan man egentligen spela in var som helst.

MS: Allting var ganska klart, vi hade kört igenom alla låtar ordentligt hemma så vi kunde plocka upp det sen i Los Angeles.

JB: Det handlar om att hitta dynamiken, den är svår att programmera sig fram till. Spelar man live kan man sätta det på ett take som tar fem minuter medan det tar två dar att klippa till sånt i en dator.

Den här gången var Joakim Berg – så är det långt ifrån alltid – i princip hundra procentigt klar med lätttexterna när de åkte till Los Angeles. Det var bara en låt som inte "var riktigt där" som han skrev om några gånger.

SS: Många gånger när vi spelar in finns ingen text klar eller kanske bara en liten fras. Men när texten är färdig blir det en annan grej, man får en annan bild av låten.

MM: På *Isola* var det ju engelska, även på *Vapen & ammunition* repade vi in låtarna på engelska.

JB: Jag börjar alltid på engelska. För mig är musiken alltid i fokus – ackorden, sångmelodin och arren. När man gör en sångmelodi när man inte har ord blir det ett slags låtsasengelska – för att det är enklare att sjunga på engelska, helt enkelt. Sen utgår jag från det, då sitter alla fraseringar, sen får man bara pussla in det. Tricket är ju att skriva klart allt när låten är ny för en själv också, annars kan man lätt tappa kontakten med låten om den blir liggande. Hur bra man än tycker att den är. Det blir som att man får mejsla in texten då. Men gör man det direkt kan man bara gå på att man tycker att låten är så fin.

Att jobba med texterna är inte direkt Joakim Bergs favoritsysselsättning. Han ser det som ett "ständigt jävla pusslande". Ett tidsödande redigeringsarbete som mest handlar om att ta bort och göra om, till dess att det som återstår är ord som ger "både en skön känsla och en bra bild".

JB: Det finns ju en del regler som jag lärt mig och som jag vet funkar. Man ska öppna verserna med nånting som sätter stämningen för hela låten. Första raden är så viktig, sätter man den kan man bara glida med i resten av texten. Och andra versen ska helst vara bättre än första versen. Då blir det jävligt bra. För alla väntar sig att andra

versen bara ska vara en transportsträcka till refrängen, men är man noga där håller låten mycket längre. Jag tror att det för alla oss är mer ett hantverk än nåt annat. Det är det här vi gör och det är sjukt kul att hålla på med. Men vi är noga med hur vi bygger saker och hur vi arrangerar musiken, vad som kommer var – vi lägger väldigt mycket tid på det.

Jag påtalar att Stockholmsskildringen "Skogarna" med några rader omedelbart sätter en stämning, inte olikt en tidig novell eller roman av Klas Östergren.

JB: Kanske det. Jag gillar honom, eller gillade kanske jag ska säga, jag läser inte så mycket av honom nu. Men jag läste allt när jag var ung, nitton tjugo. Det fanns nåt i hans språk som är jävligt slagkraftigt, fina bilder och stämningar. *Gentlemen* är kanske inte den bästa bok jag läst, men den öppnade min värld för hur bra böcker kan vara, där man bara kan flyta med. Jag läste den när jag bodde i Eskilstuna och den handlar ju om Stockholm som jag romantiserade ganska kraftigt, så det var ju väldigt fint. Men den romantiska bilden av Stockholm har gått över nu. Definitivt.

Joakim Berg tror att han efter den här plattan kommer att "vara ganska trött på det här låtarna" och därför hitta någonting annat att skriva texter om. För att den blandningen av uttryck behövs. Han beskriver det själv som ett sätt att slippa vara "så allvarlig hela tiden, bara skriva värsta popstänkaren – 'du älskar mig, jag älskar dig, fan vad gött' – och att det ibland inte behöver vara mer än så. Att man måste våga göra även det.

Även om han tycker att det finns en hel del humor i texterna på den nya plattan.

JB: Det finns det egentligen i ganska mycket som vi gör – men där föregår vårt rykte oss, kan man säga. Väldigt få uppfattar den humorn. Jag tycker att det finns många texttrader på den här skivan som är väldigt roliga, där man vänder på nånting som är supertragiskt och så blir det väldigt roligt. I "Svart snö" till exempel, den här raden "ta mig till refrängen nu", den är så jävla rolig för den är precis det man inte väntar sig. Hela det sticket är väldigt roligt, man är bara in it for the money – "Jag älskar dina pengar, dina pengar älskar mig". Men när man gör låten så, som en vacker kärleksballad, så ser inte alla den dimensionen. Men det är nåt jag verkligen gillar. När man kan vända på hela resonemanget med en rad. ▶

DET HÄR ÄR ETT SÄTT ATT GÖRA NÅT SOM BLIR LITE MER FÖR PUBLIKEN

Joakim Berg

Flera recensenter har påpekat att Kent har en tydligare politisk dimension i texterna på den nya plattan. Jag påpekar bland annat den subtila klassmarkören i raden "din bästa väns föräldrars sommarhus" på låten "Var är vi nu".

MS: Det är väl för att det är ett sånt år nu.

SS: Det går lite mer rakt på i texterna den här gången.

JB: Jag var trött, metafortrött – nu finns det några där ändå – och tänkte att jag skulle skita i den grejen och försöka beskriva nånting man ser utifrån en känsla i stället, snarare än med ögat.

Ser du publiken framför dig när du skriver en rad som "Känner ni som jag sträck upp era händer" i "Svart snö"?

JB: Där gjorde jag det. Den frasen fanns på engelska först, det fanns en hel engelsk text till den. Men just den raden var inte densamma på engelska, det var nånting om rädslan för tystnad, "fear of the silence" eller nåt. Annars är refrängen och verserna i princip bara översatta. Men när jag fick till den raden så tänkte jag att det är ett sätt att få kontakt med folk.

DEN 15 JUNI spelar Kent på sin egen Kentfest på Gärdet i Stockholm tillsammans med en rad inbjudna artister som de själva valt. Arrangemanget är helt deras eget.

MS: Förra gången vi var ute och turnerade så blev den turnén otroligt utspridd över en lång period, vilket inte var optimalt och förenligt med familjeliv och allt.

SS: Vi har gjort den grejen så många gånger nu, åkt ut på somrarna och spelat på samma festivaler. Ska bli kul att testa det här i stället.

JB: Man ska också påpeka att så stor skillnad är det egentligen inte – det är ett gig med många förband, så kan

man också se på det. Vi har ju länge pratat om den här grejen att det är tråkigt när man går och ser konserter och när bandet spelat går alla hem – att det inte får bli en större fest. Det vore ju kul att ha dj:ar innan och sen när giget är slut så blir det dansgolv. Men en sådan grej funkar inte när vi åkt runt i handbollshallar och sånt, man får helt enkelt inte tillstånd. Det här är ett sätt att göra nåt som blir lite mer för publiken. Vi vill ju ändå att publiken ska vara i fokus, inte nödvändigtvis det här rockbandet på en piedestal.

Så festen är inte slut när ni går av scenen den här gången?

JB: Tyvärr är det ju så att vi inte får ha

KENT

MEDLEMMAR: Joakim Berg, sång och gitarr, Markus Mustonen, trummor och kör, Martin Sköld, bas, och Sami Sirviö, gitarr.

AKTUELLA: Släppte nya plattan *Tigerdrottningen* 30 april – den gick direkt in som nummer ett på Sverigetopplistan – och med sin egen festival Kentfest på Gärdet 15 maj. För information om artister, speltider och annat rörande Kentfest, gå in på bandets hemsida www.kent.nu

öppet längre än till midnatt.

SS: Vi har flyttat det så att festen helt enkelt börjar tidigare i stället.

Första gången jag intervjuade Kent var för drygt fjorton år sedan, i samband med att samlingen *B-sidor 95-00* släpptes. Den gången var inte Joakim Berg och Markus Mustonen med under intervjun. En sak vi talade om då var Kents beslutssamhet och noggrannhet

med hur de ville ha kontroll över sin karriär, vad de ställde upp på och inte, hur noga de var med kontrollen över sin musik och sitt varumärke. Att det var prioriterat och synnerligen viktigt för dem.

Nu fjorton år senare – har det blivit det Kent som ni tänkte er då?

JB: Vi har byggt upp en bild av oss själva och en värld kring det vi håller på med som man kan vara nöjd med. Vi tycker att det är en bra värld, men det finns delar av den världen som man inte gillar. Det finns sätt som folk ser på oss som uppstått ur det här som jag inte är helt bekväm med, men man får ju väldigt sällan välja sitt rykte. Man får inte välja vilken bild andra får och har av en. ☺

SÄLJ PÅ AUKTION

Våra experter hjälper såväl privatkunder som företag med försäljning av:

- Enstaka föremål och hela bohag
- Dödsbon
- Företagsflyttar
- Avyttring av utställningsmöbler, lager och nyproduktion
- Konkurer och mycket annat

KONTAKTA OSS IDAG FÖR EN GRATIS VÄRDERING ONLINE ELLER BESÖK GÄRNA VÅRT AUKTIONSHUS

LADDA NER VÅR PRISVINNANDE APP
Inom några få minuter är du redo att lägga bud eller sälja varor.

Lauritz.com
A bid better

AUKTIONSHUSET LAURITZ.COM STOCKHOLM · Slakthusgatan 22, Globen · Tel 08-68 69 880
stockholm@lauritz.com · Inlämning och visning mån, tis, ons, fre 11-18 · tors 11-19 · lör 10-15

På papperet och kartan är Vinterviken en idyll. Men under marken finns gifter – 900 kilo arsenik och 25 ton bly samt bland annat koppar, zink och kvicksilver – som gör området till ett av Stockholms mest förorenade. Men varken miljöskyddslagen från 1969 eller miljöbalkens ikraftträdande 1998 är till någon hjälp. Någon måste betala saneringen. Frågan är bara vem. Och när. TEXT ALEXANDRA SUNDQVIST FOTO SARA MORITZ

GIFTIGA VINTERVIKEN

Historien om Vinterviken – grönområdet mellan östra Mälaren och Essingeledens Blommenbergsviadukt som tillhör stadsdelen Aspud-den i Hägersten – är också en historia om svensk industri och konsekvensen av en nationell miljölagstiftning.

Här finns en mer än hundraårig historia där industriell verksamhet – med vetenskapsmannen Alfred Nobel som posterpojke – dominerat från 1860-talet fram till 1980-talet.

Här tillverkade Alfred Nobel sprängäm-

nen och salpeter- och svavelsyra mellan 1865 och 1920. Lagring av sprängämnen pågick fram till 1960-talet. Under 1950- och 1960-talet gjorde även företaget AB Atomenergi försök med urlakning av uran ur blyhaltig skiffer.

Företaget Nitro Nobel ägde marken i Vinterviken fram till 1972, då Stockholms stad köpte den.

I dag rymmer den gamla Svavelsyrefabriken fik och restaurangverksamhet samt agerar konferens- och festlokal, under tv-kocken Markus Aujalays överinseende.

Medan Vintervikens trädgård, med kolonlotter och tillhörande trädgårdsfik, bidragit till att ge området en ekologisk, grön och närproducerad prägel – nybakat surdegsbröd och ekologisk hallonlemonad är lika självklara inslag som den kombinerade solcell och vindsnurra som välkomnar en vid ingången till trädgårdsfikat.

Vinterviken beskrivs ofta som en oas, ett rekreationsområde. Det är en plats för parkteater, för cirkus, för bröllopsfest, för gruppträning, för löpning, för lek, för picknick... Men det är också ett område som under de ►

HÄR I TRÄDGÅRDEN HAR VI INTE PÅVERKATS AV FÖRORENINGARNA

Christer Petterson, ordförande Vintervikens Trädgård

senaste åren omskrivits som giftigt i lokalpressen.

Länsstyrelsen har bedömt att Vinterviken är ett av Stockholms läns tio högstprioriterade objekt ur saneringssynpunkt, och området har fått den starkaste riskklassificeringen – 1 på Mifo-skalan.

OMKRING 900 KILO arsenik och 25 ton bly måste bort från Vinterviken.

Miljötekniska undersökningar visar att området också är förorenat av koppar, kvicksilver, zink och cancerogena polycykliska aromatiska kolväten, PAH.

– Föroreningarna är kopplade till de verksamheter som bedrivits i Vinterviken, där Nobels industri står för en stor del. De efterlämnade föroreningar i området eftersom de bland annat använde materialet för att fylla ut dalgången ner mot Mälaren. Tidigare gick viken längre in, man "byggde ut" stranden för att få mer tillgänglig mark,

förklarar Teresia Skönström, miljöingenjör vid exploateringskontoret.

Den förorenade svarta jorden finns således huvudsakligen i anslutning till själva viken, men också utmed strandkanten samt i ett sammanhängande område österut från viken.

Men föroreningar har också hittats i slutningen bakom svavelsyrefabriken, i några bostadsträdgårdar norr om gräsplanen samt vid Alfred Nobel-monumentet – resultat som också presenterades 2013 i en huvudstudie som exploateringskontoret tagit fram via Länsstyrelsen, med hjälp av statligt bidrag från Naturvårdsverket.

I slutningen bakom fabriken är föroreningarna blottlagda, liksom vid stranden. Numera är stranden kantad av skyltar, som manar till försiktighet. Små barn och hundar är särskilt utsatta och bör undvika bad – eller att böka runt i jorden, där föroreningar finns, med fingrar, tassar.

I vattnet finns föroreningarna främst i sedimentet på botten.

Vattnet i Mälaren är alltså inte förorenat. Att bada från bryggorna eller vid klipporna ska inte utgöra någon risk, enligt studien.

REDAN 2010 LADES massor över stranden för att täcka föroreningarna som låg ytligt. Däremot har inga föroreningar påträffats i koloniträdgårdarna.

Studien från 2013 visade förvisso förhöjd halt av bly i en rödbeta i föreningens trädgård, men analysen visade att föroreningen kom från jord som tillförts till området för plantering.

Christer Petterson, ordförande för Vintervikens Trädgårdsföreningen, har odlat på kolonilott i området i 20 år och menar att medierna, genom att uppmärksamma frågan, gjort "en höna av en fjäder".

– Det blev mycket uppmärksamhet, många skandalrubriker när kommunen började undersöka området för ett par år sen. Därför är vi glada över att den fördjupade studien reder ut begreppen. Här i trädgården har vi inte påverkats av föroreningarna. Redan på 80-talet gjordes undersökningar som visade att marken närmast fabriken och viken var förorenad.

– Att man inte ska bada där har ju varit allmänt känt sen dess, enligt mig. Sen kan man ju tycka att det är anmärkningsvärt att staden dröjde så länge med att sätta upp skyltar och varna för det, säger han.

Om studier gjordes redan på 80-talet, hur kommer det sig då att det dröjt fram till nu innan man gör nånting åt det?

– Under 80-talet visste man inte speciellt mycket om kopplingen mellan människors hälsa och miljö. Det har hänt mycket inom området de senaste 15 åren. Bland annat har riktvärden ändrats, säger Teresia Skönström.

På exploateringskontoret bedömer man föroreningarna som farliga ur hälsosynpunkt. Via länsstyrelsen söker Stockholms stad nu statliga pengar från Naturvårdsverket för utvidgade undersökningar i bland annat villaträdgårdarna. Men också för att genomföra den sanering av området som man beskriver som "omfattande".

Enligt den grova kalkyl som tagits fram landar notan någonstans mellan 65 och 75 miljoner kronor.

Men det är inte säkert att man får pengarna.

De statliga anslagen har blivit mindre de senaste åren. År 2010 var det statliga anslag Naturvårdsverket hade för sanering av förorenade områden 598 miljoner kronor, i fjol var det 394 miljoner, enligt siffror i DN Stockholm (5 maj 2014).

– Min bedömning är att en sanering ligger minst två år fram i tiden. De pengar Naturvårdsverket har för det här ändamålet har dragits ner de senaste åren. För 2015 vet jag att alla pengar redan är in-tecknade, för 2016 ser det knapert ut, säger Teresia Skönström.

MARKEN I VINTERVIKEN har varit i Stockholm stads ägo sedan 1972, då den köptes från företaget Nitro Nobel. Samtidigt kan vaken de tidigare industrierna i Vinterviken eller staden hållas juridiskt ansvariga för miljögifterna eller saneringen av naturen.

Miljöförvaltningens jurister har gjort den bedömningen mot bakgrunden av att den miljöfarliga verksamheten i området bedrevs före år 1969 (då första miljöskyddslagen kom) och att det "därmed saknas förutsättningar att rikta krav på efterbehandling mot någon av de tidigare verksamhetsutövarna med stöd av miljöbalken".

Inget krav på utredning eller efterbehandling kan enligt juristerna heller ställas på fastighetsägaren Stockholms stad med stöd av miljöbalken, detta eftersom fastigheterna förvärvades före miljöbalkens ikraftträdande 1998.

Debatten kring den fördröjda saneringen och byråkratin den omfattas av har bland annat resulterat i ett antal insändare och debattartiklar i lokaltidningarna. Privatpersoner har också dryftat frågan: Bör inte Nobelstiftelsen ha råd att bidra till saneringen?

Viktor Arnell, bosatt vid Nybohovsbacken, delar den uppfattningen.

– Jag badar och springer ofta runt Vinterviken. Jag tycker att Nobelstiftelsen eller nåt av de många bolagen som berikat sig på verksamheten i Vinterviken kan betala för att städa upp. För samtidigt som det inte tycks finnas pengar till saneringen som ska bekostas av offentliga medel så ska det byggas ett nytt Nobelhus på Blasieholmen i miljardklassen. Även om det juridiskt är svårt att lasta bolagen för att verksamheten bedrevs före 1969 så har de ändå ett moraliskt ansvar. Inte minst eftersom Nobels varumärke är så viktigt, säger han. ☺

Vinterviken – från explosioner till ekoträdgård

ÅR 1865 KÖPTES hela området av Alfred Nobel – som anlade fabrik samt testverksamhet för tillverkning av sprängämnen.

I JUNI 1868 inträffade en stor explosion i laboratoriet och 14 arbetare dödades. Olyckan var den största i Vintervikens historia. År 1874 exploderade återigen fabriken och ytterligare 12 personer omkom. På grund av olyckorna på fabriken byggdes sedermera spränggröpar. Tillverkning av sprängmedel fortsatte i Vinterviken till 1921 men Nitro Nobel AB hade viss verksamhet kvar till ända fram till 1980-talet.

UNDER 1950 OCH 1960-talet bedrev dåvarande AB Atomenergi radiologisk verksamhet i två fabrikslokaler och två laboratorier.

STOCKHOLMS STAD KÖPTE marken av Nitro Nobel 1972. Området rustades upp under 1990-talet – med skulpturstråk, koloniträd-

gårdar och promenadvägar med sittplatser efter ritningar av landskapsarkitekten Torbjörn Andersson. Några fabriksbyggnader renoverades, andra revs och spränggröparna gjordes tillgängliga för allmänheten.

SKULPTURENS HUS, i svavelsyrefabriken, öppnade i samband med att Stockholm var kulturhuvudstad 1998. Konsthallens utställningsverksamhet fick dock stängas år 2008 eftersom man inte lyckades få ekonomin att gå ihop. I dag ligger restaurang- och konferensverksamheten Vinterviken i fabriken. Även Vintervikens visningsträdgård anlades till kulturhuvudstadsåret. År 1999 bildades en ideell förening för att driva verksamheten vidare. Här är ekologi och hållbarhet i fokus.

Källa: Nationalencyklopedin, Stockholms stad, Dagens Nyheter, Vintervikens Trädgård.

Alla trivs inte med att klättra på den traditionella karriärstegen och en enda yrkesroll kan bli för trång ibland. Situation Sthlm har träffat tre mångsysslare som ger plats för sina passioner. Att må bra är för dem mer värdefullt än att jaga statustitel och hög lön. TEXT MARIA LINDÉN FOTO MARC FEMENIA

TRE DUBBELJOBBARE

CATRIN DITZ

Ingenjör och textildesigner

NÄR CATRIN DITZ – ingenjör, designer, coach – var liten brukade människor fråga: "Vad ska du bli när du blir stor?" Det var underförstått för henne att man skulle bli en sak. Men redan som ung hade Catrin Ditz ångest över att behöva välja en enda yrkesväg. Hon tvekade mellan design och ingenjörsutbildning och valde den senare, men parallellt med studierna ägnade hon sig åt sin passion att designa kläder åt familj och vänner.

– Ända sen jag var barn har jag inte stått ut med för få saker. Jag trivs inte då. Jag blir olycklig, hopträngd och vingklippt. För några år sen, när jag var runt 40 år, satte jag ner foten och sa: "Nej. Vem har bestämt att det är fel att hålla på med hundra saker?"

I dag arbetar hon som CIO (chief innovation officer) på en kommun, hänger sig åt det livslånga intresset textildesign, fotograferar och coachar människor. Hon vill ge plats för alla sina passioner och uppfostrar sina två döttrar till att bli så många saker de vill.

– Jag tror inte längre att det är jag som är konstig. Jag har bara valt att låta bli att stänga ner delar av mig själv. Jag får jättemycket energi av att sy. Jag älskar det. Men jag är också intresserad av att hjälpa människor med förändring, att hjälpa människor i högre utsträckning än vad man får utlopp för som chef.

Catrin Ditz har haft ganska varierande inkomster under sitt yrkesverksamma liv. Som högavlönad it-chef i den privata sektorn förvånade hon många när hon frivilligt bytte jobb till offentliga sektorn med lägre lön.

– Blir det så lågt tak i ett sammanhang så jag måste ducka, då går jag till ett annat rum.

Senaste året har hon varit egen företagare med få uppdrag och liten inkomst, men

med desto mer högt värderad tid i sin älskade syateljé hemma i Frösunda norr om Stockholm.

– När jag tittar på de faktiska siffrorna, när jag hade mycket pengar och när jag inte hade mycket pengar, så stämmer det inte med min upplevelse. Det är bara siffror. Jag vet betydelsen av att ha pengar, jag är beroende av att tjäna pengar eftersom jag

har barn och hus, men jag ser inget samband mellan hög lön och lycka. Därför är det svårt för mig att gå i gång på en hög lön.

Går i gång gör hon däremot på äventyr och på att hjälpa människor att växa. För Catrin Ditz innebär ett äventyr inte nödvändigtvis bergsbestigning på exotisk ort, utan kan lika gärna vara att steka pannkakor utomhus på spritköket vintertid.

JESSICA HALLBÄCK Formgivare och dj

JESSICA HALLBÄCK ÄR kommersiell webbredaktör, konstnär och dj i det kvinnliga dj-kollektivet Hobbyrummet. Hon är en person med mycket energi och trivs med att ha många projekt på gång samtidigt. Att tjäna mycket pengar eller att få en imponerande yrkestitel har aldrig varit Jessicas Hallbäcks drivkraft.

– Jag tycker det är jättekul att få bekräftelse i mitt konstnärskap, inte i pengar. Om andra tycker att det jag gör är bra får jag desto mer energi till att göra ännu fler saker. Det blir en god cirkel.

Innan Jessica Hallbäck fick barn arbetade hon heltid med formgivning. Men efter att hon blivit mamma kände hon att det var för stressigt att ha ett jobb där hon måste vara kreativ på beställning. Hon bytte till ett jobb som inte kräver kreativitet hela tiden, i stället får hon utlopp för sin kreativitet i sina parallella karriärer som konstnär och dj.

– För mig är inte jobbet hela livet.

Jag jobbar för att jag behöver pengar för att betala räkningar och försörja mina barn, men vill inte att jobbet ska uppta hela mitt liv, jag vill göra andra saker som är roliga också.

Hennes konst är samhällskritisk gatukonst i form av djur med ett budskap – "angry animals" – som syns på olika platser i stan.

Förra året gjorde Jessica Hallbäck två nattliga konstkupper. Som en protest mot den elitistiska konstvärlden hängde hon en natt upp gratistavlor med sina "angry animals" som vem som helst kunde ta med sig hem. Och i höstas tapetserade hon Stockholm med gatukonst mot främlingsfientlighet. Under valåret planerar hon en konstkupp mot nolltoleranspolitiken mot gatukonst och graffiti.

– Jag har ett rikt liv. Jag trivs med att ha fullt upp och en massa projekt på gång. Då mår jag bra som människa.

KARRIÄR I FÖRÄNDRING

Erik Fors-Andrée, karriärådgivare och entreprenör som driver sajten cruited.com, tror att man i framtiden kommer att se på karriär på ett annat sätt.

– Den klassiska synen på karriär är att den går uppåt och innebär titlar. Det är att bli chef som är att göra karriär. I amerikansk forskning har man kartlagt fem olika karriärtyper. Man pratar om experten, där handlar det inte om att bli chef, utan om att bli bättre och bättre på sitt område. En annan typ är episodikern, personer som gillar förändringar och att byta bransch eller arbetsuppgifter.

På en arbetsmarknad där allt fler mår dåligt på sina jobb, där arbetsrelaterade depressioner och antalet människor som går in i väggen ökar, borde

det vara enklare att byta jobb till något man mår bättre av. Men Erik Fors-Andrée menar att det finns samhällskrafter som håller tillbaka människor från att sluta på jobben de mår dåligt av.

– Arbetsförmedlingen och fackförbunden har den inställningen till jobb att det ska vara en heltidssysselsättning och har man ett jobb så ska man stanna kvar. Du ska göra din plikt och du ska vara nöjd över att du har ett jobb. Det finns mängder av exempel på människor som mår dåligt på sitt jobb och har sökt sig till sitt fackförbund och vill sluta, men nästans hamnar man i en ond spiral. Säger man upp sig själv får man inte a-kassa.

MIA SKAUG

Naturkosmetik och karate

MIA SKAUG GÖR parallell karriär inom de, i alla fall för en utomstående betraktare, väsensskilda områdena naturkosmetik och karate. Samtidigt som Mia Skaug och kollegan Jenny Svärdendahl med sitt lilla tvåpersonersföretag Moonsun Organic vill göra världen bättre med en egen miljösmart hudvårdsserie siktar Mia Skaug stenhårt på att få svart bälte i karate om ett år.

– Det här låter kanske idiotiskt men när jag kom till dojon första gången och kände doften av svettig karate blev jag kär. Det är en tuff sport och det gör ont ibland. Det är ingen snyggsport direkt, man bryter tummar och tår och har konstant blåmärken, men hela familjen är tvärtorsk på det.

Kontrasterna mellan hennes två passioner kunde inte vara större. Från arbetet med väldoftande aromatiska oljor och välgörande hudterapi beger sig Mia Skaug till stenhård karateträning. Det händer att hon kommer till affärsmöten med blåmärken och trasiga knogar och att kompanjonen Jenny Svärdendahl snabbt får förklara för kunderna de träffar att "Mia tränar karate".

Det är bara tre och ett halvt år sedan den då 38-åriga Mia Skaug för första gången steg in i Älvsjö dojo, Kusano Ha Shitoryu Karate Sweden, och sedan dess har hon satsat helhjärtat. Livet med karate innebär sex timmars träning i veckan. Hon är också instruktör för en barngrupp och tävlar. Förra året deltog Mia i VM i Japan. Hon åkte ut direkt men erfarenheten gjorde henne bara ännu mer taggad.

Vad betyder karriär för dig?

– För mig är det viktigt att påverka världen till nåt bättre. Jag måste få jobba utifrån mitt hjärta, min själ och min övertygelse. Jag brinner för det jag gör. Vi vill satsa på nånting som är globalt hållbart. Vi vill få människor att börja konsumera skönhetsprodukter lite smart. Jag och Jenny tror inte på det här med hundra olika krämer för ögon, natt, dag som ändå har samma innehåll.

– Man har ingen aning om vad som händer från sekund till sekund. Om jag och Jenny skulle känna att det här inte är vår grej, ja då är det inte värre än att vi gör nånting annat. För mig är inte målet att bli rik och berömd, utan att dela med mig av nånting bra. 🍷

*När allt är som tyngst,
är stödet
från kända och okända
som viktigast.
Tack för att du också stöder
den som kämpar,
oavsett vem,
oavsett hur.*

#KÄMPA
HAMMARBY!

HAMMARBY
FOTBOLL

Aron Larsson är som Svennis ungefär, fast på nätet. Han är kapten för det svenska e-sportlaget Team Property. Med träningsläger, taktiksnack, skaderisker, matchtröjor, talangutveckling och uppladdning anser han att e-sport bör betraktas och respekteras som vilken sport som helst. Men fortfarande finns det mammor som drar ur sladden mitt under ett SM-kval. TEXT MARIA LINDÉN FOTO MARC FEMENIA

STARCRAFT MOT STJÄRNORNA

Tänk er en SM-kvalmatch i fotboll där en spelares förälder plötsligt kommer ut på planen och tvångshämtar spelaren för att hen måste äta kvällsmat. Otänkbart inom gammelsporterna men ett inte helt ovanligt scenario inom e-sport. Där händer det att föräldrar stormar in i tonårsrum och drar ur datorsladden mitt under telnings pågående kvalspel till VM.

E-sport är en förkortning av elektronisk sport och betyder att man tävlar i dator-

eller tv-spel. E-sporten föddes i Sydkorea på nittiotalet och har de senaste åren gått från att vara en subkultur till att bli alltmer mainstream. Sverige är liksom Sydkorea ett föregångsland inom sporten. Vi har några av världens bästa spelare och är det andra landet i världen efter Sydkorea som sänder e-sport på tv.

Aron "Warspawn" Larsson är ordförande och ledare för e-sportlaget Team Property. Han är en av ytterst få i Sverige som arbetar med e-sport på heltid. Team

Property har 17 spelare varav 8 är proffs med lön.

Aron Larsson ser mer likheter än skillnader mellan traditionell svetsport och e-sport. E-sportlagen har som vilka idrottslag som helst coacher, spelare, sponsorer och lagtröjor. Man talangutvecklar, laddar om efter förlorad match, kvalar och tränar för att vara på topp. Det finns till och med en

Aron "Warspawn" Larsson.

EM-final i Starcraft 2 vid Dreamhack i Globen, september 2012.

skadebild som är typisk för sporten: handledsskador som karpaltunnelsyndrom och nackbesvär.

– När jag började spela datorspel på nittiotalet var det nördigt, inte coolt, och man ville inte bli offentligt förknippad med det. När jag pratar om e-sport i dag säger folk: Fan vad coolt! I dag kan man vinna stora pengar inom e-sport, folk jobbar med e-sport och folk har elitsportlag, säger Aron Larsson.

Team Property är fyra år gammalt. I mit-

ten av juni kommer laget att finnas på plats för att tävla i SM under Dreamhack Summer i Jönköping. Team Property tävlar i spelen Starcraft, League of Legends, Super Street Fighter och Counter Strike: Global Offensive. Ett av lagets stjärnnamn är Stefan Andersson "MorroW", välkänd profil i Starcraft 2 och vinnare av IEM Global Challenge Cologne år 2010. Stefan Andersson kom till Team Property i oktober 2013.

– Jag trivs bättre i Team Property än vad jag gjort i nåt annat lag, mestadels för att

jag kan lita på dem och för att de tar den här industrin på ett seriöst sätt. Jag spelar 6–8 timmar varje dag. Utöver det ägnar jag mycket tid på att kolla vods [se faktaruta nästa uppslag, red:s anm] av andra som spelar, säger Stefan Andersson.

Laddar du upp inför SM på nåt särskilt sätt?

– Jag kör på som vanligt fast om drygt två veckor kommer jag nog att sluta pracca [se faktaruta nästa uppslag, red:s anm] med "SortOf" och "StarNan" för de kommer också att delta i turneringen. ▶

Varför tycker du om e-sport?

– Jag gillar Starcraft mycket eftersom det kräver så många olika skickligheter och att man fortfarande efter många år kan bli bättre. Det är kul att tävla online, för man får möta de bästa över hela världen dagligen.

STEREOTYPBILDEN AV EN gamer är en blek inomhusperson som sitter ensam på sin kammare, inte ägnar sig åt fysiska aktiviteter och har hela sitt sociala liv på nätet. Men en e-sportspelare i toppklass måste vara i god kondition och ha nerver som håller för direktkontakt med storpublik. De bästa lagen har laghus där man bor och tränar tillsammans och toppspelare brukar vara måna om att hålla sig i trim fysiskt. Att kommunicera via nätet räcker inte eftersom den så viktiga icke-verbala kommunikationen då går förlorad.

– Starcraft är som att spela schack, fiol och piano samtidigt. De bästa spelarna har 300 till 400 tangentnervslag eller muslick per minut. Om du ska vara bäst i världen måste du vara snabbtänkt och ha bra syreupptagningsförmåga. Det här är en koncentrationssport. Det finns tävlingar som pågår tolv timmar i sträck och på tävlingar är stresspåslaget ett helt annat än när man sitter hemma i pyjamas och spelar på nätet. Förra Dreamhack spelade ett av våra lag inför en publik på tusen personer som stirrade dem rakt in i ögonen. Att prestera bra då kräver en hel del, säger Aron Larsson.

Ibland kritiseras spelkulturen för att vara grabbig och sexistisk. E-sportentusiasten och projektledaren Kimberley Åhage berättar att det händer att "bitch", könsord och "du spelar som en tjej" används som förolämpningar. För några år sedan var det inte ovanligt att Kimberley Åhage "testades" av manliga spelare på ett sätt som manliga spelare inte testade varandra.

– Förr brukade jag plugga inför Dreamhack. Jag kunde visserligen allt men jag visste att de där konstiga frågorna om vem som är röstskådespelaren eller när spelet gjordes kunde komma. Men för ett par år sen vände jag det där och testade killarna i stället genom att utmana dem i nåt av mina toppspel.

Men i spelkulturen sker saker snabbt. Kimberley Åhage tycker att attityden har svängt de senaste åren – från att "testa" tjejer till att överdrivet uppmuntra kvinnliga

STARCRAFT ÄR SOM ATT SPELA SCHACK, FIOLOCH PIANO SAMTIDIGT

Aron "Warspawn" Larsson

spelare. Just nu finns det en trend att dela upp spel i "tjejspel" och "killspel".

– Scarlett är Starcraftspelare, kvinna och en av världens bästa! I Sverige har vi Madelisk. Båda slår de flesta killar och ger dem en enorm utmaning, därför borde man inte delas upp utifrån kön. Men en uppdelning

kan också uppmuntra tjejer som inte vågar och på så sätt är det väl bra. Det finns både för- och nackdelar, säger Kimberley Åhage.

ENLIGT ARON LARSSON är det fler män som utövar gaming än traditionell svetsport, men trots det saknas det gräs-

Vad betyder pracca?

E-SPORT En sport som utövas på datorer eller spelkonsoler, via internet eller ett lokalt nätverk.

DREAMHACK Dreamhack har svenskt ursprung och är världens största digitala festival. Dreamhack har utsetts till världens största lan-party av Guinness rekordbok. Dreamhack startade i Malung på nittioalet. Sedan 2002 arrangeras Dreamhack i Jönköping. Den 26–27 september 2014 kommer Dreamhack till Globen i Stockholm för första gången.

PRACCA Öva, från engelskans "practise".

LAGHUS En lägenhet eller ett hus där spelare bor och tränar tillsammans i syfte att bli bättre spelare.

VOD Video-On-Demand, strömmad digital tv.

rotsrörelser som organiserar sporten utanför elitävlingarna. Det finns liksom inget division 6 i e-sport.

– Det finns ingen plats där man kan samlas och prata om sin hobby. Till ABF är man välkommen om man vill bilda ett rockband, men inte för att starta ett e-lag. Vi behöver få folk att förstå att det här inte är mindre verkligt bara för att vi håller på inom digitala världar. Det finns inga e-sportmammor eller e-sportpappor som engagerar sig i sporten.

Jo, det finns faktiskt en e-sportmamma, Malin Kaldo, tvåbarnsmamman bakom bloggen esportmamman.se. Hon är en förälder som garanterat inte skulle dra ur sladden ur någon av sönerns dator under en viktig match. Bloggen har den intresserade förälderns perspektiv på e-sport. Många i vuxenvärlden ifrågasätter e-sport som "riktig" sport, men inte Malin Kaldo.

– Tävlingsinstinkten, antalet nerlagda träningsstimmar, lagbyggandet och strategiförberedelserna är fullt i klass med

svetsporter på elitnivå. Likaså tittarsiffrorna, intresset från fans och sponsorer, den stora kärleken till favoritlaget, snacket kring eventuella proffsövergångar och engagemanget från kommentatorer vid sändningar.

Spelarna tränar upp öga-hand-koordination och blixtnabb reaktions- och beslutsförmåga.

Sedan blir man ju inte riktigt kroppsligt ansträngd av e-sport. Men om svettbrist är något som diskvalificerar så ligger ju etablerade sporter som skytte, golf och curling också risigt till, säger Malin Kaldo.

Hon var tidigare fotbollsmorsa och mycket kring e-sporten tycker hon påminner om livet som fotbollsmamma, minus skjutsandet och föräldragemenskapen.

– Nu slipper jag skjutsa till träningar eftersom träningspassen sker hemma på pojkrummet i ett headset i stället för i dobkör på en konstgräsplan. Tidigare fick vi anpassa familjeplaner efter fotbollsträningar. Som e-sportförälder kan man i stället behöva ta hänsyn till en viktig match, som en Twitch-stream från Seoul. Sen är det lite mer ensamt som e-sportmamma. Fotbollsmorsor är ju betydligt fler. Det var lite mer föräldrasocialt när man stod och drack termoskaffe utmed sidlinjen.

ARON LARSSON SOM är född 1985 tillhör den första generationen gamer som nu blivit tillräckligt gamla för att börja ha inflytande. Han blir lyssnad på. Kommuner och företag bjuder in honom att föreläsa.

Han tillhör antagligen också den första generation där föräldrar ärver datorer av sina barn, något som skett i Aron Larssons egen familj där alla tre barnen spelar. Eftersom spelen utvecklas hela tiden måste spelarna skaffa nya datorer med jämna mellanrum. Aron Larsson tror att när den yngre generationen växer upp så kommer stigmat på tävlingsinriktat spelande att vara borta. Han spår att e-sport i framtiden kommer att betraktas som baseboll eller fotboll.

– Den förlegade synen på gaming kan bara förändras genom att man pratar mer om e-sport. Det är dags! För några generationer sen pratade man om fotbollsspelare som bytte fotbollslag. Nu hör jag unga prata om att en spelare i ett League of Legends-lag gått över till ett annat League of Legends-lag, säger Aron Larsson och ler. ☺

Med en frisk arm, talkad handflata och rätt sidotryck kan man gå långt. Till Ekerö IF till exempel. Att bryta arm handlar om teknik. Och om att stå ut med att känna vad motståndaren åt till frukost.

TEXT DAVID BOGERIUS FOTO JOEL NILSSON

BRYT IHOP

Det är snart tio år sedan dokumentärfilmen *Armbyterskan från Ensamheten* hade premiär, men huvudrollsinnehavaren Heidi Anderssons betydelse för armbrytningen som sport är fortfarande stor. Indirekt är hon faktiskt anledningen till att ett 15-tal personer står på en fritidsgård och bryter arm en majkväll på Ekerö.

– Jag hade hållit på med armbrytning i åtta nio veckor och tyckte att jag var riktigt stark när Heidi Andersson var med på nåt event här i Stockholm. Jag var ju tvungen att greppa upp mot henne. 110 kilo mot hennes 65 och så åkte jag på så mycket spö. Då tändes den riktiga gnistan, säger 43-årige Anders Svensson.

För två år sedan flyttade han till Ekerö med sin sambo. I januari 2013 startade han en armbrytningssektion i Ekerö IK.

– Jag tränade med ett gäng som heter Pitbull från Solna och även med Team Stockholm på Fryshuset, men det blev lite för drygt med resorna så jag tänkte att jag kollar med Ekerö IK. Jag hörde efter med deras klubbdirektör Rickard Lind om de var intresserade av att starta en ny sektion och det visade sig att de precis då var ute efter nåt som inte hade med bollsporter att göra. Det var lite lustigt, jag kom precis i rättan tid så det var pang på, bara att köra i gång direkt, säger Anders Svensson.

INNE I LOKALEN dunkar peppande musik i högtalarna men den överröstas ofta av stönen från armbrytare som tar i för kung och fosterland. Svetten lackar över de fyra armbrytarborden med vadderade armbågs- och nedslagskuddar. Yngst i lokalen är 11-årige Albin Lygdman som liksom sin pappa Mats Lygdman har den nya blå matchtröjan på sig. Nyligen tog Albin tre guld och ett silver vid SM i Vimmerby.

– Jag vet inte riktigt vad det är med armbrytning som är så kul, det bara är det. Jag tränar fäktning tre gånger i veckan och armbrytning två så det blir ganska mycket, men jag vet inte när jag missade en träning sist, säger Albin Lygdman.

Sonens entusiasm smittade av sig på pappa Mats Lygdman som gör sitt andra träningspass på Träkvista fritidsgård. Hans tidigare erfarenhet av armbrytning

Anders Svensson, armbrytare.

begränsar sig till kraftmätningar på krogen.

– Då har man ju suttit ner vid ett bord med rak rygg, men det här är nånting helt annat. Det är jättekul när man lär sig hur det egentligen ska gå till. Det handlar väldigt mycket om teknik och därför blir man snabbt mycket bättre. Jag skulle uppskatta det till 50 procent teknik och 50 procent styrka, säger Mats Lygdman.

Han gör samma uppskattning som Heidi

Andersson i Armbryterskan från Ensamheten.

Trots Heidi Anderssons framgångar (nio VM-guld) och popularitet är det svårare att locka kvinnor än män att testa armbrytning. Den enda tjejen som för närvarande är med och tränar med Ekerö IK är Anders Svenssons sambo, den svenska mästari- nan Ulrica Seibold.

– Ett tag var det fem tjejer som var med

men de droppade av ganska snabbt. Vi hade även en hel familj med två tjejer som var med men de hade lite för många andra aktiviteter så de var tvungna att välja bort nåt. Men det kommer nytt folk och provar på så vi hoppas att det dyker upp fler, säger Anders Svensson.

Ordförandeskapet och tränarrollen hindrar honom än så länge inte från att fortsätta sin aktiva karriär. Vid SM i slutet av mars tog han förutom ett guld i "masterklassen" för tävlande över 40 år, två silver.

NÄR TRÄNINGSPASSET LIDER mot sitt slut slår han sig ner i en tv-soffa på fritidsgården. I rummet bredvid tränar några gitarrspelande glada ungdomar på "Jag vill vara din, Margareta".

– Jag har spelat ishockey och innebandy och fuskat i de flesta sporter men det är nåt med armbrytning som är väldigt speciellt. Alla människor har en distans till varandra och vill inte gärna komma nån annan för nära rent fysiskt, men när du bryter arm måste du släppa den där spärren. Du känner liksom vad din motståndare har ätit till frukost. Man kommer varandra väldigt nära och det tror jag är en av anledningarna till att det har blivit så familjärt. Även om man är fienden när man står där mitt emot varandra under matchen så tackar man varandra efteråt och delar i bästa fall ut en kram också. Det är en speciell atmosfär, det ►

är inte bara en sport utan lite grann en livsstil också, säger Anders Svensson.

Hur väcktes ditt intresse för armbrytning?

– Det var mest av en tillfällighet för sex år sen. Jag var inne i stan på nåt som hette Summer Games som anordnades av Stockholms kommun. Det var olika idrottsföreningar som visade upp sin verksamhet och då stod

Team Stockholm på Medborgarplatsen och körde armbrytning när jag gick förbi. Jag har alltid tyckt om armbrytning så jag var tvungen att prova. Jag visste sen jag var yngre att jag var ganska duktig på det och efter att jag hade testat lite så blev jag tillsagd att jag absolut måste komma ner till klubben.

Hur många utövare finns det?

– Armbrytning är en liten sport, med cirka 800 utövare i Sverige varav runt 550 är aktiva. När jag började för sex år sedan fanns det 14 eller 15 klubbar, men nu är det över 30 stycken. Ekerö IK Armbrytning har 21 medlemmar just nu. När vi började höll vi till i Ekerö IK:s lilla föreningslokal, men där fanns varken duschmöjligheter eller tillräckligt med plats så jag gick till fritidsgården som ligger precis bredvid kansliet. Det visade sig att det fanns lediga tider och utrymmen med omklädningsrum så det blev en helt suverän lösning. Ibland kommer ungdomarna från fritidsgården in till oss och bryter arm så vi har ett ömsesidigt utbyte. Det går även att göra mindre event och tävlingar och dessutom är allting tillgänglighetsanpassat. Armbrytning passar perfekt även om man har en funktionsnedsättning och till exempel sitter i rullstol. Vi har ett specialbord för sittande så vi välkomnar precis alla till vår klubb, gammal som ung, tjej som kille. Det enda man behöver är en vilja att lära sig sporten och en frisk arm.

Hur kunde ni ta 14 medaljer i SM efter bara drygt ett års verksamhet?

– Som ordförande i klubben är jag fruktansvärt stolt över mina medlemmar. Det märks att övriga klubbar i Sverige har fått upp ögonen för oss och undrar hur vi har tränat eftersom det har gått så fort framåt. Men jag har ju själv åkt runt till de andra klubbarna och tränat med dem och sen tagit med mig det "gottaste" hem hit. Många i klubben visste inte vad armbrytning var innan de kom hit så många gånger har de kanske lyssnat mer på mig än vad de borde göra. Samtidigt så har det varit bra för de har inte begått samma misstag som jag själv gjorde. Jag tränade sönder mig i början och därför är vi väldigt noga med att värma upp ordentligt inför varje träning. Jag vet att det fuskas med det i många klubbar men när du är stark finns risken att du går sönder. Du kanske inte känner av det direkt men det leder till muskelbristningar och slitage och till sist kan du få riktigt ont. Du kan vara stark på gymmet men i fråga om armbrytning handlar det om ett sidotryck som du inte är van vid och det tar ett tag att bygga upp den styrka som behövs. Ändå är skaderisken inte större i bowling eller vilken annan sport som helst.

Vad har du för planer för verksamheten?

– Mitt mål för det här verksamhetsåret var att vi skulle upp i 20 medlemmar och

nu är vi redan 21 så det har vi uppnått. En klubb ska växa långsamt och det är även viktigt att få in engagerade vuxna. Just nu är det jag som drar det mesta själv, med en viss support ifrån mina klubbkompisar. Ekerö IK är en stor förening med en filosofi som kräver att det är många föräldrar som hjälper till på sin fritid. För den som vill komma och prova på armbrytning är det alltid öppet när vi har träning. Alla får komma och prova på tre gånger och sen har vi en diskussion om hur det känns. Armbrytning är ett väldigt bra alternativ för dem som vill idrotta men kanske inte passar in i en lagsport och dessutom är det mycket mindre kostnader än för andra sporter, som ridning och ishockey. Det är en perfekt satsning för alla tonåringar som bär på en massa frustration och testosteron.

"Jag vill vara din, Margareta" har tystnat från rummet bredvid men inne bland arm-brytarna är aktiviteten fortfarande i gång på ett par av borden. Handflator täckta av talk greppar tag i varandra för en sista kraftmätning innan det är dags att släcka och gå hem. ☺

DU KAN VARA STARK PÅ GYMMET MEN I FRÅGA OM ARMBRYTNING SÅ HANDLAR DET OM ETT SIDOTRYCK SOM DU INTE ÄR VAN VID Anders Svensson

Köp smycken som hjälper!

Ett armband från We Effect består av mer än bara pärlor och tråd. De tillverkas av massajkvinnor i norra Tanzania. Ditt köp ger kvinnorna ökade inkomster samtidigt som allt överskott från försäljningen går till We Effects arbete med att minska fattigdom i världen.

Handgjorda pärlarmband från Tanzania

99:- /st

WE EFFECT KOOPERATION UTAN GRÄNSER

WE EFFECT 105 33 STOCKHOLM GIVARSERVICE 08-120 371 20, GIVARSERVICE@WEEFFECT.SE WEBB WWW.WEEFFECT.SE PG 90 10 01-8

Ja tack! Jag vill beställa massajsmücken.

Armbanden kostar **99 kr/st**. Ange antal du vill beställa av varje färg.

Antal turkosa: Antal gröna: Antal cerise:

Namn

Adress

Postadress

Telefon

E-post

Köp på nätet: Du kan också göra din beställning i vår webbutik: www.weeffect.se/butik

Beställ senast **den 30/6** och ange **kod 886** så bjuder vi på portot!

För att du ska kunna få aktuell information från oss sparar vi dina personuppgifter. De lämnas aldrig ut till andra företag eller organisationer.

We Effect bjuder på portot

Svarspost

20272077

110 00 Stockholm

5886

STOLT VET BARA KANSKE

ILLUSTRATION: LOTTI SJOBERG

Det här krönikeskriveriet vore fan så mycket enklare om jag i själva verket tyckte någonting klatschigt om någonting, om jag hade en välstöpt och färdigcentrifugerad ideologi av något slag att klamra mig fast vid och som styrde mig rätt. Eller en gud att besvärja. Kanske en inkvalad filosofi som erbjöd tydlig riktning och bärighet.

Men jag har inte det. Det är inte i de vattnen jag trålar.

Jag kan sällan svara tydligt, rakt och direkt, med självsäkerhet och naturlig pondus och versaler i fyrfärg, på en fråga vars svar till sin art kan förväntas innehålla någon form av ställningstagande åt det ena eller det andra hållet. Visst, rörande en del givna humanitära fundament är jag tydligt på det klara med varför och var jag står.

Som jag tror att de flesta av oss är.

Men alltför mycket annat kan jag, i någon form av intellektuell mening, lojt promenera ett varv runt och liksom i tanken beskåda från en upptänklig mängd olika håll, i skiftande belysning och med varierande utgång beroende på var i den 360-gradiga promenaden jag för tillfället råkar befinna mig.

JAG TROR HELT enkelt att detta till viss del härstammar från stigande ålder, av att ha varit med så pass länge att det faller sig alltmer naturligt att det enda man egentligen kan vara säker på är att saker och ting förmodligen inte är såsom man först tror.

Att det till synes uppenbara svaret inte är det riktiga. Eller att det ens finns ett svar.

Och att kunskapen därom – oavsett hur vi väljer att definiera ordet kunskap – är någonting väl värt att respektera. Och med vaksamhet förhålla sig till.

För snart slickar man de sista glesa resterna från kanten av grötfatet, knackar försiktigt med höger knoge på glaset till barome-

tern som hänger på sin spik strax till vänster om ytterdörren och känner det obarmhertiga kallraset genom brevinkastet som får håret på ens magra vader att ställa sig.

Då spelar svaren mindre roll.

Det viktiga då är hur frågorna fram dit ställs.

I ÅR ÄR det 30 år sedan jag inte gjorde en resa som jag först hade planerat att göra men sedan avstod från, men som jag någon gång varje år sedan dess med lagom spåkelse förbannat mig själv för att jag inte gjorde.

Planen då var att resa från kust till kust i Nordamerika med Greyhoundbuss, sex dagar i varje riktning – New York–Los Angeles och sedan tillbaka igen samma väg.

Men jag började bli lite låg på reskassa när det drog ihop sig för att utnyttja den redan köpta bussbiljetten. Och flera av dem jag lärt känna i den lilla staden där jag bodde varnade mig, avrådde mig å det bestämdaste från en dylik strapats. Långfärdsbuss nyttjades enligt vissa av dem bara av dagdrivare, prostituerade, arbetslösa, illegala immigranter, lönnmördare och en och annan nyligen frigiven fånge på väg hem. En blek, lite oskyldig nordbo

**VEMOD ÄR VI BRA PÅ
HÄR. OCH TYSTNAD.
DYLIKT KAN VI MED EN
AXELRYCKNING LÅTA
PASSERA SOM EN TOM
NATTBUSS GENOM GATORNA.**

som jag skulle antagligen hinna bli frukost för någon buse långt innan vi ens hunnit byta buss i Chicago.

Så jag tvekade. Och blev kvar. Korsade aldrig hela den vidsträckta kontinenten tur och retur. Jag tänker på det där ibland, med en önskan att jag gjort det, även om jag kanske inte i dag kan sätta fingret på precis varför jag skulle vilja ha gjort det.

VEMOD ÄR VI bra på här. Och tystnad.

Dylikt kan vi med en axelryckning låta passera som en tom nattbuss genom gatorna.

Men sorg tycks vara en aningen för svår frestelse för alltför många gräterskor och hyenor att avstå från att sätta tänderna i när den väl uppenbaras. Och därmed annektera och göra den till sin. Oombett och egenmäktigt. Det har ju tyvärr inträffat några tragiska dödsfall den senaste tiden med viss medial anknytning. Och somligt i den efterföljande floran har varit rent beklämmande att ta del av.

Där den sorg som rimligen borde respekteras och överlåtas till familj och närstående, att få ha som sin egen, har kavlats ut och gjorts till allmångods. Man barfotajagar ambulansen och sätter sig sedan längst bak i kapellet och faller in i hulkandet. Fast det egentligen inte har med en själv att göra.

Jag tror att det där roffiga beteendet handlar om mörkret här. Om kylan. Bristen på kommunikation. Och det återhållna och stängda, de i schack hållna känslorna under regnskyar och stämpelklockor. När det då dyker upp en gripbar ventil som tillåter en att pysa ut lite slagg och gaser av de här nersvalda och stryptagna känslorna så kastar man sig obönhörligt över den.

Handlost och med psalmboken uppslagen.

För här befinner sig ju alltid höstdagjämningen knappt ett metspö bort. ☹

 NATURKOMPANIET

BORLÄNGE | GÄVLE | GÖTEBORG | HALMSTAD | HAPARANDA
 HELSINGBORG | JÖNKÖPING | KARLSTAD | KRISTIANSTAD | LINKÖPING
 LULEÅLUND | MALMÖ | NORRKÖPING | STOCKHOLM | SUNDSVALL
 UPPSALA | VÄSTERÅS | ÖREBRO | ÖRNSKÖLDSVIK | ÖSTERSUND

WWW.NATURKOMPANIET.SE

Situation Sthlms försäljare Kennet Dahlström växte upp vid Mosebacke. Han tar med oss på en rundtur i sina barndomskvarter, där han slogs mot fienderna, fick en sandlådekärlek och lekte Robin Hood. BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

MIN PLATS

Jag är uppvuxen i den röda kåken på Urvädersgränd 11. Vi bodde högst upp, hade balkong nära Katarinahissen med utsikt över stan. Staketet vid hissen var inte högt som nu, det var min syster som tjatade om att de skulle göra det högre, för vi såg många som hoppade. En gång satt jag nedanför och tittade på Stockholm Marathon när en gubbe hoppade. Läsigt. Jag var bara sju år.

Vi var många ungar här på den tiden. På Mosebacke torg fanns det en sandlåda där jag fick min sandlådekärlek, Ann-Kristin. Här på gårdarna har jag lekt Robin Hood och på en stenmur satt jag med min storebrorsa och hans kompisar som lärde mig att svära. När jag sa "jävlar" fick jag en godisbit.

Det som i dag är Mosebacke uteservering var då hemvärnets mark, avstängt med staket. Här vid hörnet längst bort på uteserveringen fanns det ett hål i stenväggen

nedanför. Där fanns korrugerad plåt för att leda bort regnvatten. Vi klättrade in där och gjorde kojor. En gång hade vi fått tag i glas till glödlampor som vi fyllde med piss. När våra fiender kom klättrande uppför väggen släppte vi det på dem. Och därefter vräkte vi ner damm som vi samlat. Dammade av dem hela högen, de såg ut som sotare. Fienderna var grabbar från andra ställen på Söder, framför allt från Nytorget.

I en kompis kåk på Svartensgatan fanns det en brunn i köket, en lucka i golvet. Hans mamma kallades "Svarta Inga" av polisen. När folk på Söder var efterlysta gömde de sig hos henne och om polisen kom kröp de ner i den där brunnen.

Jag hade alltid mitt rum kvar hos morsan under alla år, men jag har varit på skolhem ooh på kåken och varit gift två gånger. Då har jag ju inte bott där förstås. Men det rummet var länge mitt. Jag ska dit och spöka när jag dör.

Stort jobbintresse bland missbrukare

BLIXTJOBBS: "VI SKRIVER IN NYA PERSONER VARJE VECKA"

JANÅKE ERIKSSON/TT

BLIXTJOBBS GER MÄNNISKOR som lever i hemlöshet och aktivt missbruk möjlighet till arbete. Deltagarna utför uppdrag på beställning från företag, föreningar och privatpersoner och får sin lön utbetald samma dag. I två år har projektet funnits, men det var under förra året det tog fart på riktigt.

– Nu är över 160 personer inskrivna på Blixtjobb. De blir hela tiden fler, vi skriver in nya personer varje vecka, säger Linda Hallin, projektledare på Blixtjobb.

Intresset har också ökat från uppdragsgivarna som har blivit fler, vilket har gjort att Blixtjobb nu har kunnat bli en permanent verksamhet på Stockholms Stadsmission.

– När vi har träffat företag har det nästan alltid genererat ett jobb, antingen för enstaka tillfällen eller mer, säger Linda Hallin.

HITTILLS HAR 65 personer utfört arbeten, som kan vara städning, snöskottning, måleri, snickeri, fönsterputsning, flyttning, trädgårdsarbete med mera.

– Det är mycket städuppdrag, många dödsbon och flyttstäd. Städning hos privatpersoner har ökat. Blixtjobbarna städar också bland annat i Stockholms Stadsmissions secondhandbutiker och hos organisationen Individuell Människohjälp, säger Linda Hallin.

Andra exempel på jobbuppdrag

Blixtjobb Riktat sig mot människor som lever i utsatthet och med missbruksproblematik. **BLIXTJOBBSBARN ANSTÄLLS** av Stockholms Stadsmission för uppdrag för företag, organisationer och enskilda. Lön ges per timme i enlighet med gällande kollektivavtal. Blixtjobbarna är fullt olycksfalls- och ansvarsförsäkrade. **I UPPDRAGET INGÅR** att en arbetsledare från Blixtjobb följer med till arbetsplatsen. **EN DEL AV BLIXTJOBBS** är specifikt riktad till kvinnor. I en verkstad tillverkar de produkter, som sedan säljs i Stockholms Stadsmissions secondhandbutiker och webbshop. **LITE ÖVER 160 PERSONER** är inskrivna. Den yngsta är 20 år och den äldsta är 67 år. 65 personer har utfört uppdrag.

är att installera bredband i lägenheter, dela ut reklam och måla åt en bostadsrättsförening, som ofta får väggar nerklotttrade. Då sköter blixtjobbarna målningen.

DE SOM HAR jobbat för Blixtjobb berättar att det finns ett stort värde i att tjäna egna pengar, att göra nytta och att träffa "vanligt folk". Och 18 personer har i dagsläget gått vidare till annat jobb, skola eller behandling.

– Det är ganska stora siffror, tycker jag, för den här målgruppen, säger Linda Hallin.

De flesta har inte haft ett jobb på väldigt många år. De är sällan välkomna på arbetsmarknaden – på arbetsförmedlingen skrivs man inte in om man har ett aktivt missbruk. Men på Blixtjobb finns inget krav på drogfrihet, endast att man är nykter när jobben ska utföras.

– Att komma hit och skriva in sig är ett steg i rätt riktning. De har då tagit ett beslut och de kommer av fri vilja, det är ingen som har bestämt åt

dem vad de ska göra, säger Linda Hallin.

När en deltagare skriver in sig på Blixtjobb kartläggs arbetslivserfarenhet och intressen. Blixtjobbarna matchas passande uppdrag. På plats för jobbet finns en arbetsledare från Stockholms Stadsmission och efteråt får blixtjobbarna lönen direkt i handen, skattad och klar.

– Ett jobb är en oerhört viktig faktor för att en person ska ha möjlighet att förändra sin livssituation, till exempel för att bryta ett missbruk. Staten och kommunen måste inse att regelverket i dag skapar ett större utanförskap. Många vi möter vill arbeta, men är aktiva missbrukare och får därför inte vara inskrivna på arbetsförmedlingen. De hamnar i ett moment 22, säger Johanna Nordenskjöld, verksamhetschef arbetsintegration på Stockholms Stadsmission.

MARIA HAGSTRÖM

Utsatta EU-medborgare kan ha utnyttjats

Hundratals EU-migranter i Sverige kan ha utsatts för människohandel och tvångsarbete. Det visar en kartläggning som länsstyrelsen gjort för att få en bild av antalet EU-medborgare som kan befaras vara utsatta för någon form av människohandel eller exploatering. Kartläggningen rör framför allt personer som tigger eller plockar bär, både vuxna och barn.

– Vi har fått uppgifter från tolv län om att polis, socialtjänst och frivilligorganisationer kommit i kontakt med barn som kan ha utnyttjats för tvångsarbete eller tiggeri, att begå brott eller för sexuella ändamål, säger Patrik Cederlöf, nationell samordnare mot människohandel vid Länsstyrelsen Stockholm.

Rapporten "Utsatta EU-medborgare i Sverige" visar bland annat att antalet EU-medborgare som under 2013 kan ha utnyttjats för arbete är 537–845 personer och för sexuella ändamål 159–395 personer. Uppgifterna kommer från polismyndigheter, kommuner och frivilligorganisationer och baseras på frågan "kan ha utnyttjats", därför kan det handla om både över- och underrapportering.

– Det här ger dock en värdefull lägesbild av situationen – och den är allvarig, säger Patrik Cederlöf. Att EU-medborgare inom till exempel bärbranschen eller tiggeri befinner sig i en särskilt utsatt situation innebär inte automatiskt att de också är offer för människohandel. Vad vi kan se av materialet är dock att den utsatta situationen innebär förhöjda risker.

MARIA HAGSTRÖM

1021

hivstester togs vid Stockholms sprutbytesprogram under 2013. Nästan lika många tester har gjorts för hepatit A, B och C. Siffror från första verksamhetsåret visar också att 963 personer skrevs in i programmet som startade 8 april i fjol och att lite mer än en fjärdedel inte hade kontakt med socialtjänst, beroendevård eller psykiatri. Man har dessutom kunnat konstatera att ingen nyöverföring av hiv eller hepatit B har skett bland dem som kommer dit för att byta sprutor.

MINA DRÖMMAR

OFFPISTÅKNING

– **JAG VAR SJU ÅR** och hade ett par "ta-sig-fram-skidor", plankor med bindingar som satt fast och inte kunde lösa ut sig, säger Mikael Engström när han tänker på vinterdagen då intresset för utförsåkning på riktigt vaknade.

Det fanns en backe i Hässelby, nära hans hem, där man kunde åka pulka och skidor. Den här dagen hade ett gäng 14-åringar byggt ett stort hopp där.

– Jag tittade på och tyckte: Å vad häftigt!

När de lämnade backen såg han sin chans. Han tänkte att han som var så liten måste ta mer fart än de, så han klev ännu längre upp i backen, satte fart, hoppade, fick framrotation och den ena skidan slog i backen och satte sig rakt ner i snön. Han bröt benet på två ställen.

– Jag gjorde illa mig och blev intresserad, lite konstigt kanske. Men jag tänkte mest på det häftiga med det. Och jag har alltid varit lite galen och velat dra gränserna så långt det går och gärna lite till.

SÅ NÄR GIPSET var borta fick han ett par utförsåkningsskidor av sin pappa, som pjäxor kunde släppa från om han stod på huvudet igen.

De åkte ganska ofta till Åre eftersom Mikael Engströms morfar var arkitekt och jobbade med bygget av Tott hotell. Julen 1969 tog hotellets skidlärare med sig Mikael Engström till backen. Den julen lärde han sig åka.

– På den tiden var drömmen att sticka i väg utomlands och riktigt få lära mig vad offpiståkning innebär, göra som de värsta gjorde.

I vuxen ålder återvände han till Åre och jobbade i skidbacken. Han skötte liftar, grävde skyddsnet och arbetade även med reklam.

– Den värsta skada jag varit med om var en kille som fått en snowboardskant över halsen. Jag stod uppe på skutan och körde toppliften, såg vad som hände, tryckte på nödstopp och kunde springa över

dit snabbt. Sjukvårdare var på väg på skoter, men blodet bara sprutade. Jag klämde ihop med tumme och pekfinger över pulsådern tills de kom. Jag tror att jag var med om att rädda livet på honom.

MÅNGA GÅNGER i livet har Mikael Engström sökt efter kickar, inte sällan genom skidåkning. Ofta utomlands.

Och den där offpistdrömmen?

– Jag har haft tur och glädjen att få uppleva lite av den. Rocky Mountains har väldigt branta berg, livsfarligt att ramla, säger han. Men jag kände mig så säker på skidor att jag kände att jag inte kunde ramla. När man var på de där branterna och det gick en lavin på sidan eller det lossnade flak där man åkte, det var

en enorm kick. Men nu har jag inte åkt skidor på många år, livet har inte tillåtit mig att göra det.

När han var i 30-årsåldern började han använda heroin. Det gjorde också att det inte heller blev som han som barn hade föreställt sig livet som vuxen:

LIVET ÄR INGET ÖDE, DET ÄR EN RESA.

– Då såg jag mig som karriärsinriktad med familj och barn, en spännande fritid med resor och andra glädjeämnen. Men jag kände att det inte riktigt var jag. Är det nåt jag lärt mig av livet så är det att livet är inget öde, det är en resa. I dag önskar jag

att jag hade studerat hårt och tidigt skaffat mig en inkomstbringande inriktning.

Och om han själv skulle åka som turist någonstans är drömresemålet givet.

– Himalaya. Hajken upp till hög höjd och sen skejta mig ner på skidor eller till fots. Ha med

ett tält och helst göra det ensam så man riktigt blir ett med naturen.

Det är en dröm att

få komma dit, att få se den miljön medan den finns kvar. Glaciärerna tinar med hög hastighet och om bara några år är det inte mycket kvar av dem.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

CITAT

”I tonåren gillade jag att meka. Jag skruvade isär motore, kollade hur växellådan fungerade, plockade ihop igen. Ville förstå hur det fungerade och få så mycket effekt på moppen som möjligt.”

”Grundskolan var orolig, jag är säker på att jag hade adhd. Hade aldrig problem att förstå men kunde inte koncentrera mig. Fick fan från lärarna för det. Jag gav mig inte chansen att få bra betyg.”

”I Colorado bodde jag på ett litet ställe som hette Frisco. Det var som år 1967 fortfarande där, i stil. Det var ingen som låste dörren. Det var välkomnande, mycket kärlek, empati, jag gillade det.”

MED EGNA ORD

POESI & KORT SAGT

Mammor är knäppa

● Mammor är knäppa
Dom vägrar släppa
(mig!)
Men själva släpper dom sig!
Den här ramsan skrev jag som
barn

MIRIAM

Cyklisten

● Ack va'de är trist att va' cyklist
när man sadeln mist
för det gör ont i ens rumpa
att på ramen skumpa

GRÄVLING

Tack mina vänner

● Tack både Ronny och Lena.
För det stöd och den tillit ni ger
mig. Och Lenas stöd för att sälja
Situation Sthlm. Det främjar vår
vänskap från min sida, det gör mig
väldigt tacksam.

Tack än en gång.

HEIKKI

Situation Sthlm blues

● Jag står här och säljer tidningar
en helt vanlig dag
Står här och säljer fast jag inte
mår bra.
Står här med min MP3 på med
hög musik
och den ena dagen är den andra
jävligt lik.

För jag har Situation Sthlm blues.
Då kommer en kund fram och
säger så här:

"Jaså du står och säljer tidningar
här".

"Det kan du ge dig fan på att jag
gör".

Det kommer jag nog att göra tills
den dag jag dör.

För jag har Situation Sthlm blues.

"Föret så tyckte jag att tidningen
kosta för mycket,
men nu så har jag fattat tycke".

"Tack för det, ha en bra dag".

Ni har gjort något så att jag mår
bra.

Jag hade Situation Sthlm blues.

MARKKU

LÄS MER

hemlos.situationsthlm.se

Oskulden & Staten

● Jag var ute och gick genom natten
förbi Sergels torg där det stod ett
gäng småtjejer som snackade med
en flock Hyenor, som villigt bjöd dem
på droger.

Såg ingen snut eller socialarbetare
som ska finnas där och skydda mor-
gondagens offer, av blivande horor
och tjyvar ägda av dessa Hyenor som
så vänligt bjöd på alla dessa droger.

Jag har sett den skiten i flera
decennier nu och aldrig en gång
har jag sett en av dessa så kallade
socialarbetare räddaten enda tjej från
att fastna i Hyenorernas nät.

Tyvärr så finns det så många
småtjejer därute sökande efter någon
slags kärlek, vilken sort som helst,
som kan hjälpa dem att glömma
helvetet dom levte hemma utsatta av
föräldrar, fosterföräldrar et cetera.

DET ÄR FASANSFULLT att de
socialarbetare som borde rädda

dessa utsatta små tjejer som tror
att Hyenorerna delar ut droger gratis
av godhet utan baktankar, som inte
förstår att det kan finnas något
mer ondskefullt än hemmen som
dessa välmående socialarbetare
placerar dom i. Eller ser till att dom
måste stanna kvar hemma i det lilla
helvete med incest och allt möjligt
skit som dom utsätts för och får gå
lidande år efter år innan dom träffar
dessa små söta sadistiska Hyenor,
som ger dessa osynliga varelser
med plågade själar gratis knark och
vänlighet under ett par veckor. Som
blir dessa sargade själars lyckligaste
tid i livet, sen visar Hyenorerna sina
sanna ansikten. Då börjar dessa
änglars verkliga lidande med våld-
täkter, misshandel och tortyr som
totalt dödar det lilla ljus som fanns
kvar i deras oskyldiga själar.

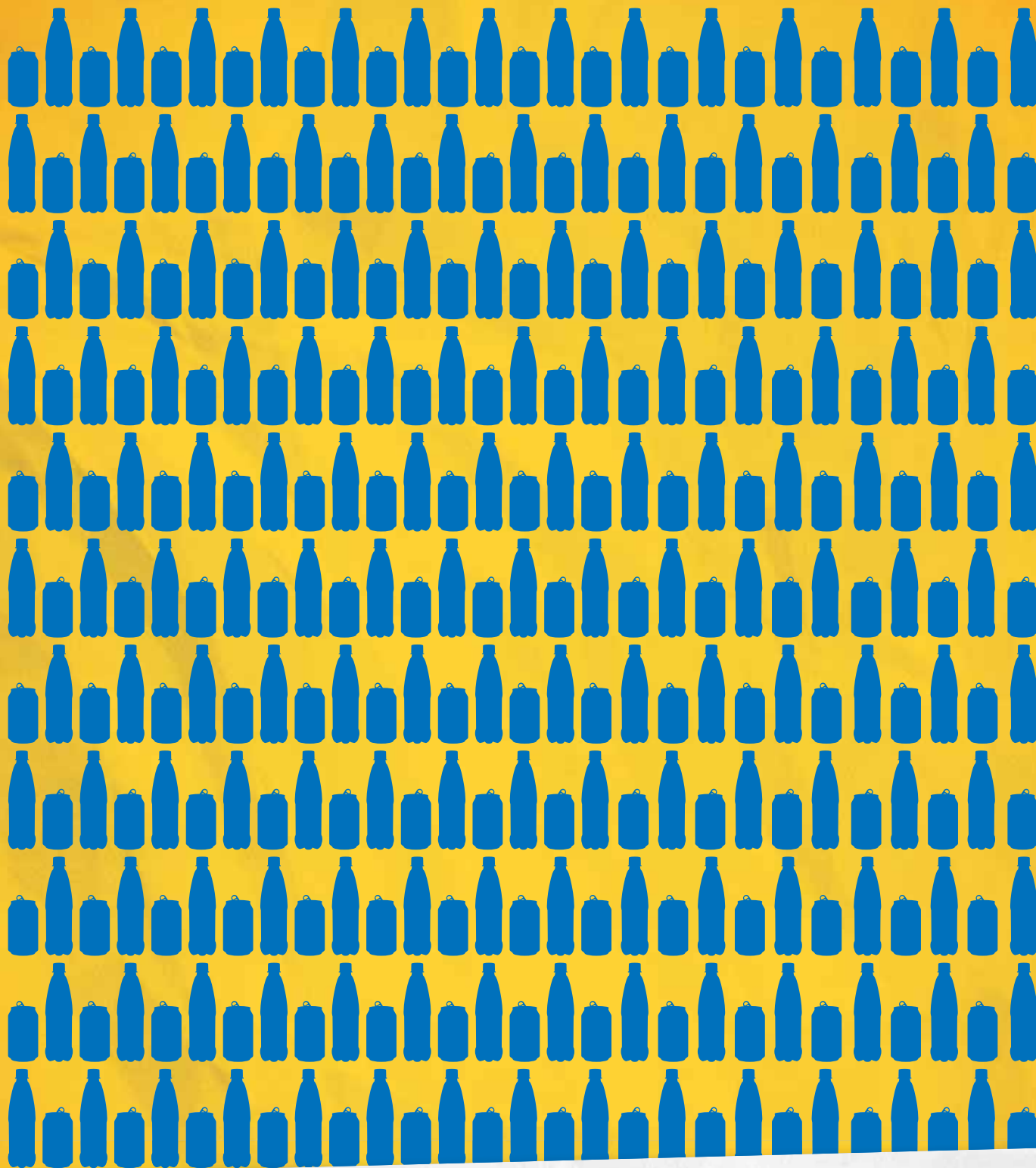
Och när jag ser det här totala
misslyckandet av att beskydda våra

barn så blir jag sjuk och vill kasta upp
middagen. Jag menar hur jävla miss-
lyckad ska vi tillåta att den sociala
välfärden ska bli egentligen och det
här är bara ett av många områden.

OM JAG SKA vara lite rätt sannings-
enlig här så kan jag inte visa upp ett
enda lyckat resultat dom sista trettio
åren. Så vad gör vi – fortsätter med
teatern. Skriver fina rapporter som
håller lögnen vid liv och fortsät-
ter gråtande att stå vid sidan om
vägen där begravningstågen drar
fram med dom oskyldiga livet som
trodde på familjen, kärleken och
på oss vuxna som skulle finnas för
deras beskydd.

Det här är bara en av hundra saker
som vi som samhälle totalt misslyck-
ats med. Det enda som med säkerhet
frodas i det här landet är den person-
liga girigheten och likgiltigheten.

JOHN MISTENIUS

Har du mycket pant? *Vi hämtar den!*

Pantamera kan nu erbjuda gratis hämtning av pant hos privatpersoner, idrottsföreningar, arbetsplatser, kontor eller andra som har stora mängder pant. Pantpengarna behåller ni.

Läs mer på www.pantamera.nu eller ring 011-191980 och anmäl intresse för hämtning.

PANTAMERA

Erbjudandet gäller inte för restauranger, pizzerior eller butiker som har möjligheter att skicka pant med sina grossister eller dryckesleverantörer.

MEGNA ORD

KORT SAGT

Livet

● Livet ger så många överraskningar. Men, man ska aldrig bli överraskad. Allt kan hända och allt kommer att hända!
J.W.

Ännu ett vägska

● Missbruk har varit mitt största problem. Efter cirka tio års intensivt missbrukande kom både jag och mina nära och kära fram till att jag skulle nog inte överleva ett år till på det sättet jag levde – det måste ske en förändring. Nu.

En av mina närmsta vänner hittade en hund till salu på Blocket. Hon tänkte att om jag skulle ha någon annan att tänka på än bara mig själv, så skulle jag kunna bryta detta dåliga mönster. Jag köpte hunden i 30-årspresent till mig själv. För att jag ville försöka överleva det året – nu är min fina hund fem år. Så även om jag kanske ställde mig lite frågande till hennes resonemang, så har det uppenbarligen fungerat. Jag fick någon som behövde mig och någon annans behov att tänka på.

Idag säljer jag Situation Sthlm och ska kliva in på metadonbehandling och därefter vill jag åka iväg på behandlingshem där jag får ta med mig min hund samt min flickvän. Hon får också ta med sig sin kotte. Det vill säga sin afrikanska pygméigelkott.

Jag ser ljus på framtiden för första gången sedan 1997. **JOHANNES**

Palmemordet alltjämt aktuellt – och ouppklarat

● Visserligen är det länge sedan Olof Palme sköts men rättsväsendet har ännu inte löst "gåtan" om vem som höll i vapnet. Vad jag minns av rapporteringen var hon som stod bredvid helt säker – hon vittnade och fick titta på flera personer och valde ut Christer Pettersson.

"Det var han", sa hon. Man får anta att hon menade Pettersson eftersom det var så de som skötte utredningen tolkade det hon sa. De började undersöka Pettersson ytterligare. Under några dagar var det ganska säkert att det var Pettersson som sköt Palme, alltså den svenske socialdemokrat, partiledare och statsminister som rapporterades död senare samma natt som skottet avlossades.

Mordet är ouppklarat och därför är det fortfarande intressant för många. Men folk vill veta vad som hände. Det är jag säker på. Till och med de som inte ännu var födda när mordet hände i februari 1986 verkar tycka att det är konstigt att ett så pass viktigt mord ännu inte har klarats upp. Det är lätt att dra igång en konversation om just det här mordet. Alla har olika saker att berätta.

Mina vänner brukar kunna berätta exakt var de befann sig och hur de fick höra om mordet.

Jag var ute och reste en kort tid efter mordet. Jag tagluffade i hela Europa den följande sommaren.

JOHAN LANGE/CREATIVE COMMONS

Överallt var folk intresserade av Palmemordet och vem det var som sköt. Palme var oerhört populär i andra länder än Sverige. Jättepulär faktiskt! Än idag tycker folk att Palme var en förebild för hur en engagerad person bör vara. Att han var politiker verkade de glömma. Han var en bra person bara. Därför vore det bra om mordet någon gång blev löst.

DET FINNS BÅDE ett allmänt intresse och folk som är personligt engagerade.

De flesta vet redan att Leif GW Persson tycker det är intressant att diskutera mordet i pressen. Just en sådan artikel i Expressen – där han för övrigt vill att Lisbeth förhörs igen – gjorde att jag upptäckte en person

med stort intresse för saken. Han visade sig vara mycket engagerad och jobbar med hemlösa i Stockholm, ofta med narkomaner.

Socialarbetaren kände Christer Pettersson. Pettersson blev som många säkert minns först dömd och sedan frikänd. För ett tag sedan träffade jag en man på ett kafé som är volontär och jobbar med hemlösa och narkomaner – en affärsid som organisationen han jobbar åt har kommit på. Han sa att han är med i ett band som repar i en lokal i Solna. Han brukade gå på en pizzeria i närheten av bandets lokal och där brukade också Pettersson titta in på kvällen. Det här var alltså efter att Pettersson blivit frikänd.

JANE HAMRIN

Även vårdmiljöer behöver vårdas

Varje år står Locum bakom investeringar och underhållsåtgärder för 2 miljarder kronor. Det gör oss till ett av Sveriges största fastighetsbolag.

Läs mer om oss och våra pågående projekt på www.locum.se

Bygg ut cykelbanorna!

1 När du som cyklist kommer till korsningen Götgatan–Östgötagatan möts du av dessa konstiga val av cykelfiler. Väljer du cykelvägen närmast trottoaren, då dammar du rakt in i trafikavdelare. Väljer du den andra vägen kan du cykla rakt fram. Pondera att du som cyklist sitter och håller på med din mobil för att du kollar gps:en, då ligger du risigt till.

2 Har du fått upp farten riktigt ordentligt, då är det denna trafikavdelare du kommer att damma in i och det kommer att bli ett riktigt jävla stopp. Med påföljande flygtur där du bokstavligen har gått in i väggen, med buller och bång.

3 Det kommer alltså att resultera i en flygtur och om du överlever så kommer du i bästa fall hamna i rullstol, och behöver denna p-plats. Hur du nu ska ta dig in till den – den är ju blockerad av nämnda trafikavdelare. Den är lika effektiv som ett stridsvagnshinder.

4 Skulle du ha sån fart så du bara flyger över hindret, vilket knappast är troligt, måste du verkligen byta fil. Till den rätta – alltså till den som du skulle legat i från början. Det är en felskyllning och trafikkontoret har missat att måla över strecken på den högra cykelbanan, innan de satte upp trafikavdelaren. Samtidigt i din höga fart så skulle du ha observerat skyltningen, att det är ett blindövergångsställe, rött eller grönt och hålla koll på gps:en på mobilen.

SLUTSATS: Hur tänkte politikerna – med reptilhjärnan eller lät de datorerna bestämma?

När de säger att de ska bygga ut cykelbanorna, menar de då att de ska bygga ut cykelbanorna i körfälten eller menar de att det ska bli fler cykelbanor? Det var väl meningen att det skulle bli säkrare att cykla i stan. Hur kan det bli säkrare

att cykla mitt i körfälten, med parkerade bilar på insidan och trafiken på andra sidan istället för som tidigare, cykla bredvid trottoaren där gångtrafikanter är på insidan och med parkerade bilar på utsidan, som skydd mot trafiken! Varför ska trottoarerna dessutom behöva bli dubbelt så breda – vilket de blir när vissa cykelbanor ska byggas ut

i körfälten. Till vilken nytta? Är det ytterligare ett sätt att försvåra bilkörning i stan, vilket drabbar lastbilar, leverantörer, budbilar, bussar och andra fordon. Alla kan inte cykla. Alla har inte cykel. Vad händer på vintern?

"Tänkte inte på det", som uppfinnaren sa i tv-programmet *Lorry*.

DAGGE

MED EGNA ORD

POESI & KORT SAGT

Lost and Found

● I had a drink from every
God damned bottle in this town.
I had a drink from every bottle
that's been passed around.
If you want to find me,
you better call the lost and found.
I had a smoke from every
God damned pipe in this town.
I had a smoke from every pipe
that's been passed around.
If you want to find me,
You better call the lost and found.
I had a date with every
God damned girl in this town.
I had a date with every girl
that's been passed around.
Gonna get myself a date
at the lost and found.

MARKKU

Har någon koll på detta?

● Jag har lyssnat på radion i många år, men aldrig förstätt en sak.

Vad är det för skillnad mellan separatister och pro-separatister?

Vet du eller någon vad skillnaden är?

Va'fan är skillnaden?

Vet de själva vad skillnaden är, eller slåss de i onödan?

DAG

Se upp för ensamheten

● Jag fick till syvende och sist mig en lägenhet, men vad jag inte räknade med det var det lilla helvete det gav mig.

Riktigt tunga bitar med dels omställningen från ett liv på gatan med missbruk samt kriminell livsstil till att helt plötsligt inte leva så, som jag gjort sedan jag va tia, elva år.

Och i år fyller jag femtiofyra.

Ensamheten som då automatiskt infinner sig är det väldigt viktigt att se upp för, det är det bästa råd jag kan ge till er som är på g att få ett eget boende.

HEIKKI

ANDRIY BARANSKY/CREATIVE COMMONS

En vår på familjehemmet – del 2

● En ledsagare från Stockholms stad skjutsade mig till familjehemmet.

Som jag skrev i ett tidigare nummer blev jag erbjuden alkohol när jag kom dit. Hon visste att jag skulle komma och ändå hade hon inte städad undan flaskorna. När jag såg det, tänkte jag, "de där flaskorna måste jag plocka bort". Min ledsagare såg också flaskorna. Han sa ingenting. Efter att han druckit kaffe och pratat en stund åkte han. Jag gick in på mitt rum och la in mina kläder.

På morgonen när jag vaknade fick jag frukost, en kopp kaffe och en ostmacka. Direkt efter fick jag sätta igång och jobba: dammsuga, plocka disk från diskmaskinen, tvätta fönster, laga mat till oss alla, kratta gården (som gav mig blåsor och sår i händerna). Det där fick jag göra varje dag. De andra ungdomarna som bodde där vägrade hjälpa till. De blev sura på mig när jag bad om hjälp. En kille berättade för mig att hon som ägde gården tittade snett på honom om han tog en macka på kvällen. Han blev rädd och slutade att äta mackor. Jag vågade inte heller äta då.

Vi fick ingen lunch, middag fick vi mellan fem och sex. Det var den enda varma maten som serverades. Ägarinnan försökte få killen att hjälpa till i jordbruket. Han vägrade för att hon inte var snäll.

IBLAND ÅKTE JAG till stan och åt lunch, min dotter lånade mig pengar.

En gång ringde ägaren när jag var på stan, hon hämtade upp mig och körde till affären. Hon frågade om jag ätit något och jag svarade "en korv med bröd". Varken hon eller killen med fotboja som satt i bilen hjälpte till. Jag fick bära nästan allt som hon handlade till helgen. När vi var framme på gården började jag laga mat. Hon stoppade mig och sa att jag inte fick göra det. Jag var hungrig eftersom jag bara ätit en korv med bröd. Jag gick in på mitt rum och grät. Att inte ens få äta när man är hungrig.

På gården fanns det lamm, hund, katt, hästar och små kaniner. Kaninerna var söta och hungriga. Jag gav alla djuren mat när ägaren inte var där. En gång när jag kom med hö

till lammen var en av dem så hungrig att den hoppade över planket. Jag lämnade höet, gick ut och stängde dörren. Jag skrattade gott därute.

Jag är uppväxt på en gård och tycker mycket om djur.

En gång kom ett vildsvin och hälsade på. Välte alla tunnor och stökade runt. Den fick ingen mat av mig minsann, och den behövde inte det för jösses vad stor och fet den var. Jag röt till grisen att den inte fick komma tillbaka och det gjorde den inte.

Jag önskar alla mina kunder trevlig sommar.

**TOINI,
KLARA KYRKOTRAPPA
KLARABERGSGATAN**

PS Vad jag saknar Nils Ferlin-statyn och flera med mig! Det är många som frågar efter den när jag står där och säljer Situation Sthlm. Jag har också blivit en Stockholmsguide, jättemånga frågar efter olika adresser så ibland hinner jag knappt sälja tidningar. Man vill ju vara vänlig. Fortsättning följer i nästa nummer ...

CV

Joacim Säbom

Hemlös

1964 Föds i Kalmar. Flyttar till Botkyrka samma år

1970 Storasyster Mia, 8 år, dör i cancer.

1978-1979 Flyttar till Gimo och börjar högstadieskola. Får problem med skolning och hoppar av. Börjar dricka alkohol

1980-90 Får egen lägenhet, flyttar hemifrån och tar mig fram på småjobb. En strulig period, dricker en del i perioder

1991 Flyttar till Uppland, Alunda. Får ett barn och separerar samma år.

1992 Åker tillbaka till Stockholm, har ingenstans att bo. Vill inte ha kontakt med socialen.

1992-2002 Lever som hemlös, bor ibland på härbergen eller på andra ställen ute i Stockholm.

2003-2004 Nyktrar till. Får ett referensboende.

2007 Flyttar in i en egen lägenhet. Börjar spara till en Metal-kryssning.

2010 Får en hjärtinfarkt.

2013 Förlorar lägenheten och blir hemlös igen. Bor ute. Säljer Situation Sthlm vid Bromma Blocks.

KONTAKTUPPGIFTER

Inga

INTRESSEN

Resor och metalmusik
Sprar till en Metalkryssning
Hamburg-Southampton-
Le Havre-Amsterdam

BÄSTA MINNET

När min son föddes

DET ÄR INTE VEM SOM HELST SOM SÄLJER SITUATION STHLM

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

better work, better life

BOTKYRKABYGGEN

DANVIKSHEM

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

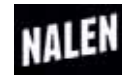
Sandart&Partners

Kassaskåpspoolen

Läraryrket

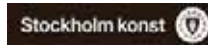

OCCAM ASSOCIATES

STEEN STRÖM SVERIGE AB

Stockholmshem

SVALNER

Svensk Rikstäckande Butiksservice

VALLENTUNA FOTVÅRDSKLINIK

Svenska kyrkan SOFIA FÖRSAMLING

Svenska kyrkan STOCKHOLMS STIFT

KÖP SITUATION STHLM AV CHRISTIAN VID ICA KVANTUM NYNÄSHAMN

Hitta Christian och andra säljare på situationsthlm.se/karta

SVEPET

REDAKTIONENS
TIPS

ULF STOLT

Naomi Pilgrim "Rainmakers"

LÅT Redan av debutsingeln "No Gun" kunde man ana att Naomi Pilgrim hade mer musik att komma med. "Rainmakers" från debut-ep:n är ett ess. På en botten av tunga beats och electronica-element låter hon nu sin lite kaxiga och samtidigt avvaktande och mjukt släpande röst ligga långt fram i ljudbilden. Effekter svischar, rösten panoreras. Och hela tiden ett lager av beats som pumpar.

Efter några lyssningar sitter den. Stenhårt. Precis som "No Gun".

MARIA HAGSTRÖM

Bobo Karlsson

Urban Safari: 12 storstäder

BOK Bangkok är Asiens utåtriktade äventyrare och Buenos Aires är Sydamerikas primadonna. Beirut är en extrem kombination av bad boy och good guy och Stockholm har en blandning av lillgammalt och storungt. Bobo Karlsson har en fantastisk förmåga att fånga en storstads själ och atmosfär. Med boken i handen känns det som att befinna sig gående i labyrintliknande kvarter i Istanbul eller att följa med på en livsfarlig mopedfärd i Rio de Janeiro.

Här finns tipsen som inte kan hittas i vanliga guideböcker, *Urban Safari* fick mig bland annat att hamna mitt i en livlig turistfri gatufest i Rio de Janeiro. Det här är inte en turistguide, det är tolv personliga och underhållande storstadsreportage. Men om du inte har en resa inbokad när du öppnar boken är chansen, eller risken, stor att du sitter på ett flyg innan du hunnit läsa ut den.

Minst åtta Stockholm i USA

FOTO I CHARLIE BENNETS UTSTÄLLNING "UNITED STOCKHOLMS OF AMERICA" LEDER ALLA SPÅR TILLBAKA HIT

I **NEW JERSEY** är Stockholm en gatukorsning – med en bensinstation, en pizzeria, en ödslig parkeringsplats och en vapenaffär. I South Dakotas Stockholm hänger några dalahästar längs gatan. I Stockholm i Iowa bor det 200 personer – och gravstenarna på den gamla kyrkogården är fulla av svenskklingande efternamn.

Fotografen Charlie Bennet har rest runt i USA och funnit spår av de svenskar som utvandrade till USA under 1800- och 1900-talet. Nu ställs bilderna ut på Stockholms stadsmuseum i utställningen "United Stockholms of America".

– Man tänker inte så mycket på utvandringen i dag, tror jag, trots att så många som 1,2 miljoner svenskar utvandrade. Det måste ju ha varit en av de mest märkbara kollektiva handlingarna i Sverige under den tiden. Under min resa genom USA såg jag många spår av detta. Jag klev till exempel in i en handelsbod i Stockholm, Maine och mötte människor som pratade svenska, säger Charlie Bennet på telefon från New York, där han verkar och bor sedan snart tre år tillbaka.

För några år sedan sa han upp sig från en svensk reklambyrå, utbildade sig till fotograf och flyttade till USA.

– Det är det absolut bästa jag gjort i hela mitt liv, alla kategorier. Jag hyllar alla som funderar på att starta om sitt liv och göra nånting de älskar i stället. Livet är för kort för att göra nånting som man inte tycker om.

Vidare menar Charlie Bennet att gemensamt för dessa åtta Stockholm i "United Stockholms of America" är att de alla har "nåt ödsligt över sig".

– Jag har velat porträttera platserna som de är, det vill säga ganska... ensamma. I exempelvis Stockholm, South Dakota, bor det bara 105 människor. Här finns en bank, en post och en handelsbod där man kan äta frukost, lunch och middag. Det skapar ett slags dystrehet, även om såna platser så klart kan vara väldigt charmiga också.

JAG KLEV IN I EN HANDELSBOD I STOCKHOLM, MAINE OCH MÖTTE MÄNNISKOR SOM PRATADE SVENSKA

Han berättar att människorna på platserna han besökte över lag var nyfikna och stolta och bar på fantastiska berättelser. Dessa finns också dokumenterade i boken *United Stockholms of America: svenskarna som stannade* där Charlie Bennets bilder varvas med texter av Anna Maria Bernitz vid Svenska institutet, och journalisten Gabriel Mellqvist.

ALEXANDRA SUNDQVIST

FOTNOT: Utställningen pågår på Stockholms stadsmuseum från 28 maj till och med 31 augusti.

FREDRIK ETÖDAL

GALENSKAP OCH IDIOTI

Krunegårds
rastlösa blod

TVÅ AV LEDORDEN under inspelningen av Markus Krunegårds femte album *Rastlöst blod* har varit galenskap och idioti.

– Ja, hur mycket man än försöker så landar det alltid ganska nära nåt slags grunduttryck som man har, men det har varit en väldigt fri och rolig process. I stället för att se det som ett problem att jag är en ganska spretig, rörig och ombytlig person så ville jag omfamna det som en tillgång, säger Markus Krunegård.

En av de nya låtarna heter "Tommy tycker om mig", samma titel som en av Carola Häggkvists mest kända låtar.

– Jag trodde först att det var en Pernilla Wahlgren-låt och att jag plankade melodin rakt av, men det har jag insett att jag inte alls har gjort så det är jag lite sur över. Jag borde ha gjort bättre research. I mitt minne låter Carolas låt så där fast med andra ackord bakom, den är ju glad. Det är som med många andra av mina idéer att när det blir för mycket, för löjligt eller pinsamt, så att man undrar om man verkligen får göra så, då tycker jag att det blir kul och vill fortsätta. Men texten bottnar i och för sig i allvarliga saker: "Tommy tycker om mig men måste han slå så hårt".

35-åriga Markus Krunegård är även aktuell med musiken till LO:s valfilm *Sverige kan bättre*, en cover på Ted Gärdestad "Oh, vilken härlig da".

– Jag kände att är det nån gång man ska visa färg så är det nu och när det här dök upp så kändes det bra. Filmen är väldigt fin och jag tycker om att den är positiv i stället för att klanka ner på nåt. Budskapet är att Sverige kan bättre.

DAVID BOGERIUS

Läs en längre version på situationsthlm.se

Välproducerat politiskt fyrverkeri

Timbuktu

För livet till döden

★★★★ För livet till döden är Timbuktus åttonde album och släpps i en tid då svensk hiphop är mer uppe på barriaderna än på länge. Senaste året har en våg av svensk kvalitetsrap med sociala förtecken, däribland FATTAI-kampanjen med bland andra Syster Sol, Kristin Amparo och Cleo, Linda Piras smarta lyrik, Lilla Namos dito, Timbuktus eget tal med passboken i handen i riksdagen och

initiativet #jagärjason, sköljt över Sverige.

Mot bakgrunden av detta är förväntningarna på Jason Diakités *För livet till döden* skyhöga. Kan han förnya sig, lyfta sig ytterligare en nivå och försvara sin position som en av landets mest angelägna rappare?

Efter några lyssningar är svaret teklöst: Ja!

För livet till döden är, valåret till ära, ett politiskt fyrverkeri och dessutom ett vansinnigt välproducerat sådant. Soundet är snyggt och stort –

pepprat med syntar, beats och furiös rap – och för tankarna till, tja, Kanye West. Albumet är skrivet av Jason Diakité och producerat av Chords i samarbete med Patrik Collén, Moe Sakwanda och Oskar Linnros på somliga låtar. Bland gästerna märks Abidaz, Seinabo Sey och Mapei.

Bäst är Timbuktu i den något långsammare låten "Nolltolerans", det är utan tvekan den bästa låt jag hört i år. Och spåret "För livet" med alltid lika briljanta Mapei.

ALEXANDRA SUNDOQVIST

MUSIK

Arch Enemy

War Eternal

★★★★ Melodisk death metal är sedan flera år tillbaka en svensk paradgren och Halmstadsbandet Arch Enemy tillhör den absoluta världseliten.

Den tyska sångaren Angela Gossow har ersatts av kanadensiska Alissa White-Gluz som får en smakstart på nya jobbet med det svängiga titelspåret. Hon fyller ut kostymen samtidigt som Michael Amott briljerar med sitt gitarspel. Även om Arch Enemy sparar på dynamiken och inte gärna erövrar utforskade metalmarker.

DAVID BOGERIUS

Alice Boman

EP II & Skisser

★★★★ ½ Någon kallade träffande Alice Boman för "Sveriges bästa leverantör av söndertrasade lo-fi-ballader".

Hyllningskören för den melankoliska skåningen var rätt så massiv redan efter förra årets demo och när låtar som "What" och "Waiting" nu får sällskap av nyare kompositioner som "All Eyes On You" och inte minst "Over" infrias de stora ställda förväntningarna på debutalbumet.

Det ska tydligen vara en ödesmättad orgel i år.

DAVID BOGERIUS

First Aid Kit

Stay Gold

★★★★ Det är ett gott tecken att låtarna på *Stay Gold* inte verkar lika direkta och självklara som på förra plattan, genombrottet *The Lion's Roar* från 2012. De bor kvar i samma ljudlandskap som på förra plattan: dova trummor med mycket pukor, akustiska gitarrer, en pedalsteel som svajar till, en mandolin som kvillar. Och sedan rösterna, deras kyrkklocksringande, stora och öppna röster som sitter så vackert och följsamt ihop.

Efter ett antal lyssningar verkar "Cedar Lane" och "Waitress Song" dröja sig kvar. Och titelspåret "Stay Gold".

ULF STOLT

INGET ÄR FÖR PRIVAT

Stina Hjelm
dåliga samvete

SERIETECKNAREN STINA HJELM debuterar i bokform med *Mitt dåliga samvete*. Det är en seriedagbok, där vi får följa henne under ett år. Boken, som mestadels utspelas i Malmö, spränger gränserna för det svenska självbiografiska serietecknandet. Inget är för privat, och kanske finns det också en politisk dimension i att lyfta fram de pinsamma situationerna. De där man helst vill glömma.

Du publicerar en seriedagbok, som du ritade för din egen skull 2009. Fem år senare ger du ut den som bok. Finns det en anledning till att det gick fem år däremellan?

– Jag bara ritade i min dagbok om olika pinsamma saker jag varit med om och tänkte: Fan vad skämmigt. Det här ska jag aldrig visa för nån. Några år senare snokade en redaktör upp mina dagboksserier och sa: "De här ska vi trycka i en bok!"

Finns det nån annan dagbok som getts ut i tryckt form som du tycker särskilt mycket om?

– *My New York Diary* av Julie Doucet. En underbar självbiografisk serieklassiker som utspelas i nittiotalets New York.

Din bok handlar mycket om kvinnokroppen. Vill du med boken vidga utrymmet för kvinnor att tala om sina kroppar?

– Kvinnoidealet vi lever med är ju totalt orimligt! Helt torrt. Alla livsviktiga kroppsfunktioner handlar ju mest om sekret, gaser, slemmiga kroppsavskor och annan sörja. Men det är tydligen inget man bör prata om. Jag tror att väldigt många kommer att känna igen sig i mina dagboksserier.

ALEXANDRA SUNDQVIST

Privatiseringen
inte enda felet

Thord Eriksson

Folk dör här

★★★★ En förfärande bra titel på en välresearchad reportagebok om äldreården i Sverige. I själva verket är den mer förfärande än innehållet i boken. Författare är journalisten Thord Eriksson, som såg sin egen far tyna bort på äldreboendet Hagaberg i Köping.

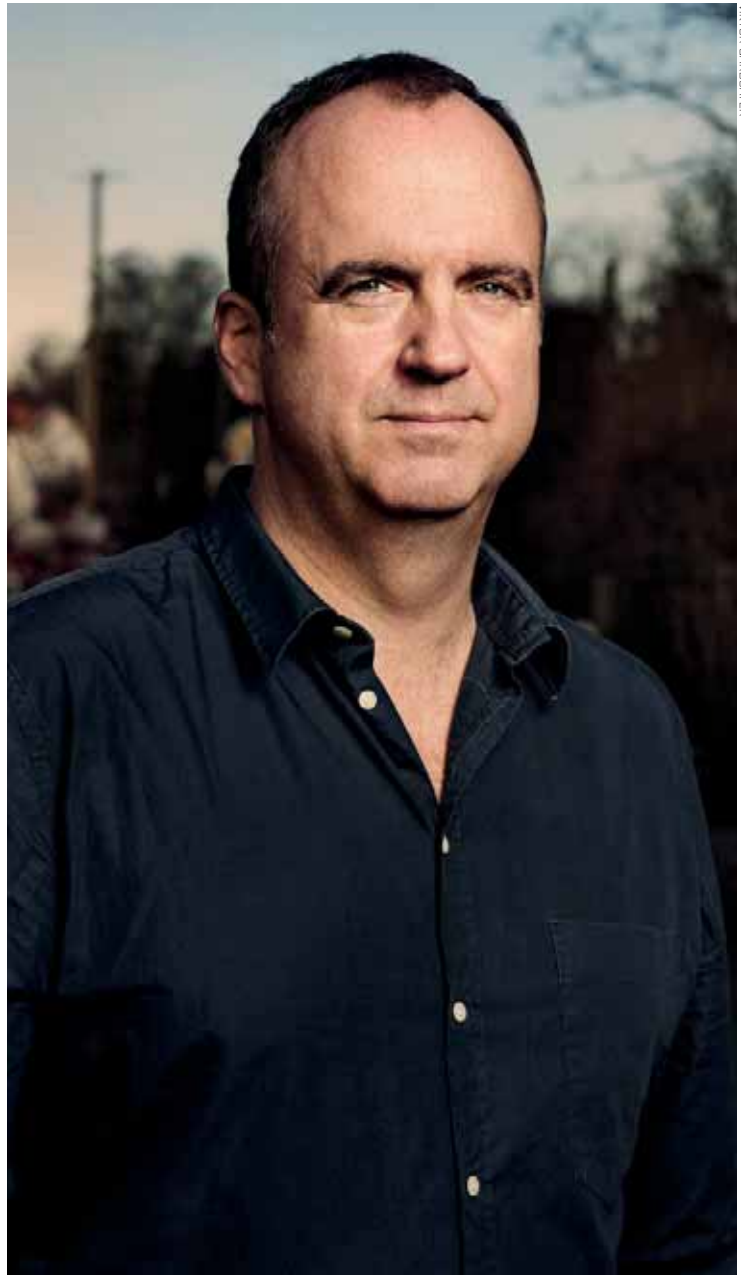
Att folk dör på ålderdomshem är i sig inte ett dugg orimligt. Dessutom ställer den här boken utom tvivel att vården har blivit bättre med åren, särskilt om man går en bra bit bakåt i historien. Hemmen med trånga sovsalar för sex-åtta gamlingar är oftast ersatta av ett slags lägenhets-hotell eller åtminstone hotell med singelrum. Hälsovårdens kvalitet har närmast ständigt höjts.

Det stora felet, det ångestfyllda eller plågsamt uppgivna slutet på institutionerna, är ensamheten. Övergivna människor i sina sista år.

Thord Eriksson är inte med på att privatägda vårdhem är sämre än kommunala. Inte sällan är det tvärtom, enligt boken. Det berömda Koppargården med dess skandal var i själva verket minst lika useft innan Carema tog över.

Det kan man gott tro. Problemet är strukturellt i den meningen att samhället inte värderar och respekterar gammalt folk. Men ett utslag av den respektlösheten är ändå det faktum att samhället säljer ut vård av gamla, sjuka medborgare till riskkapitalister.

JAN LINDSTRÖM

VICTOR SKARSTEN

BÖCKER

Anna Charlotta Gunnarsson
Popmusik rimmar på politik

★★★★ Den svenska popmusiken är mer uttalat politisk än på decennier. Svensk hiphop är inte längre den enda politiska genren.

Valåret 2014 tar alltifrån schlagerartister och rockband till popsångare och diskjockeyer öppet politisk ställning. Författaren och journalisten Anna Charlotta Gunnarssons bok känns således högaktuell. Hennes radioserie "Pop och politik" har sänts i P4 sedan 2009 och i boken *Popmusik rimmar på politik* grottar hon, precis som i radioserien, ner sig i sitt passionerade intresse för sambanden mellan pop och politik.

I boken ger hon exempel på hur politik alltid varit närvarande i popmusik, från Sam Cook till Lilla Namon, och hur popmusik speglar krig, feminism, rasism, atomvapen, klass, homofobi och så vidare.

Musikprotester finns enligt författaren överallt – som när Setara Huseinizada lät huvudsjalen falla i tv-programmet *Afghan Star* och när gitarristen i The Undertones bar svart armbindel i *Top of the Pops* för att hedra IRA-aktivisten Bobby Sands.

MARIA LINDÉN

Eskil Fagerström

Sanningen bakom
Tambourinehärvan

★★★★ Härva är sannerligen det rätta ordet.

Det börjar med en studio i Malmö och fortsätter med internationell succé, men slutar med försvunna miljoner, tårar och rättgångar.

I huvudrollerna finns åter några av Sveriges största band och artister och Eskil Fagerström försöker bringa klarhet på drygt 300 detaljfyllda sidor. Innehållet bygger främst på offentliga handlingar och lösryckta tidningsartiklar och fler för boken unika uttalanden hade inte skadat.

DAVID BOGERIUS

Ur Sussie.

Ur Bröderna Östermans huskors.

Ur Kristin kommander.

NÄRPRODUCERAT ÄR BÄST

NICOLA S. DENNERMANN

Ur Dyke Hard.

Hammarbywood

I MÅNADSSKIFTET HADE *Losers* premiär, en film om en grupp arbetssökande i Borlängetrakten som åker på en aktivitetskurs i skogen där allt spårar ur på klassiskt skräckfilmsmanér.

Det intressanta är kanske inte handlingen här, utan att independentfilmen av Stockholmsbaserade Inland arbetat sig upp ända till biopertoaren. Två andra filmer på gång från glad amatörnivå till bioduk är de Hammarbyhöjdeninspelade *Dyke Hard* och *Vi är bäst ändå*. Den sistnämnda är en dokumentär och började som en film om Hammarbys väg tillbaka till Allsvenskan. Men när laget inte lyckades ta klivet upp kom filmen i stället att handla om den traumatiska flytten från Söderstadion.

Filmmakaren Andreas Bjunér har följt två hängivna supportrar som får spegla det upprivande i arenaflytten och filmen beräknas ha premiär i höst.

Spelfilmen *Dyke Hard* är i mångt och mycket en solskenshistoria, och då avses inte filmens handling. Den har förvisso en stor dos glimten i ögat och flirar friskt med action, komedi och musikal.

Liksom med de flesta lågbudgetfilmer har upphovskvinnan Bitte Andersson fått sprida ut inspelningen över lång tid och delvis med mikrofinansiering genom Kickstarter. Framåt slutet fick ett stort filmproduktionsbolag upp ögonen för filmen och har bidragit med färdigställandet av materialet. Inte nog med det. Filmen, som väntas ha premiär i Sverige senare i höst, ryktas även få lansering utomlands på festivaler.

Oavsett genre så är det ett lyckligt slut när det hårda slit som ofta ligger bakom amatörproduktioner får den uppmärksamhet det förtjänar – att nå en stor publik.

HENRIK EMILSON

Fyrtiotalets feminism på film

Hemmets verkliga härskare

★★★★ ½ När filmvärlden på fyrtiotalet hade strömningar som film noir, neorealism och auteurs hade Sverige de så kallade hembiträdesfilmerna.

Jämfört med andra filmländer kan det låta som om vi låg långt efter i utvecklingen. Men vid en närmare granskning så visar det sig snarare vara tvärtom, hembiträdesfilmerna visar upp fina kvaliteter. Bara det

att de räknas som komedier, en omvitnat mycket svår genre att bemästra, och klarar det galant är ett bevis. De har dessutom ett effektivt och engagerande berättande, med en synnerligen rapp replikväxling, och inte sällan en dos svärta i botten. Kort sagt det mesta en film behöver.

Den stora hembiträdesboxen innehåller fyra filmer ur genren – *Vi hemslavinnor*, *Kristin kommander*, *Bröderna Östermans huskors* och *Sussie* – och centralt är förstuds

hembiträdet. Som med sunt förnuft och ofta dolda talanger eller historia skapar ordning i ett kaosartat hushåll. Bäst är helt klart genrens stjärna Dagmar Ebbesen – i *Vi hemslavinnor* och *Kristin kommander* – med sin dominanta framtoning, men alltid med ett ömmande hjärta under förklädet.

Dvd-boxen, med rikligt extramaterial, får en 5:a på ren ambition, och själva filmerna en 4:a, vilket landar på det logiska medelbetyget 4,5.

HENRIK EMILSON

FILM

Skrivboken

★★★★ Två ungerska tvillingbröder skickas under andra världskriget till landsbygden och säkerheten hos sin mormor, en kvinna de aldrig har träffat och som kallas "häxan" av byborna.

I väntan på att föräldrarna ska hämta dem lär bröderna sig själva att uthärda den tuffa tillvaron – rädsla, smärta, hunger – och hela tiden dokumenterar de erfarenheterna i en skrivbok på det mest fantasifulla sätt.

Den raka berättelsen drabbar och ömhetskänslorna för bröderna växer ju mer de stålsätter och avskärmar sig.

HENRIK EMILSON

Borgman

★★★ Vad exakt är det som händer i den nederländska familjen Borgman?

På ytan handlar filmen om den hemlöse Borgman som infiltrerar ett överklasshem och får allt större utrymme i huset. Med precision och koreograferad tajming tar Borgman och hans medhjälpare kommandot.

Den underhållande och hjärnprovocerande filmen ställer fler frågor än den ger svar, vilket skapar stort utrymme för egna filosofiska övningar, om du är på det humöret.

HENRIK EMILSON

Tracks

★★ ½ Robyn Davidsons 2700 kilometer långa vandring genom Australiens öken, från Alice Springs till Indiska oceanen, är naturligtvis en strapats och ett äventyr, en personlig bedrift – både fysiskt och psykiskt – som få klarar av.

Men det betyder inte att det går att göra en bra film av det. För det som är den stora resan – den inre resan – är inte lika enkel att bilsätta som vidsträckt ödslighet och kameler och sand och dallrande hetta och brännblåsor och sinande vattendunkar.

ULF STOLT

"Jag går fortfarande i traumabehandling efter de här händelserna"

ALLRA FINASTE DU är en spänningsroman om våld i ett äktenskap i samhällets övre skikt. Utåt sett är de framgångsrika akademikerna som gjorda för varandra men innanför för väggarna i Stocksundsvillan utsätts Sarah för misshandel, psykisk terror och sexuella övergrepp.

Romanen är skriven av Erina Stene och Ebba Mörner och handlingen bygger på verkliga händelser ur pseudonymen Erina Stenes liv.

– När man hamnar i den situation jag hamnade i kan man välja två vägar – antingen blir man djupt deprimerad och går in i ett mörker eller så försöker man lyfta frågan. Jag kände att jag måste göra nånting. Att skriva har också fungerat som ett sätt att komma vidare, backa tiden och se vad som egentligen hände.

Varför valde ni formen spänningsroman?

– Man kan välja många olika sätt att lyfta en sån här fråga. Jag ville att min berättelse ska vara lättillgänglig för många. Jag vill att läsaren ska kunna följa med mig från början till slut och att boken ska vara lättläst.

I romanen används aldrig ord som våldtäkt eller psykopat.

– Det är ett medvetet beslut. Det här är min sida av historien. Jag vill att läsaren ska få följa med in i hur det känns att vara med om det här, att läsaren själv ska få bedöma vad det är. Det är själva handlingen som är viktig, inte vad vi sätter för etiketter på det. Det blir starkare på nåt sätt om man inte använder de där orden.

Hur var skrivprocessen?

– Bitvis väldigt jobbig, men det har också varit väldigt bra att i efterhand gå tillbaka och tydligt se vad det var som hände.

Jag går fortfarande i traumabehandling efter de här händelserna och det har varit perioder när vi fått lägga boken på is för att det har varit för jobbigt att skriva och gå i traumabehandling samtidigt.

Är det mer tabublagt med våld i nära relationer i högre samhällsskikt?

– Javisst är det så, men sedan boken kom ut har påfallande många som rör sig i de här kretsarna öppnat sig och berättat vad de eller nån de känner varit med om. Förhoppningsvis kan det ske en attitydförändring.

Hur lever du i dag?

– Jag har återfått min arbetskapacitet och jobbet är min räddning, men skulle nån be mig berätta min historia

börjar jag gråta direkt. Fortfarande kan min exman sätta i gång rent fysiska reaktioner av rädsla hos mig på grund av det han gjort. Först nu har jag lagt in en bild på min dotter i telefonen, men länge kunde jag inte ha en bild där för jag mätte så dåligt av att bli påmind om min situation hela tiden.

MARIA LINDÉN

VÅLD I NÄRA RELATIONER

CIRKA 7 procent av både kvinnor och män uppger att de utsattes för brott i en nära relation under 2012. Det handlar om såväl psykiskt som fysiskt våld.

UNDER sin livstid så uppger drygt 25 procent av kvinnorna att de någon gång utsatts för brott i en nära relation. Motsvarande siffra för män är knappt 17 procent.

Källa: Brå

TVÅ HJUL GENOM TIDERN

Cykeln i samhället

ANTALET STOCKHOLMARE som cyklar blir allt större. Den 19 juni öppnar passande nog därför utställningen "Cykel" på Arkitektur- och designcentrum på Skeppsholmen. Där presenteras cykeln som modeaccessoar, transportmedel och påverkare i samhällsplaneringen.

– Genom cykeln går det att spegla både arkitektur och design. Vi har ett sjuttioital cyklar på plats som följer en designhistorisk tidslinje, säger Maria Östman på Arkitektur- och designcentrum.

Där finns kompositcykeln Itera från åttiotalet som la grunden för cykeln som livsvalsattribut. Där finns också bilder på "Tillie – the terrible Swede". En kvinnlig cyklist som emigrerade till Amerika och deltog i olika lopp.

En rad seminarier om design, forskning och stadsplanering blir det under utställningstiden och för den som behöver laga sin cykel finns verkstad med självbetjäning.

– Varje tisdag i juli är det också after work med cykeltema här på Café Blom, säger Maria Östman.

Utställningen pågår till om med 5 oktober.

GERD ERIKSSON

Tillie – the terrible Swede.

ALICE ROBERG/CREATIVE COMMONS

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

Repslagen

Riggargesäll Cecilia Johansson, på väg att bli den första kvinnliga riggmästaren i landet.

BRILJANT

– Det kommer att ta sju år för mig att bli riggmästare. Det finns bara tre personer som

har mästarbrev i Sverige. Jag blir den fjärde. Sven-Erik Andersson, Pille, som tyvärr gick bort i augusti var min läromästare. Han var otroligt kunnig och inspirerande. Man ska lära sig av de bästa och det man brinner för lär man sig snabbt.

– Som riggare gör jag specialarbeten med snöre, rep och wire till sjöfarten, till teatern och till detaljer i inredningar. Jag älskar hantverk och formen på segelbåtar och skepp har alltid varit en favorit. Som utbildad båtbyggare kändes det som ett naturligt steg att bli riggare. Jag var med vid bygget av briggen Tre Kronor i två år som en del av min lärlingsperiod. Det är ett fantastiskt vackert och välbyggt fartyg.

– Roligast med att vara riggare är blandningen av människor. Jag får jobba med både teaterfolk, båtägare, hästägare och konstnärer. Ena dagen kan jag få göra en boxningsring, nästa dag knyta hatthyllan till en veteranbil från trettiotalet.

– Vilken som är den mest användbara knopen för en riggare är en smaksak. Jag gillar dubbelt halvslag om egen part med rundtörn och nyck. En knop ska vara enkel att slå och få upp och dessutom vara hållbar.

– Jag jobbar på Af Chapman en hel del. Det är en gammal dam från 1888 som behöver mycket underhåll. Det är klättring, dokumentation och genomgång av riggen liksom byten av olika delar och så tvätt och målning. Stormasten på Af Chapman är 43,3 meter över däck och det är bra utsikt från storröjeln. Men mysigast och lugnast är det nog i fockmastens märskorg längst fram. Den är bara 20 meter över vattnet och har utsikt mot både Gamla stan och Kungsträdgården.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

DÅTID STHLM

JUNI 2010

ENLIGT NATURSKYDDSFÖRENINGENS klimatindex för 2010 är Sundbyberg den kommun i Sverige som bäst hanterar sin energianvändning. 90 procent av husen värms med biobränsle och all el staden köper är klimatomärkt. Det planeras även solceller till kommunhustaket och att all gatubelysning ska bytas till energisnåla lampor.

Moderaterna och sossarna är äntligen överens om Nya Karolinska sjukhuset. Ett sätt att få ner kostnaderna är att göra större inbetalningar i början av projektet och därmed slippa betala ränta på ränta på sina lån. Man räknar därför med att under 30 år spara 7–9 miljarder.

En tredjedel av skräpet på gatorna i staden är fimpar. En specialbyggd fimpdamsugare har därför tagits fram. 30 personer i sju arbetslag använder den under sommaren.

Trots bevis i form av kodord, konton i utlandet samt "påtagliga samband mellan deras affärer och händelser i bolagen" frias både den så kallade Cevianmannen och Nordeamannen för insiderbrott. De döms till två års fängelse vardera för att inte deklarerat för de kapitalvinster på över 45 miljoner kronor som de gjort på värdepapper under år 2005.

Stockholms län ökar med 6569 personer första kvartalet. Stockholms stad står för nästan hälften av ökningen – 3224 personer.

Den 29 juni är det flashmob på Hötorget då den döve rapparen Signmark har offentlig rappövning av refrängen till sin låt "Against the Wall" på teckenspråk. Man kan öva in tecknen till låten via en video på lågt tempo på Youtube.

MÅNGA TVIVLAR PÅ att det går att locka 230 000 besökare om året till nyöppnade Fotografiska. Och Moderna museet vill inte samarbeta med dem.

Whitney Houston – med sliten röst

Kronprinsessan Victoria och Daniel Westling gifter sig i Storkyrkan 19 juni 2010. Brudparet lämnar kyrkan efter vigseln.

och dåliga, nästan hätskt förlöjligande recensioner i bagaget – spelar på Globen 8 juni. Det går så där, enligt recensenterna.

Arsenik, barium, tenn, koppar, zink, polyaromatiska kolväten samt krom, nickel, strontium och aromatiska aminer hittas i 31 testade tatueringsfärger. Bara fem av de testade färgerna höll sig inom Kemikalieinspektionens satta gränsvärden.

EN BANK OCH flera bilar sätts i brand i Rinkeby. En polis skjuter varnings-skott när han omringas av stenkastande ungdomar. Upploppet börjar när objudna gäster nekas att komma in till niornas bal på Rinkebyskolan. Två 21-åriga män grips för våldsamt upplopp.

Annika Sörenstam inleder årets Sommar i P1 26 juni. Bland övriga

sommarvärdar finns Annika Östberg, Anna Odell och Mats Sundin.

Trängseln på perrongerna vid gröna och röda linjen på T-centralen är ett problem. Under rusningstrafik står många på det vitmarkerade

Den dyraste matkassen i Sverige – 1 552 kronor – köper man i Stockholm. Den dyraste matkassen i Stockholm köper man på Sabis, Fältöversten. Där kostar den 1 896 kronor.

DEN DYRASTE MATKASSEN I SVERIGE KÖPER MAN I STOCKHOLM.

området nära perrongkanten. Att komma till rätta med problemet skulle dock kräva omfattande ombyggnation.

Cevianmannen får, i och med den friande domen för insiderbrott, tillbaka de 57 miljoner som kronofogden belagt med kvarstad under rättegången.

En av gondolerna i Globens skyliff stannar på 40 meters höjd. De fjorton resenärerna evakueras via en spång över till den andra gondolen som körts upp till samma höjd.

Enligt tv-tablån 19 juni säger kronprinsessan Victoria "ja" till prins Daniel i Storkyrkan klockan 15.49.

ULF STOLT

JUNI

1963 Den 20 juni grips överste Stig Wennerström på Riksbron. Han döms sedan för spioneri.

1935 KF förvärvar aktiemajoriteten i Paul U. Bergström AB, varuhuset PUB, 14 juni.

PUB-huset i dag.

1874 Grand Hôtel på Blasieholmen öppnas 14 juni.

Grand Hôtel runt år 1900.

"Ta en fika på Rosendal"

Köper du alltid tidningen på samma plats?

– Nej, jag brukar köpa den lite varstans. Oftast vid Coop där jag bor. Men jag har kvar min frissa här vid S:t Eriksplan sen jag jobbade på KS en gång i tiden, så det blev här i dag.

Vad jobbade du med tidigare?

– Jag var medicinsk fotograf och specialiserad på att fotografera ögon.

**VID S:T ERIKSPLANS
T-BANA 12.40
NAMN: Maud
Leindahl
ÅLDER: 68 år
Bor: Hägerstens-
hamnen**

Vad gillar du bäst i tidningen?

– De hemlösas berättelser. Jag kan vara nyfiken på nån av kändisarna på omslaget, men inte alla.

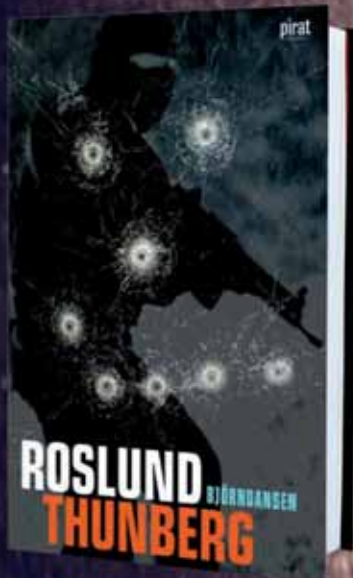
Har du som inbiten stockholmare några sommartips till andra?

– Ja, att åka till Rosendal och ta en fika och titta på blommor eller att

ta en långpromenad längs vattnet från Vinterviken till Lyran i Bredäng.

TEXT **GERD ERIKSSON** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

NÄR EN FAMILJ FALLER SÖNDER SVETSAS TRE BRÖDER SAMMAN OCH BLIR VÅR TIDS MEST OMTALADE BANKRÅNARE

BJÖRNDANSEN | ROSLUND & THUNBERG

Allt är inövat. Sekund för sekund. Varje rörelse på plats. Det kommer inte finnas ett enda vittne som kan återge vad som hände. Inte en enda polis kommer hitta spår som leder till gärningsmännen.

Många år tidigare, en pappa som lär tre bröder att alltid slå tillbaka, en mamma som vill bryta sig loss.

Björndansen är en roman om den mest hänsynslösa och samtidigt mest uppfinningsrika liga vi sett. Om bankrånarna som kom från ingenstans. Men också om en familj, om broderskärlek som är starkare än allt, om fäder och söner. Om verklighet som blir dikt.

BJÖRNDANSEN ÄR EN BERÄTTELSE FRITT BASERAD PÅ HÄNDELSERNA KRING MILITÄRLIGAN.

I din bokhandel nu!

pirat
FÖRLAGET

ÖPPNAR 12 JUNI

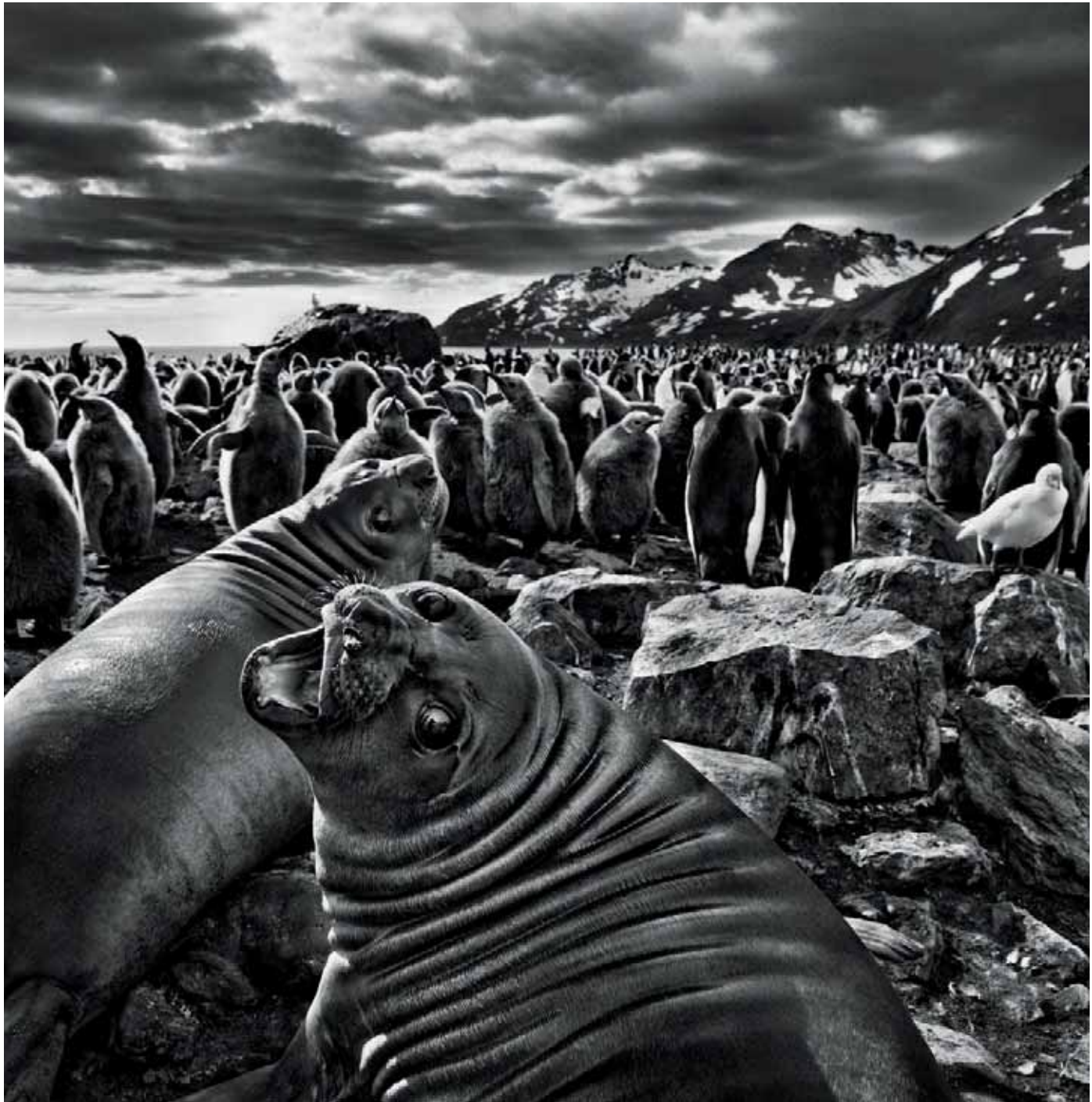

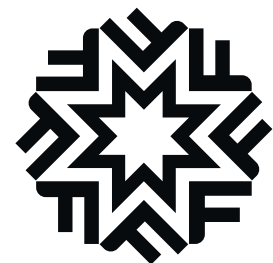
Foto: Lina Foto: © Sebastião Salgado / Amazonas Images Kovacki

Sebastião Salgado

Genesis

Under åtta år reste Salgado till ett trettiotal länder. Han besökte platser och människor som hittills inte påverkats av den moderna civilisationen. De storslagna fotografierna skildrar en värld som håller på att gå förlorad i vår jakt på materiell lycka.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet söndag–onsdag 9–21, torsdag–lördag 9–23

Fotografiska

HUVUDPARTNERS

LUMIX

SAMSUNG

PARTNERS

Clear Channel

Audi

LINDAHL

accenture

EY
Building a better
working world

TELE2